

Lena in dom

MAJ ŠT. 5 LETO VI 1935

Priložena je v platno vezana knjiga Heinricha Manna: Profesor Nesnaga, I. in II. del, ali I. del iste knjige, mehko vezan, in mehko vezana knjiga Jacka Londona: Joe med pirati. (II. del mehko vezane knjige Profesor Nesnaga in v platno vezana knjiga Joe med pirati bosta priloženi prihodnji številki.)

Dr. R. W. Jeannay

Gospa! Ne bodite neprijateljica sama sebi!

Mar res ne veste, da je

HERSAN - čaj

pri obolenjih želodca, jeter in ledvic dobro sredstvo?
Obolenja ob premeni in bolečine pri mesečnem perilu
(menstruaciji) ublaži **Hersan-čaj!**

Ali Vas ovira debelost? Ali hočete biti vitki?

Potem pijte **Hersan-čaj!**

Čemu bi trpeli bolečine zaradi revmatizma in protina, če ni treba?

Hersan-čaj je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

Hersan-čaj pomaga pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in zlati žili (hemeroidih).

Hersan-čaj se dobiva v vseh lekarnah.

Zahtevajte brezplačno brošuro od tvrdke

Radiozan, Zagreb, Lopašičeva ulica 6.

Reg. min. s.p. pol. in nar. zdr. št. 19.834/33.

— Vnovič vam zabičavam, da se morate kolikor
mogoče ogibati pijače, ne smete kaditi, ne smete...
— Dovolj, gospod doktor, že vidim, da ste govorili
z mojo ženo.

Strašna priča.

«Priča, povejte, ali ste res obiskali obtoženca tisti dan?»

«Res, gospod sodnik. Ko sem stopil v njegovo sobo, je stal pri oknu. V obraz je bil bel kakor kreda, okrog ust ves penast in na roki je poizkušal, ali je rezilo res ostro.»

«To je zanimivo. In kaj je storil potem? ...»

«Potem... potem se je začel briti...»

LUSTROL
PARKETNO VOŠČILO ZA BRIZGANJE
JE IDEAL VSAKE GOSPODINE KER Z „LUSTROLOM“
BREZ TRUDA DOSEŽE SIAJEN BLESK PARKETA.

„LUSTRA“ LJUBLJANA-GOSPOSVETSKA 8
TRGOVA POPUSTI POŠILJANO TUDI PO POŠTI

Lepo vezana knjiga
bodi kras knjižnice
v Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

R. MIKLAUC
"PRI ŠKOFU" - LJUBLJANA
LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3
DAME IN GOSPODJE!
PRIDITE
IN OGLEDITE SI
MOJO ZALOGO
MANUFAKTURNEGA
BLAGA
VELIKA IZBIRA
ZADNJE
NOVOSTI
SOLIDNE CENE!

Tvrdba Ignac Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1
Telefon 32-28 priporoča Telefon 32-28

vsakovrstno pohištvo
izdelano iz zajamčeno suhega lesa po najnižjih cenah.
Kvalitetna izdelava po lastnih in danih načrtih.

ZA VESELO SPOMLAD

lep praktičen voziček in odličen šivalni stroj

Oboje dobite pri nas za majhen denar in proti ugodnim plačilnim pogojem.

S. REBOLJ & DRUG

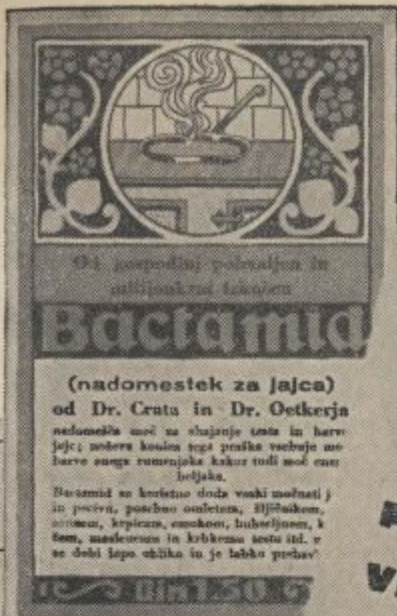
šivalni stroji — kolesa — otroški vozički. Naročnice popust.

LJUBLJANA, Gosposvetska c. 13, Kolizej.

GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA
JED LE S PRAVIM
DOMAČIM IZDELKOM.

Oči gospodinje poročila in
mladostna lepota

Bacamid

(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja

nedomeča moč za slajanje testa in harte
jaja; podoba kulinje tega praška vsebuje mo
barve enake rumenjaka kakor tudi moč ena
beljaka.

Bacamid se kulinje doda vsaki močasti)
in pivca, posebno omleto, sljuzkem,
omleto, krepca, omleto, lubetjuna, k
sem, maslacem in kulinje testa itd. v
se dobi lepo oblika in je lahko prehav

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA.
TRA. 1922

Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinja.

Vsebinska teža zavojčka uporabljena po
opisanim navodilo, da 3 kg vkuha-
nega svinja, jela, marmelade, sad-
nega sokova, kumarom in slaneza
stlačeni in zabrani sili kvarencle po
niznosti ter kulinje.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D. A. OETKERJA

Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA.
TRA. 1922

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši
zakonito zaščiteno pod
imenom

Backin

OETKER-
JEVA SVETLA
GLAVA.
TRA. 1922

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kulinjo.

Ta zavitek zadostuje, da zadohi velik puding,
krema, kulinje ali 1 liter likerja prijeten
vanilijev aroma.

Vsebinska teža zavojčka nadomestuje 2-3 struke
dobre vanilije.

POMLAD...

Gotovo je že mnogim znano in se ne da nikdar dovolj toplo priporočati, da se morajo človeškemu telesu od časa do časa, zlasti spomladi, potom naravnega zdravljenja dovajati takšne snovi, ki telo očistijo razpadkov in kri obnovijo.

Da opravite to kri osvežujoče in kri čistilno zdravljenje z najboljšimi zdravili, to je najnaravnějšími sredstvi, pijte po lekarnarju Mr. L. Bahovec v Ljubljani sestavljeni, kri osvežujoči in kri čistilni «PLANINKA»-čaj, ki je najuspešnejše preizkušen.

Kakor izhaja že iz imena, je «PLANINKA»-čaj sestavljen večinoma iz planinskih zdravilnih zelišč. Posebno je pazno in skrbno izbran čas trganja posameznih zelišč, ker ni vseeno, v katerem letnem času se zelišča nabirajo. Zdravilna zelišča, ki se porabljajo za sestavo kri osvežujočega in kri čistilnega «PLANINKA»-čaja, se namreč nabirajo v onem času, ko se v njih nahajajo zdravilni sokki v največji meri.

Kakor bomo iz spodaj navedenega razvideli, se «PLANINKA»-čaj radi svoje sestave in radi zdravilnih snovi zelišč z uspehom

lahko uporabi pri nastopnih boleznih:

- pri zaprtju,
- pri slabi prebavi,
- pri napenjanju telesa vsled črevesnih plinov,
- pri slabotnem delovanju črevesja,
- pri boleznih jeter in žolča ter pri žolčnem kamnu,
- pri hemoroidih,
- pri tolščici (prekomerni debelosti),
- pri raznih kožnih boleznih (tvorih, koprivastem opahu, izpuščajih, mozoljih, ogreih itd.),
- pri poapnenju žil (arteriosklerozi).

Da se ognete vsem tem boleznim in se lahko veselite trajnega zdravljenja, je pametno ter se vsakemu najtopleje priporoča, da se vsako leto zdravi skozi 6 do 12 tednov s «PLANINKA»-čajem Bahovec, sestavljenim večinoma iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrecno PLANINKA-čaj Bahovec, v plombaranih paketih z napisom proizvajalca

Mr. L. BAHOVEC, Ljubljana.

Reg. Sp. br. 2834 od 23. januarja 1935

— Ti ne veš, mamica, kako smo se lepo šli pismo-noše.

— To me veseli, dragec, da ste se le lepo igrali!

— In še kako lepo, mamica. Veš, mi smo vsem v naši ulici vrgli po eno pismo v nabiralnik za pisma, ki ga imajo na vratih!

— Kje ste pa dobili toliko pisem?

— Veš, jaz sem jih dobil v tvoji pisalni mizi...

Tam jih je bilo cel kup in vsa so bila lepo prevezana z modrim trakcem...

Iz najredilnejših darov,

ki nam jih nudi priroda: iz mleka, jaje in slada, se pripravlja Ovomaltine. Ovomaltine je idealna krepilna hrana, ker ima v sebi samo najboljše sestavine in vitamine teh naravnih proizvodov. Otroci bodo lepo uspevali, osebe, ki se starajo, se bodo čutile pomlajene, rekonvalescenti se bodo hitro popravili, zdrave osebe pa bodo čutile v sebi veliko moč in veselje do življenja, če bodo vsak dan pile Ovomaltine.

Ovomaltine ni nikakršna mešanica!

Samo z uporabo Ovomaltine dosežete zares

OVOMALTINSKI USPEH!

Ljudski zavitek Din 7-25

mala škatlica „ 13—

Še vedno je čas...

Vsak dan nam pridne naročnice pridobivajo še nove. Vsem tem marljivim sodelavkam iskrena hvala! «Žena in dom» se tako vedno bolj uvaja v slovenske domove. Kako tudi ne, saj nudi «Žena in dom» svojim naročnicam toliko praktičnih nasvetov in bogatih napotkov za vse ženske zadeve, da dobi v njej prav gotovo vsaka bralka nekaj, kar jo zanima.

Marsikatera, ki nam je že pridobila novo naročnico, nas vprašuje, ali lahko privede še kakšno prijateljico v krog naročnic. Tem odgovarjamo, da lahko priklasi vsaka naročnica še nove. Prvo številko «Žene in doma» smo tako že dvakrat tiskali. Vsaka nova naročnica torej lahko dobi še prvo, tretjo in četrto številko. Kot odškodnino za drugo številko, ki je pošla, pa pošljemo knjigo Björnstjerna Björnsona: «Veseli fant».

Nagrade ostanejo še vedno iste. Kar pogledajte lanskoletno deseto številko «Žene in doma», stran 361., in letošnjo prvo številko, stran 50., iz njih si izberite darilo, kakršno si sami hočete.

Tej številki smo priložili nabiralno karto.

Prosimo Vas, da se tudi Vi poslužite priložene dopisnice in nam pridobite vsaj eno naročnico.

Iskrena Vam hvala naprej! **Uprava.**

CENJENE NAROČNICE, KI SE NISO NAKAZALE NAROČNINE ZA DRUGO ČETRTLETJE, PROSIMO, DA TO ŠE DANES STORE. POLOŽNICE SO BILE PRILOŽENE PREJŠNJI ŠTEVILKI. ČE JE KATERA NAROČNICA POLOŽNICO ZALOŽILA, DOBI DRUGO PRI POŠTNEM URADU. NA TO POLOŽNICO NAJ ZAPIŠE «ŽENA IN DOM», LJUBLJANA, ŠTEV. 15.490.

Pismo iz tujine

Verjemite mi, da bi Vam tega pisma nikdar ne pisala, če bi ne bila v takem brezupnem položaju. Imena Vam ne morem povedati, ker bi Vaš odgovor utegnil dobiti v roke moj mož. Vi ste edini, ki mi še lahko pomagate. Moje moči so pri kraju. Tega gorja ne morem več prenašati. Nihče ne ve izhoda, Vi pa znate vsaki pravilno svetovati. Saj zasledujem Vaše odgovore na različna vprašanja.

S svojo skrivnostjo sem se najprej obrnila do mame. Povedala sem ji vse po pravici. Toda mati mojega duševnega stanja ni razumela. Namesto da bi mi svetovala in potolažila, me je ozmerjala in rekla, da sem zmrzela. Moj spovednik, ki je Francoz (tu ni slovenskega duhovnika), mi je svetoval, naj veliko in goreče molim, češ da je vse to moje gorje teška preizkušnja. Bila sem tudi pri zdravniku, ki pa mi je predpisal sredstvo za pomirjenje živcev in svetoval, naj se obrnem na jurista.

Naj se Vam torej toliko izpovem, kolikor Vam je za presojo potrebno.

Poročena sem že več let. Mož me ima zelo rad, prav tako, kakor jaz njega. Tudi otroka imava, ki je najina sročca. Pred leti se je iz domovine tusem preselila moja sestra z možem in več otroki. V svaka, ki je veliko let starejši od mojega moža, sem se tako nesrečno zagledala, da ne morem živeti brez njega. Misliła sem, da bo vse to prešlo. Najina ljubezen traja že več mesecev. Med tem sva že večkrat trdno sklenila, da se odpoveva drug drugemu. Toda čim bolj siliva narazen, tem bolj naju ljubezen priklepa drugega na drugega. Hodim v cerkev in prostim Boga, da bi me obvaroval te grešne ljubezni. Slutim, da se bo vse to nesrečno končalo. Dve družini bosta uničeni. Prej ali slej lahko kdo opazi. Ne bojim se kazni, saj mi je vseeno, kaj se potem z menoj zgodi. Bojim se le za svojega moža, koliko bo trpel, ko mi toliko zaupa, in kako bo tak udarec prenesla moja sestra, kateri je njen mož vse na svetu. Ta dva vzorna človeka bosta toliko trpela, da bom od žalosti in sramu skoprnela. Saj bi ubežala iz življenja, toda imam otroka, in kaj bo potem na onem svetu.

Saj včasih strpim po več tednov, da ga ne vidim, toda kakšni so dnevi in kakšne noči, ko po njem hrepenim z vsakim utripom srca. Saj se hranim tega blaznega čuvstva, toda kaj morem jaz zato, če me pa ta ljubezen v svoje spone popolnoma vklepa. Kako naj razumem to svoje ubogo in obenem grešno srce. Gospa, kdorkoli ste, razumite me zvedam, ne sodite tako, kakor drugi. Poglejte, slabotna ženska sem, zavedam se, da ne delam prav, in iščem izhoda, ker vem, da pride do tragedije. Povejte mi, kaj naj storim. Verjemite mi, da sem na robu obupa. Ali naj pustim moža in otroka in grem z njim? Ali naj možu in sestri vse povem?

Kaj naj storim, da bo za vse prav?

Kje je izhod iz te zablode?

Ali morete svetovati?

Vaša naročnica iz tujine.

Odgovor.

Predvsem se morate pomiriti. Uvažujte zdravnikov nasvet. Pošteno in pravilno bi že bilo, da bi možu in sestri vse povedali. Toda kaj boste s tem dosegli? Morda sebi olajšanje vesti? Kaj pa sta zakrivila Vaš mož in sestra, da bi jima s svojo izpovedjo uničili njun duševni mir.

Zakaj naj torej tudi ta dva trpita, ko nista nič kriva Vaše zablode. Vi jima s tem napravite veliko večjo bolečino, ki bi jih imela napraviti najhujši sovražnik. Za vse življenje bi jima napravili pekel. Naj bo Vaš mož še tako plemenit, tega le ne bo mogel preboleti. Ko bi se vse to poleglo, bi še vedno ostala v njem skrita ost, ki bi ga zbudala vse življenje. Vprašajte se torej, kaj je za tiste, ki jih imate radi, bolje, da se jim odkrito izpoveste in jim s tem uničite srečo, ali da sami nosite svojo bol? Sedaj trpita samo dva, potem boste trpeli štirje.

Tudi ločitev ne bo prinesla odrešitve. Če bi bili otroci večji in samostojni, bi še morda kazalo, da se ločita. Tako pa vzamete svojemu otroku mater, otrokom svojo sestro pa očeta.

In ko bi se tudi odločili za ločitev, bi morda z njim le nekaj mesecev srečno živeli.

Saj veste, da vse mine. Tudi Vaše ljubezni bo prej ali slej konec. Ko bi se zbudili iz omame, bi vso reč videli v drugi luči. Spoznali bi, da ste napravili nekaj, kar se ne da več popraviti. Sram bi Vas bilo vse življenje. Očitke bi si delali do konca dni. Vsled kesanja bi se Vajina sedanja ljubezen izpremenila v sovraštvo.

Zapomnite si tole: Vsak človek nosi svoj križ in svoje gorje. Vsak ima svoje srce in razum, ki naj vlada nad srcem. Vedite tudi Vi, da čas zaceli vse rane.

Beg iz življenja je strahopetnost in egoizem. Ker se ne znate postaviti v bran svoji zablodi, ker nimate poguma, da bi nosili to trpljenje, in ker se bojite življenja brez njega, hočete zapustiti tiste, ki Vas imajo radi.

To si izbijte iz glave, to je neumnost.

Premagajte se. Mislite na otroka in moža, ki sta pri tej Vaši nesreči nedolžna. Mislite na sestro in njene otroke. Uredite tako, da boste lahko za nekaj mesecev odpotovali. Če morete, pojdite sami, kamorkoli. Vsak zdravnik Vam bo napravil izpričevalo, da potrebujete tri mesece počitka. Mislite na vse drugo, samo ne na to svojo ljubezno. V nekaj mesecih se boste pomirili. Potem pregovorite moža, da se preselite v drug kraj. Cim dalje, tem bolje. Delajte karkoli, samo da se ves dan zamotite. Delo in čas sta najboljša zavzavna in tolažnika.

Ubogajte in takoj odpotujte kamorkoli. V samotni se Vam srce in živci umirijo.

Prevarjeni ženi v tolažbo! (Na vprašanje v četrti številki.)

Res je sicer, da je mučen položaj, ki nas je vanj vrgla kruta usoda. Vendar ne obupajte. Tolaži naj Vas zavest, da niste sami in da imate veliko sotrpink.

Jaz, ki sem sama hudo udarjena, dobro razumem Vašo bol, Vaše trpljenje, vidim Vaše oči, polne solza, kadar pogledate svoje otroke. Vendar Vas rotim: ne zabite, da ste — mati. Odslej se borite, kakor se veste in znate, kakor bi šlo za življenje Vaših otrok. In za življenje Vaših otrok gre! Če jim odvezmete očeta, jim odvezmete tudi mater. In kaj bo potem z njimi? Bridko bi se to masčevalo. Mati mora biti pripravljena na vsako žrtv. Odpustite mu, kolikor pač mogoče, bodite zopet dobri z njim. Če se ne pa res izpreobrne, mu odpustite vse in imeli ga boste še rajši ko prej. Potem boste srečnejši od mene. Če še vedno tako lepo skrbi za Vas in otroke, kakor pravite, je to znamenje, da Vas še ljubi, in če je tako, potem se da vse še popraviti. Tudi meni se je tako in še huje godilo kakor Vam. Pa sem tudi jaz misliła, da mi ne preostane drugega ko ločitev. A xnanci in sorodniki, tudi njegovi, so mi prigovarjali, naj potrpim še zaradi otrok, ki jih imam četrter, in ubogala sem jih. Se zdaj sem jim hvaležna za njih dobre nasvete in trdno sem prepričana, da sem prav storila, ko sem se ravnala po njih.

2 znanki v znamenju napredka!

Napredovati, preiskati in izboljšati, kar že imamo, to je znamenje našega časa. S pomočjo znanstvenih dognanj se je posrečilo ustvariti oba Elida Special Shampoona, KamiloFlor za plave lase in BrunetaFlor za kostanjeve lase, v novi sestavi: brez alkalijskega. Na novi osnovi se dosegajo boljši učinki.

Tu ekstremen primer, kako deluje alkali na lase (80 krat povečano). Alkali napne lase, načne njih luskinasto rožnico, jo naredi hrapavo in jo rad poškoduje. Zato postane alkali sčasoma škodljiv in je dostikrat vzrok, da postanejo lasje krhki in da se dajo težko česati.

Ta las (80 krat povečan) je opran z Elida Special Shampoonom. Zato je gladek in enoličen. S tem Shampoonom je preprečeno, da se lasje napne in da postanejo hrapavi, preprečena je tudi tvoritev apnenega mila na laseh, ki jih napravi krhke in jim jemlje lesk. Zato je tudi vsako poznejše izpiranje s kakim posebnim sredstvom nepotrebno.

Uspeh je tale: kvarnih posledic alkalijske ni več — brez vsakega poznejšega izpiranja postanejo lasje lepo bleščeci in mehki, se dajo lepo česati in ohranijo dalje časa kodre!

ZA PLAVE LASE

KAMILOFLOR

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

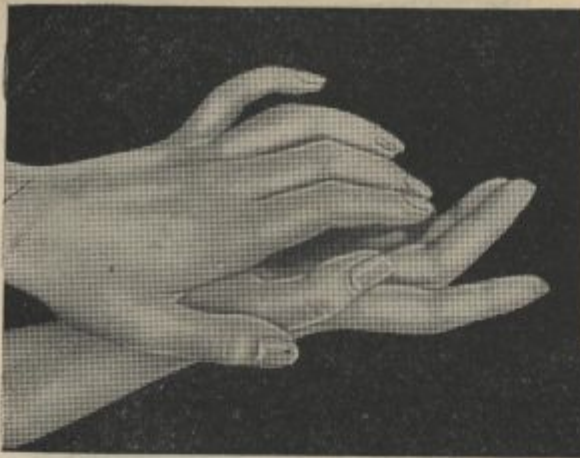
BRUNETAFLO

ZA KOSTANJEVE LASE

Zato Vas, draga gospa, rotim v imenu Vaših in svojih otrok in Vaše matere, ki je gotovo izkušena žena, da se vrnete k možu. In nič se ne pomišljajte! Dokler so otroci majhni, so majhni stroški in majhne skrbi, kadar bodo veliki, bodo veliki stroški in velike skrbi, pod katerimi boste omagali. Za otroka je sam oče ali pa sama mati premalo, biti morata oba! Pomislite, kako bi Vam bilo, ko bi se zgodilo, da bi bili zaradi Vaše nepremišljenosti otroci slabo vzgojeni. In ko bi Vam danes ali jutri kdo izmed njih ali pa vsi očitali, da ste Vi tega krivi. Kaj jim boste odgovorili?

Članek «Deset let je danes, kar sva se ločila» v prvi letošnji številki «Žene in doma» ste gotovo prečitali. Prečitajte ga še enkrat!

Sotrpinka.

Vaše roke

prave vilinje roke, ki opravljajo toliko lepih poslov, so res vredne, da jih negujete. Naj ne bodo oguljene, rdečkaste in hrapavel

Ako jih nadržnete često z Niveo, boste preprečili vse, kar jim škoduje, ker Nivea pomnožuje pigment, ki napravi kožo odporno in prožno ter ji da svežo barvo in mehko.

NIVEA-CREME

Za tiskovni sklad so darovale:

Gosp. Marija Janežičeva, Maribor Din 63—, Mary Lukičeva, Cleveland, Din 54—, Terezija Homanova Ljubljana, Din 50—, Urša Tomanova, Zagreb, Din 35—, Sonja Ložarjeva, Ljubljana, Din 50—, Fani Derškova, Celje, in Anči Palečkova, Priština, po Din 20—, Rotija Podobnikova, Celje, Din 18—, Cilka Bregrarjeva, Ljubljana, in Franja Jerasova, Beograd, po Din 15—, Marija Inkretova, Celje, Majda Zorčeva, Sušak, Poldi Kramarjeva, Maribor, in Marija Ravnikova, Skopje, po Din 10—, Vida Anderletova, Gorica, Roza Zupanova, Radovljica, Ana Jegrišnikova, Petrovče, Pavla Gostiševa, Ljubljana, in Matilda Kovačeva, Celje, po Din 8—, Mira Romihova, Zagreb, in Frančiška Legatova, Vrh, po Din 7—, Cirila Rusova, Ljubljana, Din 6:50, Sofija Ravnikova, Split, Roza Benedikova, Srednja vas, in Alojzija Sušnikova, Zalog, po Din 6—, Mimi Heglerjeva, Kočevje, Lina Medja, Zagreb, Antonija Gorjančeva, Ljubljana, Katica Hrovatova, Ljubljana, Josipina Rožnikova, Novo mesto, in Anica Kolešova, Celje, po Din 5—, Evica Antoničeva, Jesenice, Albina Jesihova, Maribor, Ivica Menardijeva, Kotor, in Slavka Mihevčeva, po Din 4—, A. Plečkova, Ljubljana, Minka Cerkovnikova, Trst, Ela Kovačeva, Ljubljana, Edit Ločnikova, Maribor, in Marija Udirjeva, Bled, po Din 5—, Iva Prepeluhova, Crikvenica, Saša Jegličeva, Ljubljana, Marja Čehovinova, Zagreb, Francka Novakova, Radovljica, Mira Lipovškova, Celje, Matilda Humarjeva, Ljubljana, Slavka Poženelova, Dubrovnik, Angela Kosova, Kranj, Ana Cmrekarjeva, Križevci, Anica Rakeževa, Smarje pri Jelšah, Minka Zavašnikova, Vič, Franjo Črepinko, Maribor, in Justina Novakova, Dole pri Litiji, po 2 dinarja.

VSEM DAROVALKAM SE ISKRENO IN PRISRČNO ZAHVALJUJEMO. TO POMOČ V TEH TEŽKIH ČASIH VEDO CENITI TISTE REVNE NAROČNICE, KI DOBIVAJO IZ TEGA SKLADA «ŽENO IN DOM» BREZPLAČNO.

Praktični nasveti za mesec maj

Kdaj so raki užitni. Rake lahko jemo vse tiste mesece, ki nimajo v svojih imenih črke r. Torej meseca maja, junija, julija in avgusta. Vsi drugi meseci imajo v svojih imenih črko r, in res v teh mesecih raki niso užitni. Kadar boste spet pripravljali rake, jih poizkusite pripraviti po temle receptu, ki je preprost, vendar zelo okusen. Žive rake primemo z levico za hrbet, v desnico pa vzamemo ščetko in jih dobro osnažimo. Medtem naj vre na štedilniku v primerni posodi slan krop, ki mu dodamo vrečico kumina, precej surovega masla in eno celo čebulo. Rake devljemo posamezno v to vrelo vodo in po vsakem raku počakamo, da iznova močno zavre, da se živali po nepotrebem ne mučijo. Po nekaj minutah postanejo raki rdeči. Tedaj potegnemo posodo na kraj in jih pustimo, da tam še deset do petnajst minut počasi vro. Kuhane rake osušimo s čisto platneno krpo in jih položimo v jušnik. Iz kroga napravimo s svetlim prežganjem, limonvim sokom in drobno seseklanim česnom primerno juho, ki jo serviramo v skodelicah. Če pripravite rake na ta način, si vaši gostje ne bodo tako zamastili rok, kakor bi si jih, če bi servirali rake z juho vred.

Ali znate kuhati beluše? Prosimo vas, nikar se ne smejte! Človek bi ne verjel, koliko gospodinj vzdihuje prav zaradi kuhanja beluše. Naj še tako skrbno otrebijo beluše in naj pri kupovanju še tako pazijo, da dobijo sveže odrezane beluše, bodo vendarle trdi, ko jih postavijo na mizo. Napaka je v tem, da jih kuhajo premalo časa. Beluši morajo vreti 40 minut, da postanejo mehki. Posebno okusni postanejo, če dodamo slanemu kropu malo surovega masla in nožno konico sladkorne moke.

Ali poznate majsko bovlo, ki je najcenejša in morda najokusnejša bovla? Majska bovla spada v pomladnem času na mizo kakor pičica na črko i. Šopek mlade dišeče perle (prvenca) namočimo za četrt ure v

steklenico lahkega, belega vina. Na štiri steklenice vina vzamemo približno ½ kg sladkorja, vendar ima pri tem osebni okus odločilno besedo. Bovla bo še dosti bolj okusna, če ji dodamo osminko litra grozdnega soka, kar pa ni nujno potrebno. Glavno je, da smo vzeli lahko, belo — in Bog obvaruj — ne kislo vino in da podamo bovlo prav mrzlo.

Kako je treba podati roko.

Dostikrat sodimo človeka po tem, kako nam je dal roko. V tej kretnji leži značaj človeka, njegova moč in njegova slabost.

Dosti žena ne ve, kako je treba dajati roko. Nekatere dajo roko obotavljaje se, kakor bi premišljevale, ali bi jo dale ali ne, in izkušajo s tem podčrtavati svojo ženskost, kar napravi slab vtisk.

Samozavestne ženske dvignejo roko, ko jo ponudijo v pozdrav, tudi če so bolj majhne postave, in prisilijo človeka, da mora tudi sam višje dvigniti roko. Obenem se v hrbtu togo vzravna in vržejo glavo vznok — priznati moram, da so mi take ženske neznosne. Prav zoprno vpliva na človeka tudi, če mu ženska ponudi samo konce prstov. To delajo navadno domišljavke! Nič manj zoprno ni, če ti seže ženska v roko, ne da bi prijela tvojo in jo stisnila. To delajo navadno neumne ženske!

Vedi se naravno, kadar daješ roko! Krenk stisk roke priča o poštenosti in odkritosrčnosti. Ljudje, ki krepko stisnejo roko v pozdrav, so navadno vredni zaupanja in spoštovanja. Ko sežeš komu v roko, nagni hkrati glavo, saj ti ne bo padla krova z glave, in če se v hrbtu malo prikloniš, te tudi ne bo konec.

Mlajša ženska ne sme nikoli prva ponuditi stisk roke. Počakati mora, da ji jo ta ponudi. Žene in dekleta ponudijo prve moškim roko. V zaprtih prostorih, v sobah, v gledališču itd. stisnemo rokavice, preden sežemo komu v roko. Na cesti pa rokavice nikoli ne obdržimo.

Težak slučaj.

«Prosim, ali bi mi lahko pokazali nekaj makovih štručk?» je rekel eleganten gospod.

«Prosim», je odvrnil pek in položil predenj nekaj makovih štručk.

Fini gospod, zlikan, kakor bi ga bil vzal iz škatlice, je snel nanosnik, ga skrbno obrisal, si ga vnovič nadel in rekel, ko si je bil dobro ogledal štručke: «Prav!»

In po kratkem molku je nadaljeval: «Ali bi mi lahko spekli makovo štručko v obliki črke B?»

Pek je dejal, da bi jo. Po dolgih pogajanjih sta se zmenila za ceno, in naročnik je rekel, da se drugi dan ob devetih pet in dvajset minut spet oglasi.

Ura je kazala pet in dvajset minut če. deveto, ko je stopil gospod v pekarno. Pek mu je pokazal štručko. Ali gospod je skozi svoj čisto zbrisani nanosnik takoj opazil napako.

«Napravili ste mali b. Jaz pa bi rad veliki B.»

Pek je obžaloval to pomoto in obljubil, da do jutri pravilno izvrši naročilo.

Gospod je nekaj časa obračal liste v svoji zapisnici in dognal, da se drugi dan ne utegne prej oglasiti kakor ob treh pet in štirideset minut. Ta čas je ustrezal tudi peku.

Drugi dan je točno ob tri četrt na štiri prišel naročnik in si natančno ogledal štručko, ki jo je bil pek položil predenj.

«Drugače bi bila čisto dobra, samo nekoliko prevelika je.»

Pek, utelešena potrpežljivost, se ni dal spraviti iz ravnotežja. Podal je čudnemu kupcu kos papirja in ga poprosil, naj napravi načrt, v katerem bo določena dolgost, širokost, višina in debelost zaželenih štručk. Čez četrte ure je bil načrt napravljen. Domenila sta se, da pride gospod pojutrišnjem po blago.

Kupec je prišel točno kakor zmerom. Natanko si je ogledal svetlojavno zapečeno štručko.

«Da, zdaj je v redu.»

«Ali jo smem zaviti?»

«Ni treba!» Vzel je štručko in jo pojedel.

Otroška usta.

Teta prihaja h Korenovim na obisk. Vsako leto. Teta igra rada klavir. Pri Korenovih ga imajo.

Oziroma — vsaj imeli so ga.

Ko je namreč teta letos prišla, klavirja ni bilo več.

Pa vpraša Milančka, cvet družine:

«Milanček, kam ste pa dali klavir?»

«Po pošti smo ga poslali!»

«Po pošti? Kam pa?»

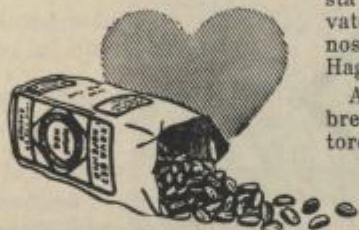
«Tega pa ne vem. Najprej je prišel mož, ki je nanj pritisnil znamko, čez nekaj dni so ga pa štirje odnesli.»

Ali bi to storili?

Ne, in prav imate. Kateri pametni človek bi na ta način uničil dragoceno pisalno mizo? Toda koliko jih je, ki dan za dnem upropaščajo najdragocenejše, kar imajo — svoje lastno telo, n. pr. s tem, da mu vsiljujejo dražila, ki škodujejo že itak s trdim delom izmučenemu organizmu.

Kava je dobra. Če jo pa pijete zvečer, Vam čisto nagaja pri spanju ali kako drugače. To je posledica kofeina. Vsak zdravnik Vam lahko pove, kako škodljivo je pretirano uživanje kave za pretrujeno srce, slab želodec, živce, ledvice in druge organe. Mirno pijte kavo, pijte pa kavo Hag, ki je pristna zrnata kava z najboljših plantaž sveta, pa je neškodljiva. Škodljivi kofein je odstranjen. Drugega nič. Okus in aroma sta brez primere ter ju uživajte v njuni popolni izviranosti, ker se prodaja kava Hag vedno sveže pražena.

Ali ste utrujeni in zbiti, brez energije? Poizkusite torej kavo Hag in ne bo dolgo, pa se boste hitro počutili čisto prerajeni.

«Počutil sem se tako sivo, da nisem mogel delati. Pa sem pričel piti kavo Hag, in že po nekoliko tednih sem zopet dobil apetit in dejavno žnost.»

36.247 zdravnikov se ne more motiti.

Če toliko domačih in tujih zdravnikov, med njimi osebnosti svetovnega slovesa, priporoča kavo Hag, potem smete zaupati njih nasvetu. Če Vas zanima številna medicinska strokovna literatura, ki je v teku let izšla o kavi Hag, Vam prav radi pošljemo njene izvlečke. — Kava Hag d. d., Kaptol 10, Zagreb.

KAVA HAG VARUJE SRCE IN ŽIVCE!

Mati: «Nu, Bumček, kaj si se danes v šoli lepega učil?»

Bumček: «Da je ljubi Bog ustvaril svet.»

Mati: «Nu, povej mi, kako se je to zgodilo?»

Bumček: «Bog je rekel: »Bodi luč!« In potem je pritisnil na stikalo, pa je postalo svetlo!»

Gospa Kozamurnikova je šla s svojim možem k zdravniku.

«Dobro bi bilo, če daste svojega moža röntgenizirati!» svetuje zdravnik.

«To ni potrebno,» ga zaničljivo prekine gospa Kozamurnikova, «že zdavnaj sem ga spregledala!»

Neki gledališki igralec, ki je bil brez talenta, je rekel gledališkemu ravnatelju:

«Če pridem še enkrat na svet, ne bom nikoli več igralec!»

«Nu, potem ste zdaj že vnovič na svetu!» je menil ravnatelj.

«Milan, ali bi mi mogel posoditi sto dinarjev?»

«Mogel bi že, a nočem!»

«Mar misliš, da ti jih ne bom hotel vrniti?»

«Hotel bi že, a mogel ne boš!»

Dedek praznuje svojo sedemdesetletnico. Vsi otroci in otroci otrok so mu prišli čestitat. Najmlajši so se potem spravili na vrt in se igrajo Indijance. Dedek se hoče tudi igrati z mladino in pravi:

«Nu, otroci, ali se smem igrati z vami?»

«Ne», odgovori desetletni fantek in pokaže na dedkovo plešasto glavo: «Tebe so že skalpirali!»

Pred cerkvijo stoji množica radovednežev.

Neki gospod se mimogrede ustavi in vpraša majhnega čevljarkega vajuca, ki stoji za množico, kaj se je v cerkvi zgodilo.

«Stražnik je pravkar odvedel neko nevesto izpred oltarja!»

«Moj Bog, zakaj pa?»

«Oženil se je z njol!»

Da

-ne-
da-me...

Da!

PRAV ZAGOTOVO

bo VAŠA POMLADNA OBLEKA PO VSEH
VAŠIH ŽELJAH, ČE SI JO IZBERETE
IZ NAŠE ZALOGE
SPECIALNIH NOVOSTI ZA 1935.

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

F. KS. Souvan

LJUBLJANA,
MESTNI TRG ŠTEV. 24.

Žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 5 MAJ 1935 LETO VI

Drage naročnice!

TA MESEC SEM končala s pregledovanjem Vaših nasvetov. Dobila sem več tisoč odgovorov. Preden sem vse to pregledala in vsaki posebej odgovorila, je preteklo več tednov. Ko sem Vas meseca decembra prosila, da mi na moja uprašanja odgovorite, niti malo nisem mislila na tako ogromen odziv. Vse to kaže, da je «Žena in dom» živa vez med slovenskimi ženami. Verjemite mi, da sem z veseljem prebirala Vaše dobre nasvete, Vaše misli in želje. Saj mi je bilo tako, kakor bi se z vsako posamezno osebo poznala in z njo kramljala o nadlogah, ki nas ženske tarejo, in o vsem, kar nas zanima. To delo sem si prihranila za večere. Saj čez dan itak ne utegnem, ko je dela čez glavo.

POZNO V NOČ imam mir, pa sem si uredila svoj intimni kotiček, kjer sem živela z Vami, z Vašimi dobro mišljenimi besedami, z Vašimi težavami in skrbmi. Seveda so bili odgovori polni hvale «Žene in doma», in če Vam zaupno na uho povem, sem bila teh pohval iskreno vesela. Sedaj usaj vem, da ves moj trua le ni zaman.

PRAV SKRBNO pa sem prebirala Vaše nasvete. Napravila sem si celo knjigo, napravila vanjo razpredelke in na kratko označila želje posameznih naročnic. Seveda se bom po njih ravnala, kolikor se le da pa kolikor prostor in razmere dopuščajo.

NEKAJ NAROČNIC je izrazilo željo, naj «Žena in dom» ne prinaša preveč in prebogatih modelov, ampak samo preproste kroje, češ da ni denarja za drago modo. Nekateri pa so se spotikale ob inseratih.

UREDNIKA KROJNE POLE se rada ozira na želje naročnic in prinaša kolikor mogoče preproste in poceni modele. Seveda je videti vsaka modna reč draga. Varčna gospodinja pa zna dandanes dobro blago poceni kupiti. Obleko si po naši krojni poli sama ukroji in sešije. To je najcenejši način oblačenja. Modnih slik je v listu samo tri strani. To je potrebno. Saj je med tolikšnim številom naročnic na tisoče in tisoče različnih okusov. Te slike pa nimajo namena vzbuditi želje po novih oblekah. Pomisliti morate, da bi si morala marsikatera naročnica, ki sama kroji obleke, naročiti poleg «Žene in doma» še poseben modni list, ko bi «Žena in dom» ne prinašala modnih slik. Vsaka žena si pa napravi obleko po svojem okusu. Saj lahko kombinira iz več krojev eno obleko. Modeli so torej v listu zato, da Vas učimo krojenja in šivanja in da si s tem prihranite šiviljo. Če pa imate glede kroja kakšne posebne želje, Vam pa urednica za kroje rada napravi kroj po Vaši želji proti pouračilu malenkostnih stroškov.

SVETUJEM TOREJ usem, da se v čim večji meri poslužujete krojne pole in priloge za ročna dela. Iz starih oblek si ukrojite novo po naših vzorcih. S tem si boste prihranili marsikak stotak. Odločno sem pa proti vsaki modni razaipnosti. Vsaka naj se ravna po razmerah, v katerih živi. Najprej moramo misliti na zadostno hrano in na zdravo stanovanje, potem pride šele obleka in obutev.

SEDAJ PA INSERATI. Brez teh ne more biti nobena revija. V vsaki kavarni si lahko ogledate angleške, francoske, češke, nemške in druge liste. Kar pogledajte inserate v teh revijah. Če ne morejo bogati in stomilijonski narodi izdajati revij brez inseratov, kako naj to stori revija «Žena in dom» za enmilijonski narod. Dandanes se je že vsa svet navadil na inserate. Prišli smo celo tako daleč, da revije, katere zapuste inserati, tudi naročniki odpovedujejo.

INSERATI SO USPEŠNE NOVICE. V inseratu je lahko nekaj, kar čitateljici pomaga pri nakupu, pri gospodinjstvu in drugače. Inserati so velikokrat dobri hišni svetovalci. Moč inseratov lahko sami preizkusite. Kadar boste kaj kupovali, se pri nakupu sklicujte na inserat, ki ste ga brali v «Ženi in domu». Videli boste, kako boste vse prijazneje, lepše in spoštljivo postreženi. Ceneje in boljše boste kupili, če boste povedali, da ste videli trgovčev oglas v našem listu. Zato izrahitite inserate v svojo korist.

Na vsa druga uprašanja sem takoj pismeno odgovorila. Če pa katera navzlic moji pazljivosti ni dobila zaželenega odgovora, naj mi še enkrat piše. Prav gotovo ji takoj odgovorim.

TUDI ČE KATERA NI dobila njej pripadajoče nagrade, naj to sporoči z dopisnico. Vsem bom ustregla, kolikor je v moji moči. Sedaj pa še enkrat vsaki posebej in vsem skupaj iskrena hvala za dobromišljene nasvete. Ostanite zveste svojemu listu in nam pridobite za naročnice še tiste znanke, ki še nimajo «Žene in doma».

VAS LEPO POZDRAVLJA

Pija Podkrajškova

Pesniki pišejo svojim materam

NOVALIS, PESNIK NEMŠKE ROMANTIČNE ŠOLE:

PREDRAGA MATI!

VEM, DA TI JE LJUBO, ČE TI PISEM, AKOPRAV TI MORAM ZATRDITI, DA MI TUDI SICER SPOMIN NATE PRIPRAVLJA NAJSREČNEJŠE URE, KADAR SE MOJA DOMIŠLIJA RAZMAHNE IN MI TVOJA SLIKA ŽIVO PLAVA PRED OČMI; KADAR VSTAJAJO PRED MENOJ VSI LEPI PRIZORI MINILIH IN BODOČIH DNI, KI SEM JIH S TEBOJ DOŽIVEL IN KI JIH BOM SE DOŽIVEL, IN JE SLEHERNA ČRTA V NJIH OŽIVLJENA; KADAR SE DVIGA CELO ZASTOR PRIHODNOSTI IN TE VIDIM, STVARNICO VSEH TISTIH DRZNIH NAČRTOV, KI JIH SNUJE KAR PRESMELO ZAUPANJE V MOJE MOČI; ZAKAJ KOMU SO SKORAJ VSI MOŽJE, KI SO TVEGALI KAJ VELIKEGA ZA ČLOVEŠTVO, DOLŽNIKI ZA SVOJE MOČI? NIKOMUR DRUGEMU KAKOR SVOJIM MATERAM! TI SI STORILA ZA RAZVOJ MOJIH MOČI SKORAJ VSE, KAR JE BILO STORJENEGA, IN VSE, KAR BOM KDAJ DOBREGA STORIL IN TVEGAL, JE TVOJE DELO IN NAJLEPŠA ZAHVALA, KI SE TI MOREM Z NJO ODDOLŽITI.

DEHMEL, PRVAK PREDVOJNE NEMŠKE MODERNE:

LJUBLJENA MAMICA!

LAHKO SI MISLIŠ, KAKŠNO ČUVSTVO MI JE LEGLO NA SRCE, KO SEM NEPRIČAKOVANO DOBIL OD PAVLE SPOROČILO, DA SI OBOLELA. PRAV TO JE TEŽKO V VSEM NAŠEM ŽIVLJENJU, DA NAM VNANJE OKOLNOSTI SKORAJ NIKOLI NE DOVOLJUJEJO, DA BI TAKOJ Z VSO DUŠO KRENILI ZA NAJNOTRANJIM NAGIBOM SVOJEGA SRČA. OH, KAKO RAD BI TE ZDAJLE PRIJEL ZA ROKE IN POGLEDAL V TVOJE DRAGE OČI, DA BI MOGLA ČUTITI VSO TOPLOTO, KI SI MI JO POLOŽILA V DUŠO. TÍ MOJE EDINO, SVETO MATERINSKO SRCE! V NESKONČNI GANJENOSTI

TVOJ STARI DEČKO.

V sanjah

(Moji materi v spomin.)

Prečudno vrnil sem se v dni nekdanje.
Po zlatolasi njivi vežem snope
— podstat in jedro zrnovite kope —
Pred mano ženske, z njimi mati žanje.

Tu suče srp od ure opoldanje.
A vedno dih ji še pokojno sope,
ko prožno loči se pod noč od trope
in gospodinjit gre na domovanje.

Za njo ponosen se oziram zvesto:
„O, moja mati? — Si že videl srno?“
porečem znancu, ko se vrnem v mesto.

Tedaj pa se privid odene v črno:
Saj ne, tri leta v grobu že počival
Zbudim se, solza mi oko zaliva.

Anton Debeljak.

Foto: Lepski, Odesa

Stara mati in vnuk

Ljuba Prenner:

NAŠA MAMA

ri nas doma imamo generala v hiši, in ta je naša mama. Proti njenim naredbam ni ugovora, njenim ukazom se morajo pokoravati vsi, oče, otroci, vnuki, zet, kure, prasički in še celo vrabci na strehi, ki jim je že večkrat

zagrozila, da jim odseka repe, če bodo še nadalje tako predrzni in nadležni. Tudi tista zaspana Mima, ki nam hodi žehto izpirat in pomagat pri delu na njivi, se koj predrami iz svoje običajne dremavice ter se kar živahneje zasuče, ko zasliši prodirni glas: «No, Mima — že spet spiš?» In Mima pride vendarle, čeprav jih menda tako gorkih nikjer drugje ne sliši. Pa jo vprašam včasih: «Mima, ste kaj hudi na mamó?» — «Eh, kaj bi bila huda,» pravi babše, «saj imajo le takšno navado, da se tako kregajo — pa mi ni sile pri njih.»

Pa bi si ljudje predstavljali po takem nastopu našo mater, tako rekoč «staro Prennerico», kot veliko, močno ženo z rožljajočim svežnjem ključev ob predpasniku.

A naša mama je majhna, sicer široka čez pas, a ne debelušasta, in ključev nima lepo zbranih na obročku — Bog vedi, kje so — kadar jih potrebuje, jih iščemo vsi, in ona nas prav pošteno ozmerja, ko lazimo pod različno pohištvo in stikamo po vseh mogočih in nemogočih kotih za njimi. «Najbrže jih je kdo ukradel!» pravi oče, a to je bogme slab izgovor, če se hoče s tem odkrižati nadležnemu iskanju. Cela ploha očitkov se usuje nanj, da se šele takrat zave, kako je zanikaren.

Ko mi je bilo nekaj nad deset let, se mi je nekega dne zdelo jako nepotrebno in bedasto hoditi še dalje v šolo. Doma sem rekla: «Ni šole!» In ker so bili tedaj res neredni časi, se materi to ni zdelo nič čudnega. Sicer sem pa imela na vesti nekaj hudega in se iz strahu pred kaznijo nisem upala v šolo. Dva dni me je še gledala doma, tretje jutro je pa le opazila, da gredo drugi otroci s šolskim culami oprtani proti mestecu. Izprva mi je izlepa prigovarjala, potem mi ni pomagalo nobeno še tako grenko emerjenje: «Hajd!» Pograbila je metlo, jaz pa s težavo šolsko torbo, in tekli sva — jaz naprej, ona pa za mano, in če sem se hotela ustaviti, se mi je grozilna metla pretentano naglo približala — oh — in morala sem teči na-

prej prav do šole in v razred, kjer sem jo za nameček tudi še prav pošteno skupila in se mi je škodeželjna otročad še prav kolegialno-ljubeznivo rogala, češ, mati jo je z metlo v šolo nagnala!

Pa pravi naša mama zdaj včasih: «Saj mi je žal, da sem te s silo nagnala nazaj! Od takrat ne moreš nehati v šolo zahajati — pa te še vedno ni nič prida, to sem si zaslužila, ko sem ti hotela le najboljše!»

Knjig in drugih tiskanih učenosti pa naša mama ne ceni previsoko. Vsaki knjigi pravi «kolendar», in njena stalna grožnja je, da bo nekoč z vsemi «kolendri», ki jih je toliko v hiši, podkurila peč; zakaj to se pravi čas in leta zapravljati, če kdo tiči vse dni in polovico noči v teh zanikarnih «kolendrih». Gola radovednost žene h «kolendrom» take ljudi, ki ne morejo živeti, da bi ne zvedeli vsega, kar si je kdo lažnivega izmislil in v te «kolendre» napisal. Višek lažnivosti pa so po njenih mislih «cajtenge», in ljudje, ki tem lažem nasedajo in si zaradi njih celo zdražbo in ravs med seboj pripravljajo, ne zaslužijo, da se kot resni upoštevajo.

Zato je tudi meni še pred nekaj leti rekla:

«Ti, ali si tole, kar tu pisariš za «kolendar», kar sama iz svoje glave namisliš»

«Seveda», sem pritrdila, pa me je prav resno pokarala.

«Ti, ne delaj tega! Ljudje bodo nazadnje le prišli na to, da je vse skupaj namišljeno in zlagano, pa te še zapro! Rajši kaj pametnega prepiši!»

Seveda so jo taki in slični pojmi literarne obrti privedli tudi do prav čudnih sklepov.

Ko sem srečno prodala neko svojo knjigo (kako dolgo je že tega!), me je vprašala: «Koliko so ti dali za tisto pisanje?» Povedala sem ji vsoto. Silno se je začudila in dejala v svojem običajnem tonu:

«Saj vidim, da je svet res nor! Toliko še jaz za štiri tolste prasiče ne dobim, tebi pa dajo toliko denarja za nekaj teh tvojih laži. Saj pravim, svet bo šel kmalu med vragove!»

Pa so se časi izpremenili in o uspešni prodaji kakega rokopisa je bilo malokaj govora. Pa se je naučila grdo pogledati pismonošo, kadar mi je prinesel kdaj pa kdaj debel zavitek: «Ali so ti spet vrgli pisarijo nazaj? Se znajo Kranjci res toliko bolj lagati ko ti?»

In ob takih dneh je robantila še bolj ko sicer, le mene je ogledovala nekako od strani, sramežljivo in celo boječče, da bi ne dirnila v moje razboljeno razpoloženje.

Ne pozna spoštovanja do učenosti in namišljene imenitnosti svojih otrok, ona spoštuje le njih srca, in to mnogo iskreneje od vseh onih zagovornikov in zagovornic srčne kulture, ki nas v blestečih frazah uče plemenitih čuvstev.

Letos je naša mama zbolela. Zdaj je hvala Bogu že spet pri moči in silno srečni smo bili, ko smo jo spet zaslišali grmeti in poveljevati po bajti — a bolezen jo je nekako omeščala in pretresla.

«Pojdi k meni!» mi je rekla. In ko sem stopila k njej, me je malo porukala za lase in se le rahlo oklenila moje roke.

«Vidiš, ko ste bili otroci še majhni, ste bili tako neobgljeni in zelo sem se bala, da bi vam odmrila in bi dobili mačeho. Potem ste bili zmerom večji in ste me zmerom bolj jezili, pa sem vas morala strahovati, da ste vsaj za med svet. Zdaj sem stara, pa me ne potrebujete več, pa me le presneto skrbi, kaj bo še z vami, ko pa ni tako lahko na tem svetu; saj ljudje ne znajo več drugega, ko drug drugega ujedati in žreti.»

Mama moja, dobro sem poslušala Tvojo neobičajno dolgo govoranco. Vem, da si mi hotela povedati, koliko Tvoje ljubezni do nas je bilo v Tvojih osornih komandah in v Tvojem večnem zabavljanju. Hotela si nas vzgojiti v take ljudi,

Vera Gogala:

enkrat še...

Trudno je slonela v kotu kupeja. Zdaj, ko se je vse bolj bližala cilju, ko je gledala znane kraje med enakomernimi razdaljami mimodreveh drog, jo je plašila ista čudna slutnja, kakor prejšnje leto. Da se pelje zaman.

Tanja je zaprla oči in se silila v temo misli. Njeno mlado, ozko lice je vsak čas zatrepetalo in ob vsakem močnejšem sunku je plašno odprla oči, kakor bi se zbudila iz nemirnih sanj.

Mislila je nanj in na Nadico. Ali je to pravica materinega srca, da mora tako skrivaj iskati poti do srečanja s svojim otrokom? Z vsem sovraštvom in mržnjo je pomislila nanj, ki stoji kakor stražar pred njeno srečo, jo brezčutno uničuje, počasi, z naslodo. Zakaj jo je s svojo žgočo maščevalnostjo preganjal še zdaj, ko nima nobenih pravic več do nje?

Vedno je bil tak. Hladen, ozkočuten, preračunljiv in brutalen. Ona pa je iskala nežnosti, topline srca in smehljaja življenja. Samo enkrat je bil drugačen. Ko je ležala v belih odejah in s trepetajočimi rokami gladila malo ličice ob sebi. Pozneje je zapadel v prejšnje brezčutje in vse večere ga ni bilo doma. Vžigala ga je lastna premoč nad nežno zdrobljivostjo mlade žene in terjal je od nje z vso brutalnostjo svojih čutov vdanosti in ljubezni.

Tanja je hodila z Nadico na izprehode. Za samotno mlado mater je bila mala Nadica edini svet, samo njej je veljal solnčni otroški smeh. Ko je prvič izpregovorila besedo «mama», je Tanja od sreče zaihtela.

A vendar je njeno mlado žejno srce jokalo od samote in hrepenenja po ljubezni. Oton pa je mislil le nase. Ali se je mogla protiviti tisti čudoviti izpremembi svojega življenja, ki je zazvenela kakor prva zapeljiva pesem srca?

ki jih ne prevrže koj prva sapa, ki se ne obešajo in streljajo, če življenje bevsne vanje kakor gladen pes.

Nisi nas objemala in poljubovala, nikoli nismo vedeli, da si jokala nad nami, ko nas je življenje kaj grdo sukalo in obračalo, a dala si nam sebe vso in Ti si v nas ljubljena, trda, od življenja in dela žareča kmečka žena in v nas boš vedno, da bomo vsaj v tistem poslednjem gonu svojega bistva, ki nam je ogledalo, žilavi in odporni kakor Ti in vedno bomo Tvoji vsi.

Pomlad bo, mama, ti si spet zdrava, in to Ti bo dalo dosti dela in toplih besed, da jih bo vse polno po bajti in okrog nje v naših srcih.

Usoda je tako hotela. Nadica jo je spoznala z njim, prav njena Nadica. V parku je vrgla žogo vanj, in ko je sledil otroku do matere s pogledom, prečudno božajočim, je Tanja izgubila svoj mir.

Ko jo je svet obsodil, ko so ji vzeli dom, čast in njeno najdražje ter jo pahnili v brezupno uničeno življenje, ji je ostala samo ena želja, vpijoča in bolesta. Prositi svoje dete odpuščanja, stisniti malo telesce k sebi in zbežati v svet, skriti se pred zlobo moža, trpeti, živeti za dete, samo za dete.

Mož pa ji je zabranil pot do Nadice. S hladno preračunljivostjo jo je mučil in tiral do skrajnosti, da se je poniževala pred njim in ga v obupnih pismih prosila za kratko svidenje z otrokom. On pa ji je odgovarjal z molkom in še bolj skrbno skrival otroka pred materjo. Tanja se je kot tatica plazila okrog vrta, v katerem je slutila svoje dete, da bi skozi gosto živo mejo mogla ujeti oni drobnji glasek, videti le obris male svetle glavice. Pozorna pestunja pa je po strogem nalogu Nadinega očeta hitro odtirala otroka v vilo, kakor hitro jo je skozi vrtno ograjo zadel proseči Tanjin pogled.

Moževa maščevalnost jo je preganjala s službenih mest, jo teptala in silila k obupu. Šele v inozemstvu, do koder ni segal njegov vpliv, je Tanja vsa plaha in zbegana kakor preganjana žival našla prvo zavetje. Njeno srce pa je tem silneje jokalo za Nadico, ki je živela in se razvijala kakor ujeta ptička ob pestunjah in mrzlih očetovih očeh in pozabljala, da so na svetu mile materine roke, ki so trudne od hrepenenja po njej.

Leto je poteklo in Tanja se je kakor danes peljala z lakomno prihranjenim denarjem v domovino na tritedenski dopust. Pisala je Otonu prisrčno pismo, brez sovraštva, krotko in plaho je prosilo njeno žejno materino srce. Računala je na čas, ki naj bi omilil njegovo maščevalnost. Kakor danes, je slonela v kotu kupeja in štela postaje. Kljubovalno je odganjala dvome. Ob zadnji postaji ji je vse telo trepetalo od razburjenja.

Ko se je čez tri tedne vračala strta, zbegana in utrujena od bolnega iskanja in čakanja, je zasočila Otona z vso silo svojega mladega preizkušenega življenja. Opojnost maščevanja v njegovem srcu še ni obledela, z vso krutostjo in

(Nadaljevanje na str. 176.)

Mati v pregovorih

Materina molitev se iz morskega dna dviga.

Ena mati laže preživi sedem otrok kakor sedem otrok eno mater.

Materi je bolni otrok najljubši.

Mati dá otroku mleka v usta, pameti mu pa ne more vliti v glavo.

Mati misli daleč, otrok še dalje.

Toplo, pa ne kakor poletje, dobro, pa ne kakor mati.

Mati brez ljubezni je dan brez solnca.

Mati in oče sta nas naučila govoriti, svet nas je naučil molčati.

Vrhovska.

spretnostjo ji je izmikal vsak drobec sreče izpred nog. Brž ko je prejel njeno obvestilo, da pride po smehljaj svojega otroka, je poslal Nadico z njeno teto v neznan kraj. Tanjino zbegano iskanje se je izpreminjalo v nestrpno, obupno borbo z dnevi, ki so potekali proti roku, ko bo treba oditi, ne da bi le enkrat videla svoje dete. Rok je prešel in Tanja se je vračala obnemogla in ni ničesar več pričakovala od bodočnosti. Le sovražila je vse huje in brezumno hrepenela po otroku.

To leto se mu ni javila. Skrivaj si je hotela ukrasti svojo borno, kratko srečo. Samo da bi videla Nadico!

Segla je v torbico in privlekla izza zrcalca majhno natrgano sličico. Zagledala se je v začudene otroške oči, ki so gledale iz slike prisrčno ljubko in tako zvedavo, kakor bi ne poznale lica, ki se sklanja nad njimi. «Koga imaš najrajši?» Mala okrogla usteca so se razgibala in odgovorila sladko kakor pomladna pesem škrjančka: «Mamico!»

Tanja je zaprla oči in pomislila z vso ljubeznijo. «Samo enkrat bi hotela še čuti te besede! Samo enkrat še pogledati v jasne oči svojega deteta! Nadica, ti, ti moj sladoled!»

Vlak je pel svojo ritmično pesem. Tanja se je sklonila skozi okno in z odprtim srcem sprejela pozdrav domovine. Kmalu je izstopila.

S plašnim, stisnjenim občutkom je stopala po ulicah in iskala v navideznem miru meglenega mesta kratkega oddiha svojim dvomom. «Da bi ga le ne srečala!» je zadržala vsak čas misel v njej in hladno jo je izpreletelo. Mlada in vitka se je izgubljala v toku množice.

Popoldne je šla v park. Drugi dan tudi. Vrsta dni dopusta se je pričela krčiti in Tanja je obupovala. Ob večerih je prazno strmela v mrak hotelske sobe in vsa uboga razmišljala, kaj bi še ukrenila. Očividno Nadice ni bilo v mestu. Morda tiči za tem spet zloba njenega moža?

Tanja je tekala skozi ulice, prejšnja plahost pred srečanjem z njim se je umaknila obupnemu iskanju. Potrežljivo je presedela dolge ure v parku med otroki na peščenem igrišču, z otožnimi očmi je spremljala obrazke otrok, ki so se igrali ob svojih brezskrbnih materah, zasledovala po vijugastih potih med gredicami in cvetočim grmi-

čevjem mala štiri- do petletna dekletca s svetlimi lasmi in obsedela na klopi razočarana in sključena, ko je naposled zagledala tuj nasmeh in nezane temne oči. Tanja je begala po mestu brez miru in rotila nebo, da ji pomore. Vse leto je čakala na svoj dopust v nemiru in bojazni, zdaj pa naj odpotuje v daljino brez vsakega uspeha. Dan odhoda se je bližal, vsak hip je postajal dragocenejši. Nadice ne bo videla, niti enkrat! Skrušeno je postopala ob vogalu ulice, ob vrtu svojega prejšnjega doma. Ni je več strašila misel, da utegne vsak trenotek stati pred njo Oton in ji vzeti zadnjo možnost svidenja z detetom. Pazila je pri vhodu, kdaj se bodo priprla vrata in bo smuknila mala svetla postava na vrt. Zadrževala je korak in prisluškovala glasovom iz odprtih oken.

Spet je šla v park in čakala na svojega otroka, bedna in trudna mati.

Nadica je stekla po hodniku, preko stopnišča, da jo je teta komaj dohajala. Ob očetovi sobi je prisluhnila in stopala po prstih. Tedaj so se vrata odprla in oče je skoraj zadel ob sklonjeno glavico.

«Papa, mamico sem videla! Papa, saj ni...»

«Koga si videla?» Obraz mu je posinela.

«Mamico, svojo mamico! V parku. Papa, saj ni ona...»

«To ni bila mamica!» je skoraj zakričal in srdito pogledal po hodniku. Žareči obrazek se je zresnil.

«Pa je bila mamica.»

«Ni bila, razumeš! Tvoja mama je umrla. Ali je govorila s teboj?» Stresal je otroka za ramena in iskal z očmi po hodniku.

Nadica se je izvijala iz očetovih rok. «Nosila me je in jokala je. Pa je le bila mamica!» Trdovratno je ponavljala te besede, mala usteca pa so trepetala in se krivila.

«Tiho!» Oče je izpustil otroka, trdo odšel po hodniku in zaloputnil vrata tetine sobe.

«Pa je bila mamica!» je tiho ihtela Nada in gledala skozi solze za papanom.

«In rekla mi je: „Nadica moja, ti moj sladoled“...»

Manica:

Po piruhe je prišel

Presneto je moralo biti okno spalnice Grčarjeve Neže močno, da se ni sesulo pod pestjo Petranovega Matijca, ki je v temni noči velikega ponedeljka potrkal, ali bolj rečeno, pobutal nanje:

«Bum, bum, bum...»

«Neža! Slišiš, Neža! Oglasi se, ali pa bo vse drobno!»

«Bum, bum, bum...»

Dekle, ki se je že pozibavalo v sladkem snu, prestrašeno poskoči kvišku, se nasloni na rob postelje in zakriči v sveti jezi:

«Kaj razbijaš, ti osel, ti kozel, ti — razbojnik grdi! Če si ti pijan, jaz nisem!»

«Kaj pijan — nič pijan! Ampak — ne pustim, res ne pustim, da bi ti hodila z drugimi! Po maši

si šla s Ciflovim Jakom. Pa ne boš! Ne z njim in ne s kom drugim!»

«Tebe bom vprašala! Nisem še nikomur dala besede. Prosta sem in grem s komer hočem!»

«Toda Neža, če imam pa jaz tebe rad», vrže fant že vse bolj pohlevno iz sebe.

«Tega mi nisi še nikoli povedal. Na klobuku pa tudi ne nosiš zapisano!»

«Nežka,» zakliče vasovalec in glas mu postane ves mehak, «ali

nimaš nič piruhov zame? Samo enega mi daj, pa takoj pojdem!»

«Ali noriš, kali? Mar meniš, da spravljam piruhe pod blazino? Pridi h hiši tako, kakor pride vsak pameten in pošten človek, pa jih dobiš. Piruhov, pomaranč, potic, kar boš hotel! Zdaj pa izgini, pravim!»

Zdajci se vrata Nežkine spalnice na široko odpro in že zagrmí v temo očetov glas:

«Strela božja! Dekle, kaj imaš opraviti s tolovaji, ki vpijejo in razgrajajo okrog hiše, da se niti na praznik ne morem odpočiti? Povej, pravim, če ne te premlatim kakor ajdovico!»

«Sem ga mar klicala?» se upre dekle. «Kaj morem za to, če ta prismođa nori okrog hiše!»

«Oče,» se začuje proseče od okna, «saj me poznate. Matijec sem. Po piruhe sem prišel. Res, oče!»

«Glej ga, rokovnjačarja, kaj si izmišljuje! Torej zaradi piruhov je bilo treba takega kriča in ropota! Poberi se, če ne izpustim psa z verige!»

«Ne oče, nikarte! Veste, jaz imam vašo Nežo tako rad!»

«To ji lahko poveš podnevi. Pojdi zdaj!»

«Ali oče, jaz bi rad Nežo vzela, res bi jo vzela!»

«Norec si! Škoda besedi», za-reži oče in trdo zapre vrata za seboj.

«Ha, ha, ha», se zakrohoče stari Grčar, ko se vrne v spalnico. «Veš, stara, saj ne vem, ali naj se smejem ali jezim. Petranov Matijec nori in onegavi pod Nežkinim oknom. Sicer upam, da se bo zdaj že spravil proč. Že sem mu nameraval kar skozi okno eno prisoliti, pa ti je ta nesramnik začel moledovati, da je prišel po piruhe, da ima Nežo rad in da jo bo vzela.»

«Vidiš no, vidiš», se živahno oglasi tam iz materine postelje. «Kaj si pa vendar ti rekel?»

«Da ji to lahko pove podnevi, kaj naj rečem drugega! Mladi ljudje so pa res — eh — prismojeni so. Pa, ali ti je dekle že kdaj kaj omenilo o tem?»

«Nikoli. Pa kaj naj bi reklo, ko pa Matijec še ni nikdar nič bevsnil. Vendar sem jaz že davno opazila, da fante rad izteguje vrat čez planke sem proti nam. Zate mu ni, zame tudi ne, torej

mu gre za Nežo. Pa sem rekla, če bo božja volja, pride to kar samo ob sebi. Matijec je dober človek, grunt ima, blizu je, no, še Bog, če jo vzame!»

«Če je tako, potem seveda tudi jaz nimam nič proti fantu. Pa zakaj nam tega ni že prej povedal? In čemu je potem nocoj tako razgrajal ta trapon?»

«Preboječ je in sram ga je bilo, le verjemi, stari! Danes je pa morda nekaj pil, pa se je opogumil in malo preveč glasno vrgel iz sebe, to je!»

«Ha, ha, ha! Jaz sem pa tebe vse bolj potihno snubil. Ali še veš?»

«Molči no, starina! Ne spodobi se!»

Kmalu nato je pri Grčarju spet vse pozaspalo. A drugi dan jih je obiskal Matijec. Vso bojevitost mu je vzela noč in dalo se je z njim govoriti. Neža mu je pa vse žepe napolnila s piruhi.

Odslej ni bilo čuti okrog Grčarjeve hiše niti šundra niti vpitja in zvesti kuža Čuješ je v miru predremal vse noči. Jeseni tistega leta se je pa brhka Neža primožila k Petranu.

Vane Betkin:

Smrt pri samorokem bogcu

Kadar se vračam iz mesta na počitnice, moram iti od postaje vedno tri ure peš. Poleti je to kaj lepo, pozimi pa je zaradi velikih zametov naporno in nevarno. Kljub temu pa vedno hodim rad po tistih potih in stranskih potih, ki so mi tako znane, da bi jih ne zgrešil niti v najgostejši temi. Nekateri se jih sicer boje in vedno pripovedujejo kake temne zgodbe, ki so se temu ali onemu primerile, meni pa še nikdar ni prišlo na misel, da bi se česa bal. Samo tedaj, ko pridem na vrh hriba tik pred domačo vasjo, se ob samotnem križu vedno zdrznem.

Ta bogec, ki je star že kdove koliko, je zame nekaj posebnega. Na našem svetu stoji, tik ob stezi. Ves je že polomljen in črviv, samo z eno roko še visi prabit na križ, druga pa mu je že davno odpadla. Popolnoma zapuščen stoji na najvišjem kraju in se upira vsem vetrovom in viharjem. Včasih natrga kdo šopek rož in jih zatakne za preperelo glavo, potem se pa bogve kako dolgo nihče več ne ozre vanj, kvečjemu kaka pobožna ženica se prekriža, ko gre mimo.

Tisto pomlad, ko mi je bilo dve leti, me je oče vzel s seboj na hrib in mi dejal, da mi bo pokazal tičke. Gnezdece je bilo spleteno tik ob lesu križa, v njem pa so zijali štirje lačni kljunčki. Menda so bili škrjančki. Oče je narahlo prijel enega in mi ga dal v beli klobuček, ki mi ga je bila prinesla neka daljna teta iz Trsta. Joj, tako lepa živalca je takle mlad tiček! Ali ko ga je oče spet položil v gnezdo, je bil moj klobuček pokakcan, in še zdaj se spominjam, kako milo sem jokal, ko sem tekel k mami. To je moj prvi spomin. Kmalu potem je šel oče na vojsko in se ni več vrnil.

Ob tem bogcu pa se vedno spomnim še neke druge zgodbe.

Z žganjarčkovno staro materjo sva bila velika prijateljca. Ko sem bil še majhen, se spominjam, kako je leto in dan vsako popoldne prihajala k nam. Vedno je sedla na zapeček in mi pripovedovala najrazličnejše storije. Zato sem jo imel rad. Ko sem se pozneje vračal o počitnicah iz mesta, sem poleg domačih tekel najprej njo pozdravljat. Prebivala je v majhni hišici tik nad našim hlevom. Prav sama je bila. Ko sem jo kdaj vprašal, ali je ni nič strah same, mi je z nasmeškom odgovorila, da je ni bilo še nikdar strah nobene

stvari, samo tega se boji, da hi kdaj ponoči ne oslabela in brez vsakega živega človeka umrla.

«Veš, dva in devetdeset let ni kar tako», mi je dejala predlansko zimo o božiču. Potem mi je pripovedovala o svojem sinu, ki živi v Ameriki in se bo vrnil na spomlad domov. Samo to da bi še rada dočakala, potem pa če takoj umre, saj itak ni več za nobeno rabo na tem božjem svetu.

Sina je imela zelo rada in je vedno pripovedovala o njem. Že pred tridesetimi leti je bil odšel v Ameriko in od tedaj ji je redno vsako leto pošiljal toliko, da je imela za vse leto dovolj. Jeseni pa ji je pisal, da se bo na spomlad vrnil.

Moja mati mi je pozneje pripovedovala, kako je slabotna ženica hodila vsak dan na hrib in gledala, ali sin morda že ne prihaja. Zelo je bila že slaba in vsak je vedel, da ne bo dolgo več, ali vendar je vsak dan redno hodila na hrib. Prepričana je bila, da pride peš od postaje domov, in rada bi ga bila pozdravila že na vrhu.

Tedaj, ko sem se vračal pred dvema letoma na velikonočne počitnice, je bil zelo lep dan. Veliki četrtek je bil in solnce je sijalo tako toplo, da sem slekel suknjič, ko sem se vzpenjal v hrib. Ves moker sem prišel na vrh. Nekoliko sem si oddehnil in na vsa pljuča

zavriskal. To navado sem imel vedno in jo bom ohranil, dokler bom hodil domov. Potem sem se sklonil in utrgal nekaj resja, da bi z njim okitil samorokega bogca.

Tedaj sem zagledal pod križem Žganjarčkovo mater, ki je bila v klobčič zvita okrog trhlega trama, tako da je imela glavo skoraj pri nogah. Takoj sem jo spoznal. Mislil sem, da se greje na toplem solncu, in sem veselo zaklical:

«Mati!»

Nisem dobil odgovora. Ker sem mislil, da spi, sem se sklonil in jo prijel za roko. Bila je mrzla in trda. Zgrozil sem se in stekel domov povedat, kaj se je zgodilo. Tista groza, ki sem jo občutil tedaj, ko sem jo prijel za roko, me sedaj še vedno izpreleti, kadar grem mimo križa na hribu.

Čez dva dni so Žganjarčkovo mater pokopali.

Revica je čakala svojega sina in je od prevelikega hrepenenja umrla.

Cesar se je najbolj bala, se je zgodilo, in kar si je najbolj vroče želela, se ji ni izpolnilo.

Njen sin se je bil vrnil tri dni po pogrebu in je ni videl več.

Pa ni prišel peš čez hrib, ampak se je pripeljal po veliki cesti v lepem avtomobilu.

Življenje ob cesti

Jaroslav Hamerský:

Poslednji

Majhna sobica, preprosto urejena.

Štiri stene, skoraj gole razen nepomembne slike, ki visi nad posteljami.

Postelji stojita druga tik druge, tako kakor takrat, ko je bila še Ona tu.

? — Žena.

Zdaj je ni. Ostal sem tukaj le jaz in mali deček, moj sin, moj potomec, ki pojde po svetu tako sam, kakor sem šel jaz, in bo iskal Ljubezen, kakor sem jo iskal jaz.

Moj sin je še otrok. Tako majhen in lep z okroglimi lički. Lepo se igra poleg moje postelje, in če mu kdaj stisne žalost srce, pride k meni, dene svojo kostanjasto glavico na odejo, in jaz gladim te laske in ta okrogla lička s svojo suho, koščeno roko.

Na misel mi hodijo težka vprašanja, na katera sploh ne morem odgovoriti.

Umril bom.

To je gotovo.

Naj se zgodi to že danes ali naj-kesneje jutri. Zdravnik je to dejal, in on se ne moti. Zakaj naj bi se pa tudi motil? Saj vem to sam brez zdravnika. Dobro čutim, da kroži kri po žilah samo še zato, da bi izvrševala svojo dolžnost do poslednjega utripa. Noge imam mrzle, znak, da kri ne pride več do konca prstov.

Samo oči še lahko gledajo. Hlastno požirajo drobno postavo malega sin-

ka, in tresoče se roke pritiskajo njegovo glavico na prsi.

«Očka —» izpregovori s priliznjem glasom otrok.

«Kaj je, golobček?» zahropem.

«Ninam», pravi, si pogladi glavico in čaka, da tudi jaz tako storim.

Nato odhiti k svojim igračkam in mi jih kaže drugo za drugo.

Zrem čisto brezbrizno na to, kar sem nekoč rad opazoval. Ne morem več premisljati o dojemljivosti svojega otroka, ker z vsako minuto izgubljam sile, z vsako minute sem bolj gotovo uverjen, da še danes, morda čez trenutek, morda čez eno uro ne bom več med živimi.

Nekje zunaj na cvetoči višnji prepeva ptič, toda jaz bi rajši videl, da bi ga tam ne bilo, zakaj njegov glas me kliče nazaj v življenje, in jaz nimam več dolge potj pred seboj.

Tudi srce mi utriplje nekako pretrgano, sunkovito. Katastrofa lahko nastane vsak hip, zato pokličem s

hropečim glasom otroka k sebi, da bi ga lahko pritisnil na srce, kadar bo konec.

Otrok je obrnil svoje modre očke od igračk k meni. Zbodlo me je pri srcu, ko sem videl to nedolžno življenje.

Kdo bo skrbel zate? Denarja nisem imel, zato tudi ne prijateljev. Vse naše imetje je bila Ljubezen. V Ljubezni je tudi odšla takrat Ona — moja žena, tvoja mati, ko ti je dala življenje.

«Očka!» je zapel deček in priteklo k meni.

«Pridi sem!» Pokazal sem mu na posteljo kraj sebe.

Skobacal se je gori. Legel je poleg mene in položil glavico tik moje glave.

Stisnil sem ga krepko k sebi.

Poljubljava se.

S poljubom mu dajem za nadaljnjo pot v življenje trnjevo krono na nedolžno glavico.

«Da bi bil srečen in da bi spoznal dobre ljudi, ki bi ti nadomestili očka in mamico, mali sinek!»

Poljubim ga.

«Da bi v Ljubezni ohranil spomtna naju dva — na mamico in name!»

Poljubim ga iznova in pritisnem k sebi, kolikor mi dopuščajo moči.

«Da bi imel zmerom dobro srce, čisto in ljubeznivo za vsakogar!»

Srce se ustavlja, kri se mi zdi, da več ne kroži.

«Otrok... otrok...»

Konec je.

«Očka... očka...» me poljublja moj plod.

Sirotek.

Očka... očka...

Na višnji še vedno prepeva ptič. Štiri stene so gluhe, in jaz nisem več med živimi.

«Očka... očka...»

P.

O. Vojtišek:

Helenine knjižice

Znala je z neposnemljivo ljubkim naglasom izgovarjati besedo: knjižica.

Kadarkoli je proseče rekla Ivanu: «Kupi mi knjižico!» vselej je privolil, kakor da ima zvok te besede nanj magičen vpliv. Knjižnica teh dveh pravih konzumentov literature je seveda rasla in postajala polagoma najdražja sestavina njenega skromnega stanovanja. Raztezala se je po vsej steni in skupine isto-barvnih hrbtov so označevale knjige istega avtorja. Broširani zvezki so bili skriti v zadnji vrsti ali pa vsaj na manj vidnih mestih sprednje fronte. Tako je bil na primer blok Tauchniza na levi zgoraj, tam, kjer je senca zastora usmiljeno zakrivala odgrnjene hrbte.

Toda tudi ljubitelji književnosti so samo ljudje, z vsemi slabostmi, strastmi in muhami. Pol leta se že Helena ni dobro zjemala z Ivanom, čeprav ji je vsak trenutek prinesel novo knjigo v spravo. Slednjič je bila nekoč izgovorjena tudi beseda o ločitvi: tako nekam ostro in nepričakovano, in njen tuji, ledeni zvok je avtomatično zaostрил napeto situacijo. «Odselim se k mami, in ti ostani tu! Toda knjižice vzamem s seboj!» je dodala takoj z grozečim naglasom, kakor levinja, ki brani svoje mladiče. Ivan je nekaj časa molčal, ker od jeze ni mogel izpregovoriti, nato pa je z vidno prisiljenim mirom dejal:

«Zastran mene si vzemi vse, če hočeš», toda potem je stvar vendarle malo premislil in pristavil: «Seveda, tiste s posvetilom mi menda pustiš?»

Helena je takoj začela premisljati, ali ima Ivan v mislih knjižice, ki mu jih je ona posvetila (in bilo jih je lepa vrsta!), ali samo tiste, ki jih je dobil od prijateljev.

«No — seveda —» (Ivan se ni mogel ubraniti nasmeha pri obotavljivem tonu, ki je spremljal njene besede), «vendar si ne pustim knjižic, ki so tebi posvečene.»

«Toda tiste z mojim posvetilom si pustiš, kajne?» si je mislil Ivan in stopil počasi h knjižnici. Kar tako je segel v oddelek francoskih avtorjev in vzel Gidovo «Si le grain de meurt». Helena, ki je natanko vedela za vsako knjigo, kje stoji, in je sredi sobe razločila, za kateri zvezek gre, je zaklicala določno: «Tega Gida le vzemi, v njem je tisto navno Karlovo posvetilo (Svojemu dragemu bratu Ivanu — hvaležni Karel, o božiču 1929), in pa, meni itak ne ugaja!»

Ivana je končna utemeljitev nekoliko presenetila, zakaj ni pričakoval, da bo osebni okus imel kaj pomena v tem čisto pravnem vprašanju, kako naj se razdeli knjižnica, če se dva ločita. Položil je Gida na fotelj, ki je stal nedaleč od okna. In mehanično je segel po drugem zvezku. «Voyage au Congo» je izgovoril monotono kakor na dražbi in se obrnil h Heleni.

«To si tudi vzemi. Sicér o njej še sploh nisva doglala, čigava je prav za prav, toda ne maram je. Zato pa vzamem jaz Stevensonove potopise.» Segla je v modro vezano skupino in vzela s police vso, kakih petnajst knjig, in napenjaše svoj neznatni trebušček v podporo podirajoče se kopice knjig, jih je nesla počasi na mizo.

«Stevenson pojde, in še ves povrhu, nota bene v tej lepi Tusitala-izdaji, povesti in romane je pobrala kot dodatek k potopisom» — si je mislil Ivan in odločno segel po «Faux monnaieurs», da bi demonstrativno dokazal, da si teh ne da vzeti.

«To knjižico mi je vendar kupil Hinko —» (Helenin brat) in začuden izraz je razodeval silno ogorčenje nad Ivanovo lakomnostjo.

«Prvič, ti jo je kupil po mojem nasvetu, in drugič, si mi jo dala, le spomni se, takoj, ko si jo prebrala; to je bilo v kopališču.»

«P-r-v-i-č, ni lepo svetovati komu, ki mi hoče kupiti knjigo, prav takšno stvar, ki ugaja tebi, ti egoist, in pa, jaz sploh nisem napisala vanjo posvetila.»

«No, posvetila sicer nisi napisala, ampak to nič ne de. Dobra volja mi zadostuje, in razen tega bi si jaz pustil kompletnega Gida; ko si že začela s Stevensonom en bloc —»

«Mi ga že očitaš? Menda si že pozabil, kako si bil vesel, da me je Stevenson tako navdušil — kako sva hotela iti na južna morja.»

«No, pa si vzemi te „Ponarejevalce denarja“, je rekel, nekoliko ganjen, Ivan in ji podal debelo knjigo.

«Jaz je ne maram po milosti, če misliš, da je po pravu tvoja», je trpko odgovorila Helena, ki je očitno pričakovala drugačno reakcijo. Da bi prikrila svojo zadrego, je segla v angleški oddelek in vzela v roko Painted Veil, kjer je imela originalno Ivanovo posvetilo. Po tihem soglasju svojega moža je pridala h knjigi še dve drugi deli Maughama. V predalčku je ostalo le še «Cakes and Ale», kamor se je boječe upiral Ivanov pogled. Nemo mu je podala knjigo.

Gesta ni zgrešila učinka. Ivan je ocenil njeno ljubeznivost, položil svojo priljubljeno knjižico na fotelj in skoraj toplo ponudil Heleni: «Torej si še ti nekaj izberil!»

V sobi se je razširila atmosfera dobre volje in pol ure sta si mirno razdeljevala knjižnico. Piramida knjig na mizi in debela plast na fotelju sta zelo narasli. Zakonca sta se zdela v svojem početju docela miroljubna, nekako tako, kakor če bi selila knjižnico in hotela pri tej priložnosti revidirati stanje vseh zvezkov.

Zdajci je zaklicala Helena presenečeno: «No, Ivan, kako je tole mogoče — saj tu je nova knjižica, ki zanjo sploh nisem vedela?! Kdaj si kupil tega „Erika“?

To moram precej pregledati —» in brž je sedla na preprogo pred knjižnico. «Ti je ugajal?» je pogledala po strani Ivana.

«To je prav nekaj posebnega in privlačnega —»

«Pa zakaj mi je nisi takoj pokazal?»

«Takrat si bila nekam slabe volje in pa — to je nekoliko zabeljeno — morda bi tega sploh ne smela čitati.»

«Pa ravno moram», in odprla je knjigo. Ivan je še nekaj časa listal po knjigi, ki jo je ravno hotel odnesti na fotelj, potem pa se ni mogel premagati, pokleknil je za Heleno in gledal čez njeno glavo v «Erika». Knjiga, ki jo je prvič čital z velikim zanimanjem, ga je spet zamikala. Ko je hotela Helena, ki je bila navajena hitro čitati, obrniti stran (delala se je, kakor bi ne vedela, da čita z njo tudi Ivan), ji je Ivan zadržal roko. Helena mu je ni izmaknila, da, celo priregnala ga je k sebi (kakor s težo svoje roke) in začela iznova čitati z njim.

Ko sta dokončevala prvo poglavje, je sedel Ivan že tik Helene. Pri tretjem poglavju je prislonil svojo ramo k njeni — drugače ni mogel udobno čitati — četrto poglavje je že čital na glas. Stemnilo se je in Helena se je sklonila še bolj h knjigi. Ivan se ni mogel premagati, pobožal ji je nežni vratek in rekel:

«Ne kviri si oči, napraviva luč.»

«Šele čez nekaj časa, ostani še tu», se je obrnila in plaho poljubila Ivana, ki je samo čakal na podoben migljaj, da bi jo mogel objeti.

O ločitvi ni bilo več govora. Knjižice so jima bile pretrdna vez.

Ali nimate uspeha v življenju

Uganko uspeha je lažje razrešiti, kakor navadno mislimo. Ali da vam ne izdamo kar takoj, v čem je ta uganka: govorimo najprej o tem, odkod izvira neuspeh!

Recimo, da ste gospodična okoli tridesetih let, v službi, ki ni Bog si ga vedi kako dobro plačana. Nekaj prijateljc imate, z moškimi pa malo zvez, čeprav prijernih in vplivnih. Življenje vam žubori med delom in oddihom in pomlad za pomladjo prihaja v deželo, ne da bi se kaj bistveno izpremenilo. Samo vaša lastna nezadovoljnost raste. Ena tovarišica se je poročila že pred letom dni, ko niti ni bila lepa. Druga je ravnokar «napravila imenitno partijo», tretja je šefova desna roka in je dobila o veliki noči celo prokuro. Vse imajo srečo, samo vi je nimate. Kajne, da mislite tako? In radi bi vedeli, kaj je temu vzrok?

Najprej moramo pribiti, da v vaši glavicici ni pravega reda. Tisoč želja, misli in predstav vam vihra po njej, a nobena ne dobi prijemljive oblike. Zato ni čudo, da vsi ti miselni kosmiči niso prava tla, ki bi mogli na njih graditi in ki bi se mogli z njih kam povzpeti.

Vprašujete nas, zakaj ne dosežete v svojem poklicu ničesar bistvenega? Da, dragica, koliko pa storite v ta

namen? Res je, da točno prihajate in odhajate in vestno opravljate svoja dolžnost. To je pa tudi vse. Nikoli še niste poizkusili, da bi sami dalje delali in se resno poglabili v delo. Znanje francoščine, nemščine in še kakega tujega jezika bi vam ne škodilo in marsikaj drugega tudi ne, kar bi že davno radi znali. Pa kaj, ko se zadovoljujete s samo željo!

Tudi malo nevoščljivosti se skriva v vaši glavicici. Boli vas, da se drugim ponujajo ženini, vi ste pa še vedno samica. Ali ste morebiti manj miškovni? Gotovo ne, saj zrcalo ne laže. Sami ne vedoč, kaj hočete, omahujete med možem in poklicem. Po eni strani bi radi ohranili tako hvaljeno prostost, po drugi pa vidite svoj ideal v zakonu. V dosego tega ideala pa ne storite nič, ampak se le prepuščate življenju, češ, naj me nese tja v božji dan. Le nikar ne mislite, da leži sreča na cesti ali da so ljudje, ki jim je usoda posebno naklonjena. Res so pogoji našega življenja različni, a možnost sreče je skrita v vsakomur kakor jedrce v sadu, treba je le, da jo znamo izluščiti. Seveda so ljudje, ki jim je laže kakor vam, ker jim je že od rojstva dana jasnejša volja in bistrejši pogled. A s samovzgojo lahko tudi vi dosežete isto. Ne opravičujte svoje slabosti v mehko srca. Preveč

je dokazov, da ženske, ki jih spremelja uspeh, nikakor niso trše ali bolj grobodušne kakor njih čustvene, premehekke sestre.

Uspeh je toliko kakor zbranost volje in moči! Treba si je določiti cilj, se pošteno izprašati, ali so naše lastnosti in zmognosti dovoljne zanj, nato pa z vso močjo svoje duše ubrati pot proti njemu. Otresti se moramo vsega, kar je nepotrebno, vsega, kar nas odvraca od ravne smeri.

Seveda naj bo opisani primer samo za zgled, za migljaj, da boste laže odkrili svoje slabosti in vzroke svojih dosedanjih neuspehov. Če boste resno hoteli, vam bo tudi uspelo, in nič vam ne brani, da bi še danes ne krenili na pot, ki vodi do uspeha. Niti tedaj, če ste že obupali in se odali misli: «Smolo inam, pa jel!» — niti tedaj še ni prepozno.

Kaj bi morala vsaka ženska vedeti o sebi

Vsaka ženska bi bila rada lepa. Mnogo žensk misli, da si morejo samo z dragocenimi oblekami pridobiti lepoto. In večina žensk premalo razmišlja o tem, kako bi se lahko z malenkostnimi izdatki polepšale, in kaj jim pristoji in kaj ne.

Tu podamo nekaj bistvenih navodil za pravilno oblačenje in podobno.

Zenska, ki ima kratko in zalito roko, ne sme nositi prstanov.

Zenska, ki ima kratek in bolj širok vrat, ne sme nositi okroglega ali štirioglatega izreza, ki dela vrat še krajši. Paziti mora, da bo vrat s strani zakrit in izrez spredaj šiljast. Šiljast izrez na videz podaljšuje vrat in ustvarja lepo linijo.

Zenska, ki ima široke boke, ne sme nositi pasov. Če ima pri kaki sportni obleki pas, mora biti pas kar moči ozek in nevsiljive barve.

Močnim, debelim nogam pristoji sportno obuvalo. Eleganten večerni čevljiček s francosko (zelo visoko) peto še bolj podčrtava debelost noge.

Zenske, ki so bolj majhne rasti in čokate postave, naj nosijo dolge obleke. Nikoli ne smejo biti take obleke v pasu prerezane, zakaj šiv v pasu poudarja črto bokov.

Udrt križ prikritje z bluzami, ki visijo nekoliko čez pas.

Ozkoprsne ženske zelo pridobijo z bogato okrašenimi ovrtniki, fišiji in volanami. Takim ženskam posebno dobro pristojijo jopice «bolero».

Majhne ženske ne smejo nositi širokokrajnih klobukov, čeprav daje tak klobuk obrazu prijazen okvir in ga spravlja do večje veljave. Majhna ženska s širokokrajnim klobukom je videti kakor goba.

Velike, široke roke prikritje s primerno manšeto na obleki.

Predolg vrat prikritje, če nosite visoko zaprte ovrtnike.

Zenske, ki imajo preozke rame, naj si okrasijo rame na oblekah z volanami ali z gubami.

Preširoke rame prikritje z raglan-skim krojem.

Obrazu, ki ima nepravilne črte, pristojijo preproste pričeske. Ob strani se jim prilegajo kodri, nad čelom pa naj bo pričeska gladka.

Elegantna ženska se pri obleki ne bo nikoli posluževala več ko dveh barv, pa naj predpisuje moda še takšno pisanost. Dvobarvne obleke so zmerom elegantne in nositeljica se jih ne naveliča tako hitro kakor pisanih.

Prstane nosite zmerom na prstancu, zakaj samo tam dajejo roki lepo podolgovato obliko, medtem ko delajo prstani na mezinu in kazalcu roko široko in nerodno.

Klobuki, ki odkrivajo čelo, pristojijo samo lepim, mladim obrazom z enakomernimi črtami.

Zenske z dolgimi, ozkimi obrazi naj nosijo okrogle klobuke.

Obleke in klobuki, ki imajo isto barvo kakor nositeljčine oči, delajo živahen vtisk in dvigajo barvo polti.

Črna, rjava in temnovišnjeva barva se prilegajo vsaki ženi in vsaki barvi las. Rožnata barva pristoji samo plavolaskam, svetlovišnjeva pa zlasti črnolaskam.

Simpatični ljudje

V čem je skrivnost simpatije? Popolnoma je ne moremo razjasniti; vse, kar moremo, je to, da pri posameznem človeku rečemo, ali nam je simpatičen ali ne, in največkrat naletimo tudi pri dotičniku na isti občutek. Če se ta občutek izjemoma ne sklada z njegovim občutkom, in če slišimo od koga tretjega, da smo nekemu, ki ga mi ne maramo, zelo simpatični, tedaj nam to dobro de

in pogosto se zgodi, da nato izpremenimo svoje mnenje in se nam človek, ki nam je bil še nedavno tega nesimpatičen, mahoma zazdi prijeten in prijazen. Da se pa nazadnje največkrat vrnemo k prvotnemu mnenju, je takisto stara in znana resnica.

Enostranske simpatije ni. So pa ljudje, ki so iz navade proti vsem drugim očarjuče ljubeznivi, ljudje, ki se okoriščajo z ničurnostjo človeškega bitja in s tem morda začasno zbujaajo prijetno čustvo do sebe.

A kje so vobče korenine simpatije? Simpatija nastane zaradi tega, ker so v drugem človeku lastnosti, ki jih iščemo. Saj smo vendarle samo polovica neke celote in vse svoje življenje iščemo drugega dela. A prav tako različna kakor ljudje sami so tudi dopolnila, ki jih iščejo. To nam pjasnjuje že različni pogled ljudi na simpatijo. Nekdo se vam zdi prelesten, vse na njem vam je simpatično, da nikoli tega. Ko pa govorite o svojem občutku s kom tretjim, se prepričate, da mu je ta vaš dojem o onem človeku popolnoma nerazumljivo. Ne more vas razumeti, ker išče zase popolnoma drugačnega dopolnila kakor vi.

Olajšujoča, čeprav ne odločilna, je za nastanek simpatije telesna lepota ali vsaj estetičnost telesa. Izraziti nedostaki v človekovi vnanosti utegnejo občutljive ljudi tolikanj motiti, da kratkomalo onemogočajo simpatijo, ki bi se drugače lahko razvila, in nikomur ne bo škodilo, če ob priložnosti samega sebe preizkusili na to stran. Ko smo spoznali svoje nedostatke, jih vsaj lahko popravimo — če se sploh dajo popraviti.

Nekaj o maščevalnosti

Gotovo ste že dostikrat slišali trditve, da so ženske bolj maščevalne od moških. Morda je v tem nekaj resnice, a želiti bi bilo, da bi ženske to željo po maščevanju v sebi zatirale.

Če vas kdo nepričakovano vpraša, ali ste maščevalni, mu boste gotovo takoj odgovorili, da niste. Če se pa nekoliko poglobite vase, boste spoznali, da vaš odgovor ni bil resničen. S tem ni rečeno, da ste slabi ali da je vaš značaj manj vreden! Rada vam verjamem, da se niste nikoli tako maščevali, da bi bil kdo drug zaradi tega trpel večjo škodo ali pa mnogo gorja. Tudi ne trdim, da ni med vami takih, ki sploh ne čutijo v sebi potrebe po vračilu, a večina žensk se svojih slabih lastnosti in nagnjenj sploh ne zaveda.

Ženska maščevanja so največkrat majhna, a maščevanja so vendarle. Naj vam navedem primer:

Štefka in Mira sta bili že od otroških let prijateljici, in ko sta odrasli, se je to čustvo še poglobilo. Nekega dne, ko sta se obe odpravljali na veselico, je pa Mira v svoji razposajenosti rekla Štefki: «Gotovo ti je žal, da nimaš tako lepe obleke kakor jaz!» Štefka ni odgovorila, vendar jo je v srcu zaskolelo, in tega skelenja ni pozabila, čeprav je minilo od tistih dob nekaj let. In po letih, ko sta bili že obe omoženi, sta se srečali v nedeljo pred cerkvijo. Tedaj se je Štefka mahoma spet spomnila tistega skelenja in hitro dejala prijateljici: «Kajne, ta klobuk si kupila že pred tremi leti?» In kakor hitro so bile te besede izgovorjene in je zapazila, da je Miro obšla rdečica, jo je obšlo tiho veselje. Bila je maščevana!

Zdaj mi pa povejte, ali se je vredno maščevati za take reči. In: ali se je sploh vredno maščevati? Karkoli vam kdo stori, s tem, da se mu maščujete, ne boste ničesar popravili. Žena, ki ima dolžnost, da vzgaja otroke v polnovredne ljudi, žena, ki naj bo vzor vsej družini, mora zmerom misliti na to, da bo dajala dober zgled in zatirala v sebi vsa slaba nagnjenja in vse slabe lastnosti. Zmaga nad samim seboj je najpopolnejša zmaga, in zavest, da bi se bili lahko maščevali, pa se vendarle niste, je dosti prijetnejša od vsakega malenkostnega maščevanja.

Ad.

(Nadaljevanje.)

«Ej, milostiva, to pa vendar ne sme odločati», je pomirjeval sodnik. «Moja žena bo imela svojo staro svilen haljo od lanskega leta.»

«Verjamem, ampak samo povejte mi, ali je to prav, da se te dame tako šopirijo? Gospa Gobečdarjeva si je celo naročila za ves dan šiviljo iz Maribora. Sicer pa — saj vemo, kako je, ako se začnejo parveniji razkazovati! Kaj pa so bile prej? Prodajalke in kontoristke! Še na misel mi ne pride, da bi se družila s takimi! Jaz že ne!»

«Odtod njih okus!» Poštar je hotel biti vljuden, in gospa Pahernikova mu je bila zato res hvaležna. Razpravljali so o okusu, in končno je gospod soprog obljubil, da dobi še ta mesec novo obleko in klobuk. Ko se je sodnik poslovil, so si vsi razen postajenačelnika obljubili veselje svidenja za jutrišnji večer v «Društvenem domu». Poštar in postajenačelnik sta imela isto pot. Poštar je molčal, oni pa se je razjaril.

«Hvala Bogu, da ne pojdem. Moja stara nima niti ene svilene kikle! Mi imamo otroke in skrbi! Ta presneta frakarija pa, ali jih vidiš, kako se imajo radi med seboj! Misliš, da pojdejo ti tja dol zaradi tistih recitacij! Svojo baharijo bodo nesli dol, sedeli bodo tam in poslušali kakor farizeji in pismouki v templju, razumeli pa toliko ko naša mačka. In nazadnje se bodo spravili skupaj, dedci bodo politizirali, babnice pa se druga drugo prav hinavsko občudovale in na tihem škripale od jeze in zavisti. Vrag naj vzame vso zalego! Pa lahko noč!»

Poštar je prijazno odzdravil in šel svojo pot. Bil je previden človek.

Pri Vobachu v gostilniški sobi ob peči, ki je grela tudi tako imenovano «boljšo» sobo, so sedeli težaki in čakali na večerjo.

Nekaj časa že so prisluškovali pogovoru lekarnarjeve družbe.

«Ali jo slišiš, Tonč?» je zašepetal dolgi Jože. «Baba pravi, da nima kaj obleči. Ali ima tvoja Mima take gvante, a?»

«Kaj, gvant!» se je zasmel dobrodušni Tonč. «Ampak klobuki, ti ga pihnejo. Takšna je, kakor bi imela ponevco na glavi. Takšna, kakor je ta Gobčinja, bi bila še moja Mima tudi, četudi ima z menoj vred štirideset križev na rami. Saj pravim, če baba znori, je hujša ko vrag. Noče videti, da se stara — rajši se spre z vsem svetom. Mlada punca, če je fletna, si lahko povezne pisker na glavo, pa bo še zmerom čedna za oko. Star kres pa, čimbolj se šemi, grši je. Saj bi se nemara še naše tudi, pa je komaj za sol in za kruh...»

«Prmejduš!» je vzkliknil mladi Hanza izzivalno, «čeprav imajo denar, obrazov si pa le ne morejo novih kupiti! To pa je moja Ančka stokrat lepša brez tiste maže po licu, čeprav je le uboga šivilja...»

«Le da ti je kak frakar ne zapelje...», ga je dražil stari Tonč.

«Ubijem ga!» je dejal Hanza trdo.

«Vse so enake», se je zarežal Tonč. «Denar in lepa obleka ugajata vsaki. Ženska pa je vendarle ženska in radi jih imamo vendarle.»

«Pustita te prazne čenče!» je zamrmral Jože. Jože je bil mizar, še mlad, vnet socialist in priden bralec. «Ali slišita, kako zabavljajo čez one? To bi bilo treba malo podkuriti. Nekaj anonimnih pisem, pa so si v laseh.» Obrnil se je vstran in dejal glasno: «To ni nič čudnega, če reveži kolnejo bogataše, in bi bilo tudi presneto čudno in pasje, ko bi jih ne. Ampak pripraviti te hudiče do tega, da se zravšajo med seboj, to bi bil užitek. To bi bila prava zasluga...»

«...za narodov blagor!» je končal Karli, ki je bil prej vstopil. «Hajd na delo, kdo ima kaj korajže...?»

*

Dolararjeva je bila pozabila iti na pošto vprašat, ali so došle naročene knjige. Zdaj je bilo že prepozno.

Ogledovala se je po sobi. Nikjer ničesar, za kar bi mogla prijeti. Zvezki so korigirani, vse je pospravljeno, vse je v redu.

In zunaj je pomladanski večer. In ona ima pet in trideset let.

Ali naj bi šla k šmarnicam? Kaj bi tam? Moliti ne more, šmarnice poslušati še manj, obraze ljudi pa je videla že tolikokrat.

Ali bi šla na izprehod? S kom? Spet sama? Vsak večer sama? Vedno je sama. Kako da za vraga ni pomislila prej na to, da bi šla na pošto po knjige!

Zagledala se je v ogledalo. Izprva nehote, ker ga je hotela položiti na mesto. Pozorno je ogledovala svoj obraz, oči, mežikajoče in nejasne za ostrimi lečami, poteze okrog ust globoko zarežane. Kakor stara sova, ki hoče biti posebljena učenost!

Nikdar ni bila mikavna. Zato je pobegnila pred seboj v to masko. Da bi se ne silila kam, kjer bi bila drugim v zasmeh in napotje. «Rožice cveto, ptičice pojo — hu, sram te bodi, stara škatla! Še tega je treba! Frühlingserwachen im Altweibersommer!»

K večerji pa nocoj ne pojde. Se ji ne da.

Poiskala si je napol zdrobljeno cigareto — zadnjo za danes. Pet jih sme na dan pokaditi, in treba se je držati reda!

Zleknila se je na zofo.

Ogorek je žarel v mraku.

Učenke četrtega razreda se menda že izprehajajo po večerji z dvomljivimi kavalirji. Treba jih bo ostro prijeti, te frklje neumne...

Pač pa je hitela k Marnu na večerjo Anamarija Kolenčeva. Tam bo Majhen in tam bo tudi doktor Janko Povoden.

III.

Pod Uršičevim kozolcem je bila čitalniška veselica. In kaj bi ljudje delali popoldne na taki veselici, ako bi ne bilo igre? Presneto dolgočasno bi jim bilo!

A v tem kozolcu je bil postavljen tudi zasilni oder.

Tramovje ob strani je bilo pokrito s plahkami, prav tako tudi iz desak zbiti strop, da bi ne zdrkali seneni šopi na glave igralcev in gledalcev.

Kaditi ni bilo prepovedano.

«V mesto pojdemo na igro», so dejali okoličani, in popoldne so zdrdrali koleslji in lojtrnice po hrapavi, izvoženi cesti od Svetega Lenarta, iz Šmartna, Zaplane in Št. Andreja proti Podgorici.

«Pojdemo na igro!» so dejali tudi Jožeti in Anze svojim ljubicam in tovarišem.

Prišli so in napolnili prostore — boljši kmetje v drugem, vsi ostali pa v tretjem redu, kjer se ni sedelo na stolih, ampak na svežih smrekovih deskah, položeni na prazne sodčke od piva.

Igrali so «Legijonarje».

Občinstvo na stolih prvega reda (za prvo vrsto si jih je bil odbor izposodil iz sejne dvorane Okrajne hranilnice) je bila podgoriška «elita». Priljudno se smehljajoče so sedele tu dame in le nekaj gospodov. Večino sedežev pa so imeli že bolj odrasli otroci imenitnih Podgoričanov, ki so tako zastopali svoje očete. Ti so se v ozadju v šatorih za vino ali pivo zabavali s politiziranjem, opravljanjem in s točajkami. Za elitne kroge (razen mlajših članov) je bila udeležba takih predstav le nerodna narodna dolžnost. Za drugi in tretji red in za zastojkarje zadaj na plankah pa je bila užitek.

«Hov!» je vzdihnila mehkočutna kuharica v velikem klobuku in debele solze so ji kapale na rdeča lica, ko je umirala na odru Basajeva ljubica, in Hanza je krepkeje stisnil svojo Ančko k sebi.

Le Jože je izjavil, da so vsi skupaj osli, da gredo prostovoljno na vojsko, in da bi že davno ne bilo nobenih vojska več, ako bi se vedno spet ne našli taki otročji gizdalini, ki bi nasadali nekaterim hujskačem in svoji častihlepnosti.

Žarel je od jeze in sledil dogodkom na odru z vsem srcem, dasi sovražnim, in si dajal duška z vzkliki, kakor: «Vidiš, vidiš svinjarijo!» in drugimi zaničljivimi opombami.

Debelemu Zoriču iz Zaplan je bil najbolj po volji krojač Jež in zasmel se je, kakor bi iz puške ustrelil, in se potem še razjezil nad opominom svoje, v samostanu vzgojene hčerke, ki ji je bilo očetovo prostaško vedenje nerodno vpricho gospode tu spredaj. Kaj bi se ne smel smejeti, saj je plačal vstopnino. «Če pa komu ni po volji, pa denar nazaj in pojdem!»

Ta hvaležna dovezetnost srednjih in zadnjih vrst je vezala igralce nase, da so lahko živeli v svojih besedah in prizorih, sicer bi bili pač otrpnili pred hladno ravnodušnostjo tu spredaj, ki jo je zdaj pa zdaj premočil s prisrčnimi izbruhi ostalega občinstva vezan, navdušen otroški smeh.

Odmor.

Vse je hitelo k «srečolovu», temu neogibnemu rekvizitu narodnih veselje.

V šupi, priključeni k odru, je bila garderoba igralcev.

Legijonarji, kmetje, sodniki in njih dame so se prevrivali po ozkem prostoru, ta je brskal med kupom oblek, oni si je nekaj popravljali, tretji je klical režiserja, četrti suflerko, oni je hotel imeti brivca, da mu popravi umetno brado, neka gospodična je vsakega prosila za ogledalo, druga je izpraševala, ali ni videl kdo njene pahljače. Kaj bo rekla «omama», ki ima to pahljačo še od svojega prvega plesa, če je več ne dobi nazaj. Nikdar več kaj takega!

Brivec, ki je imel na poveznjeni kadi svoje priprave za maskiranje, se je krepčal z vrčkom piva.

Ves zmeden je tekal režiser Majhen z odra v garderobo in iz garderobe na oder, kričal, mahal in dajal povelja, kako se imajo postaviti kulise za naslednje dejanje.

Na ostankih starega voza so sedeli Franc, Karli ter dijaka Hajnč in Branko v družbi učitelja Lebna, ki jim je natakala vina. Vsi so bili legijonarji.

Kritizirali so doktorja Povodna, slonečega ob vratih šupe, in se pogovarjali s Kolenčevom, ki je danes podajala vlogo Lavre, in z Dolinarjevo, ki je suflirala.

«Kar je on danes, bova midva v nekaj letih tudi», je samozavestno trdil Branko Flerin. «Zaradi tega se mu ni treba tako držati!»

«Pa tudi ko bi ne bila,» je odvrnil Leben trdno, «kaj potem? Noben človek na svetu si nima pravice domisljati, da je bogve kaj več od drugega.»

«Tako je!» je pritrdil Franc veselo, Branko in Hanjč sta le kimala, Karli pa je od strani opazoval Povodna, s katerim bi se bil silo rad bliže seznanil.

«Ženske», je nadaljeval Leben kolikor mogoče hladno, «so druge vrste ljudje. Njim že samo po sebi strašno imponira čedna figura, pa če je v njej kaj pameti in srca ali ne, a tak lep naslovček povrhu — hu — to je pa že davno dovolj, da se vanj zaljubi.»

Karli je vstal in odšel, kakor bi moral še kaj poiskati. Oni so govorili dalje.

Drag mu je bil Leben. Njegov dolgi, koščeni obraz z ostrimi očmi, njegova govorica, kratka in kmečko robata, ves človek v svojem mišljenju in nehanju — upornik. Zanj je bil Lojze Leben lik krepostnega človeka, živo nasprotje podgoriških «elitnikov» Bendeta, Verderberja in Gobeždarja, ki se jih je bilo prijelo ime «frakarji» in ki jih je Karli sovražil.

To pot ni mogel z njim. Prisiljeno se je z njim posmehoval Povodnu, in še to je bila laž. Kolebal je v svojem občutju med njim in Povodnom. Lebna je imel rad in Povodna bi tudi imel rad, morda še rajši ko Lebna. Privlačila ga je njegova negovana zunanjost, njegov ozki, vedno nekoliko nasmejani obraz in tisti val prikupljivosti, ki ga je oni izžareval.

Vidiš človeka, ne veš, kaj je — morda zveš pozneje — a kljub temu se ne iznebiš občutka, ki si ga imel ob prvem srečanju z njim. Ko se je zbudilo tvoje zanimanje in si ga gledal, še nisi izpregovoril z njim besede, pa se ti je zdelo, da te nagiba k njemu — ali v drugem primeru odbija od njega — nekaj, kar nevidno obdaja in izpolnjuje vso njegovo pojavo, neka zmes strnjene osebne nestrpnosti, ki je tebi na človeku draga ali zoprna.

Ali ga zasovražiš, ne da bi mogel natanko reči, zakaj, in ne moreš ostati ravnodušen; tako rad bi mu zabrusil v obraz vse, kar mu gre, dasi prav za prav ne veš, kaj bi mu očital. Jeziš se nanj. «Nič mi ni storil,» porečeš sebi v opravičilo drugim, «a jaz ga ne morem videti!»

Ali pa stojiš pred njim, neroden in zmeden, rad bi govoril z njim, rad bi mu bil bliže od drugih, rad bi mu pokazal, da bi bil vreden njegovega prijateljstva. Stokrat je imel zamišljen pravi pogovor in si izbral zase prikupljive, pametne besede, in Povodna jih je prijazno sprejemal in tovariško ljubeznivo odgovarjal.

Ko pa gre zares, stojiš pred človekom, ki je zavil v tuje, visoko dostojanstvo. Ti pa se jeziš nase in ne moreš izdavit pametne besede iz sebe.

Karli je poškilil nazaj k Lebnu. Oglašala se mu je vest tudi zaradi njega. Ali ne izdaja s tem korakom v Povodnovo bližino Lebna, ki onega očividno «ne more».

Prav tedaj sta odšli Dolinarjeva in Kolenčeva, sprjeti pod roko, proti vhodu na oder in pustili Povodna samega.

Ta je imel cigareto v rahlo nasmejanih ustih in tipal po žepih za vžigalicami.

Karli je naglo pograbil vžigalice brivcu izpred nosa, poskočil k onemu in mu ponudil ognja.

«Hvala!» je dejal Povodna. Še pogledal ga ni prav.

(Dalje prihodnjč.)

Pomladne slutnje

Pomlad je doba sanj. Prvo zelenje, ki komaj prileze skozi vlažno zemljo, še mrzlo od zadnjega snega, solnce, ki suši po asfaltu vlago, da se dvigajo soparne meglice pod nebo in se vrtinčijo v rahlem vetru, prvo cvetje, ki je še tako slabotno, nežno — vse to nam ustvarja tisto nenavadno pomladno atmosfero, ki človeka utruja in mu zapira oči... Nikoli ne zadremlje človek tako pogosto kakor pomladi. In to ni dremanje iz utrujenosti, ampak iz lenobe...

To so tiste napol sanje, dolge far niente, po dobro prespani noči. To je tisto dremanje, ko človeku tako prija, če si dobro pretegne vse ude, ki so po dolgem spanju vsi otrpli.

Poslovnemu človeku se zdi te dni pisarna grda, umazana. Njeno vsakdanje okrasje ga moti, draži. Zunaj je solnce, v pisarni puščoba, hlad. Vsak trenutek, ki ga mora preživeti v pusti sobi, sovraži. Čuti, da ga loči samo tanka steklena stena od vseh lepote prirode. Kako dobro čuti to! Zunaj so pomladne, sveže vonjave, v pisarni zatohlost. Dijaki v šolah so vsi raztreseni. Ne poslušajo, komaj da z ušesi dojemajo profesorjeve besede. Ne razumejo jih pa ne. Stroje-piske so nervozne. Roke jih ne ubogajo in udarjajo po tipkah kar tja v božji dan, kakor nanese. Utrujene so in šefova pisma so tako dolgočasna, suhoparna... Kje so njihove misli med enakomernim ropotanjem stroja.

Prvo pomladno solnce boža toplo in nežno parko, ki so še goli. Steze v njih so oživele. Otroci kriče po njih in z golih vej jim odgovarjajo klepetavi vrabci. Nekje daleč se v solncu iskri ribnik. Tam okoli njega se zbirajo parčki in izginjajo po skritih stezah parka.

Ko pa se opoldne oglase tovarniške sirene, se park izpremeni... Tedaj se pokaže novo občinstvo... Občinstvo, ki dremlje na solncu prav tako kakor poleti in jeseni, v septembrskih dneh.

Delavci, ki čakajo druge ure, ko se bo začelo delo iznova. To je prav tako pri nas kakor v Berlinu, v Parizu, v Newyorku ali v Londonu. Zanje je park del življenja... Tu prabijejo svoje odmore, tu posedajo cele dneve, kadar dela sploh ni.

Koliko življenja vidi človek tu v parku. Koliko ljudi.

Star brezposeln delavec. Četrty mesec že čaka dela. Prej je verjel, da ga bo še kdaj dobil, zdaj je že ob-

Starec brez dela.

upal. V čudeže noče verjeti in zdi se mu, da bi bilo stalno delo res čudež. Ni več prav pri močeh, zato ga nikjer za dolgo ne vzamejo. Doma nima in denarja tudi ne. Skozi življenje se vleče kakor pač nanese. Tu sedi in čaka, dan za dnem, teden za tednom.

Noče biti dela.

Kje je že vse bil! V rudnikih in na ladjah. Daleč v tujini. Tropsko solnce mu je že žgalo obraz. Zdaj je pod domačim solncem in čaka.

Česa?

Smrti.

Po smrti ni več dela. Samo počitek je še. Sladek počitek brez skrbi za kruh.

*

V parku na klopi sedita dva.

Tudi tadva sta bila delavca. Kruh sta si služila z žulji. Potem je bilo nekega dne vsega konec. Dela in kruha. Tri mesece sta čakala, da se bo kje odprlo. Ni se hotelo. Dan za dnem sta hodila brat časnike na

V parku na klopi.

deske. Nikjer nič. In če je kje pisalo, da je delo, in sta šla tja, sta že zvedela, da jih je bilo tam pred njima petdeset ali sto. Nič ne pomaga. Boj za kruh je hud. Zdaj prosita okoli, čeprav nerada. Kos kruha že dobita in še kakšno cigareto časih. Spita po šupah in upata, da bo kdaj bolje. Saj listi toliko pišejo. O regulaciji Ljubljane, o cestah, o železnicah.

Morda...

Vročje je opoldansko solnce...

Tja na klop zraven kostanja je sedla kmetica. Mož je pripeljal zjutraj dva voza drv v mesto. Naročil ji je, naj ga tu počaka. Da bo do desetih že zanesljivo prišel. Zdaj je že poldne, pa ga še ni. Najbrž še ni prodal drv. Hudo je dandanes za denar in malo ga je. Ali pa... ali pa je že prodal vse in stopil v gostilno na kozarec vina. Morda ga je vino malo zmotilo — tešče je šel od doma — pa ga je še naročil in bo bog ve koliko zapravil. Kar najrajši bi ga šla iskat, ko bi vedela, kje ga bo dobila. Kako

Moža čaka.

je nestrpna. Solnce je vroče. Dela si je robec na glavo, da je ne bi preveč žgalo.

Da, kod le hodi mož?

Kar za njim bi šla...

Tam na sredi trave pod gričem leži kmet z juga. Sina je prišel obiskat, ki je pri vojaki. Pa je zvedel, da so šli vojaki na vaje. Čez tri dni se šele vrnejo. Zdaj leži in čaka. Še tri dni bo moral. Denarja ima s seboj komaj za najpotrebnejše in še sinu bi rad pustil kakšen dinar. Od kruha živi in kos poceni klobase si je kupil. Še tri dni bo čakal... Čez dan v parku na solncu. Čez noč?... Še ne ve, kje... Pa se bo že našlo.

Čez tri dni se bo vrnil sin...

Dva uradnika ždita na svoji klopi. Brez dela, kakor večina vsakdanjih

Kmet počiva.

gostov v parku. Bereta. Tako se človek dandanes prerine čez dolgočasje. Pri vseh prijateljih si izposojata knjige, kadar pa je kakšen boljši dan, gresta v knjižnico. Dokler nista bila brez dela, so jima bile knjige deveta skrb. Pozabila sta, da so na svetu. Šele zdaj sta spoznala njih vrednost.

Bereta. Bereta.

Zmeraj nove knjige.

In brala jih bosta, dokler ne bo prišel dan, ko bosta spet hitela zjutraj po megleni cesti, da ne bi prišla prepozno v službo.

Tam ob kameniti poti dremlje ciganka. Culo je položila zraven sebe. Nič je ne skrbi, da bi ji jo kdo ukradel, to culo. Kaj bi dobil v njej? Nekaj cunj. Teга pa ni vredno krasti.

Branje ob popoldanskem solncu.

Dremajoča ciganka.

In vsi mislijo v dnu srea:
Zakaj nismo bogati?... Zakaj nimamo kruha v obilici kakor drugi?
Da, obilica kruha je dandanes že bogastvo...

Že skorjica je časih premoženje...
In vroče pomladansko solnce žge.
Čela in misli.

Zakaj nismo bogati?

Ženske v zaporu

Pismo iz Amerike.

Po vsem svetu dandanes vneto delajo za izboljšanje in olajšanje poboljševalnih ukrepov za zločince. V tem oziru so posebno zanimive novotarije, ki so jih uvedli v Ameriki, kjer so kaznilnice bolj podobne hotelom kakor ječam...

Mnogo so že govorili in pisali o Sing-Singu, znani jetnišnici in glavni kaznilnici v Združenih državah. Zato v današnjem članku ne bomo obravnavali te jetnišnice, ki se je o njej že toliko pisalo. Govorili bomo o sodobnem kazenskem zavodu za ženske, ki so ga nedavno tega zgradili v zvezni državi Kansasu.

Lice tega sodobnega zapora nima nič skupnega z licem drugih jetnišnic. Čeprav so okna zamrežena, ustvarja mikavnost pokrajine, ki obdaja ta kazenski zavod, ozračje nenavadnega miru in vedrine.

Na čelu kaznilnične uprave je ženska. To ni v Ameriki nič nenavadnega. Medtem ko me spremlja po kaznilničnih prostorih, mi pojasnjuje, da je ves kazenski sestav te jetnišnice — če se vobče sme tako imenovati — zasnovan na načelu, da namen kazenskega zavoda ni v kaznovanju zločinca, ampak v tem, da ga poboljša in vpliva predvsem na njegovo psihozo, tako da ima jetnik ob odhodu iz zapora jasno in določeno stališče do družbe in se zaveda vseh prednosti poštenega in svobodnega življenja.

Eno izmed največjih presenečenj zame je bilo, ko sem zvedela, da je celo ravnateljčina pomočnica — obsojenka.

Posameznih celic tu vobče ni. Obsojenke živijo po dnevi v velikih skupnih dvoranah in porabljajo svoj čas za pisanje, branje, igranje družabnih iger in šivanja, največ pa za igranje šaha. Delati morajo po šest ur na dan v popolnoma higiensko urejenih delavnicah, in vsaka jetnica ima pravico, da si izbere delo, kakršnega si želi. V ta namen so urejene različne delavnice, oskrbljene z najnovejšimi stroji. Sestav zaslužka sloni na načelu odslužbe vzdrževalnih stroškov; ostanek gre delavki v korist.

Jetnice imajo pravico, da si kupijo v kantini vse, karkoli jim je drago. Ker kaznjenke ne nosijo uniforme — mimo črnih delovnih halj — ima vsaka pravico, da se oblači po svoji volji. Denar, ki ga služijo, jim zadostuje za te drobne potrebe. Razen tega je uvedeno tudi varčevanje na knjižice, tako da si vsaka jetnica do svojega odhoda iz zavoda nahrani večjo ali manjšo vsoto, ki z njo na svobodi lahko začne novo življenje.

Ena izmed velikih strasti vseh jetnic je radio. V veliki dvorani, kjer obedujejo, stojita dva nova radijska aparata z zvočnikoma. Ob mojem obisku sta oba hkratu prenašala koncert jazza iz Newyorka.

Od kraja se mi je zdelo, kakor bi bile vse te ženske kaznovane zaradi nekakšnih brezpomembnih malenko-

sti. Pozneje so mi povedali, da je trideset odstotkov teh nesrečnic obsojenih zaradi umora.

Ker me je vodnica pustila za nekaj trenutkov v neki sobi samo z obsojenkami, sem pristopila k eni izmed njih in zvedela v pogovoru z njo, da je edino, česar pogrešajo v zavodu — ljubezen. Drugače je njih življenje v zaporu popolnoma znosno in teče svojo redno pot. Jetnice dobivajo pisma, imajo svojo izbrano knjižnico, si smejo dopisovati s svojci in sprejemajo po dvakrat na teden obiske, ki lahko trajajo tudi vse popoldne. V veliki dvorani, ki služi za kinematografske in gledališke predstave, smejo sedeti z znanci in sorodniki, seveda pod nadzorstvom paznic. Dobivati smejo tudi darila, ki so kakopak podvržena pregledu. O kakem begu ni nikoli slišati. Zavod posluje že dve leti, pa se še ni zgodilo, da bi katera poizkušala pobegniti.

Pri odhodu iz kaznilnice mi je ravnateljica obširno razlagala poboljševalni način novih ameriških kazenskih zavodov. Rekla je, da bo značaj zapora, ki ga ti zavodi zdaj še imajo, prej ali slej popolnoma izginil in da vodilne osebnosti ameriškega pravosodja upajo, da bodo takrat ti kazenski zavodi zgrajeni in urejeni kot nekakšni sanatoriji; zakaj obče mišljenje je, da je zločinski nagon posledica bolezni in da je treba zato z zločinci ravnati kakor z bolniki.

Prosila sem jo, naj mi takrat prihrani kakšno sobico ...

Ana Marston.

M A Č K E

Ljubljenke mnogih dobrih ljudi — ne samo razkošje in okras, ampak bitja, ki jih moraš res nehote rad imeti.

Nobena izmed domačih živali ni deležna tolikih simpatij in tolike skrbi kakor mačka. Res je, da najdeš

Mačka spravlja svoje mladičke na varen kraj.

Mlade mucke na neki farmi za redke mačke.

ljudi, ki je nikakor ne morejo trpeti, a vzlic temu se naše mace lahko po pravici imenujejo ljubljenske, ne samo otrok, ampak tudi njihovih mamic, in bogme, kaj pogosto jih vidimo celo v naročju ali na ramenih kakkega slovesno-resnobelega atka. Lepa in krotka mačka je v hiši nekaj, kar te razveseljuje in po svoje izpolnjuje marsikatero praznino.

Mačka si neopazno osvaja mesto v našem življenju in nam postaja bližnja prijateljica. Mnogi pravijo, da je mačka neumna in da ne more biti človeku tako vdana kakor pes. Naj bo to resnica ali ne, vsakako ima mačka obilo drugih lastnosti, ki se nam z njimi prikuplja. Majhna, lepa in razposajena mačica

zmerom vzbuja v nas simpatijo. V svoji razposajenosti utegne mlada mačica časih napraviti tudi škodo, ali kadar vidimo prečudno naravo malega mucka, kako se nenehoma igra in podi okoli nas, nam je škoda, ki jo povzroča njegovo razsajanje, kaj malo mar. Drugače je pa lepa mačka v hiši vsekako nekaj, kar jo krasi, da

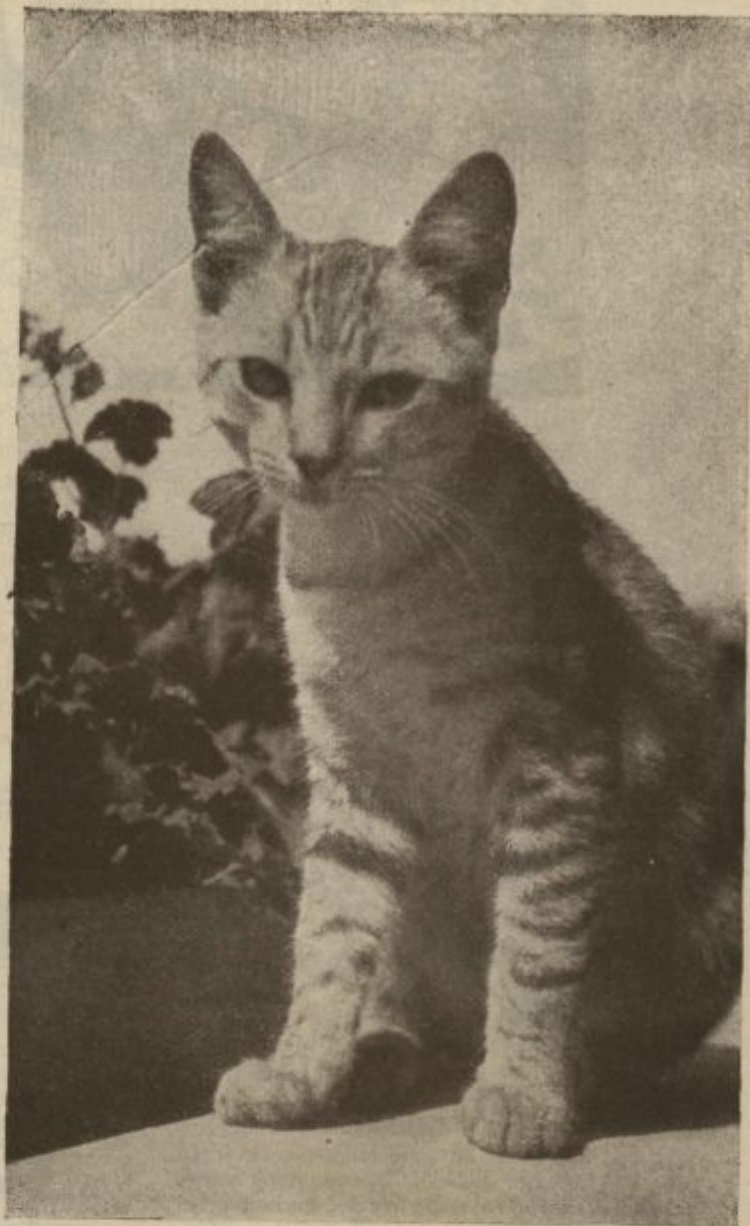

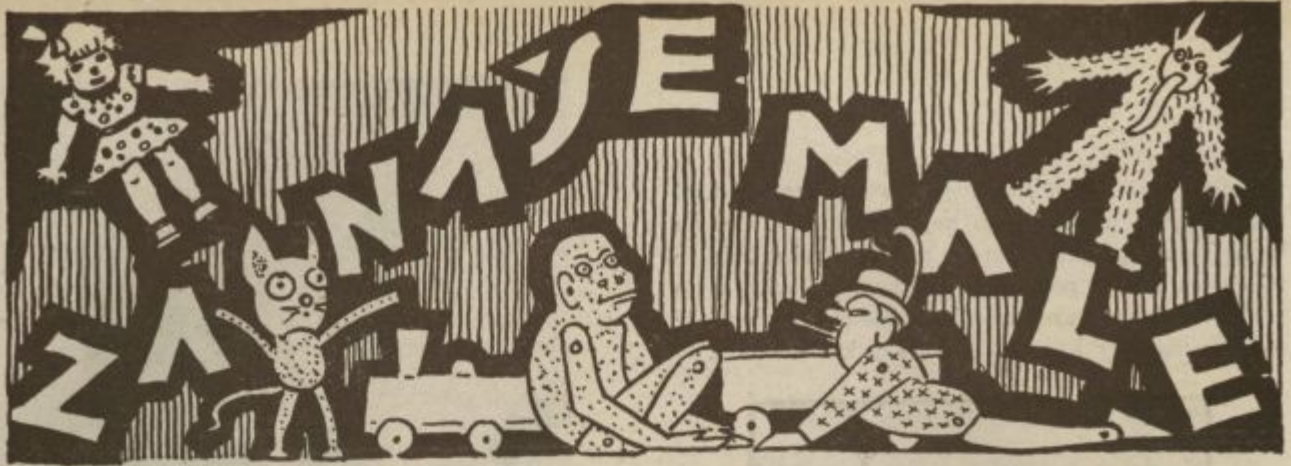
*O, kako bi se obliznile, če bi jim dali to, kar ima
Kastor za zajtrk!*

niti ne govorimo o koristi mačke, ki je mišji nadlogi tudi tedaj v strah in trepet, če nima navade, da bi jih lovila. Ako se vam pa posreči, da sprijateljite maco s svojim psom — tedaj boste imeli, verjemite mi, ob vsakem času cirkus, ki si ga je vredno ogledati.

Slika, ki se jo v živalskem življenju
le redkokdaj vidi

Napravi svoji sestrici veselje in ji naredi novo pohištvo za njeno punčkino sobico. To, ki ga ima zdaj, je že staro in nepopolno.

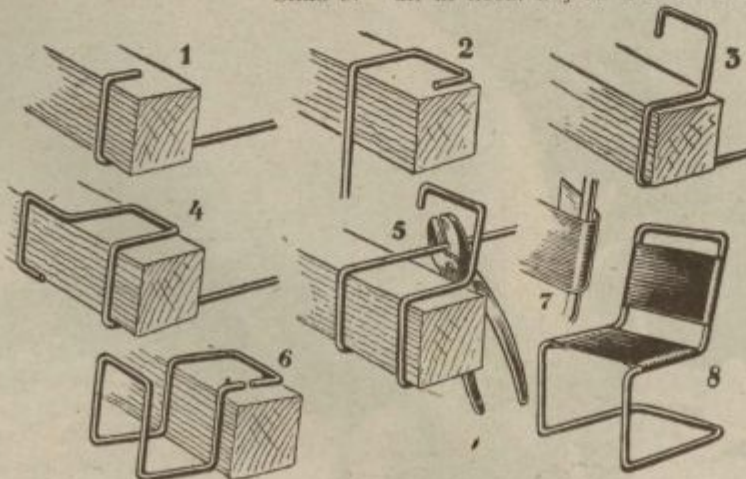
Naredili ne bova nič staromodnega, ampak same moderne reči. Potem bo stara punčkina sobica spet ne samo lepa, ampak nekaj posebnega, zakaj redkokatera ima punčkino sobico, ki je opravljena z najnovejšim pohištvom.

Slika a.

Gradiva ni težko dobiti. Ni ti treba drugega ko daljši konec jeklene žice in klešč. Žica naj bo gladka in blizu 1½ mm debela. Ta ne stane dosti. Kleščice so dobre vsake, najboljše so pa takšne, ki imajo luknjico v čeljustih. Zakaj v tej luknjici žico lahko pravokotno zapogneš, ne da bi jo stisnila ali pa kakorkoli poškodovala. Potlej poišči še četverokotno leseno kladico, če pa imaš med igračkami kaj primernega, vzemi kar tisto.

Slika b.

Naša slika ti vse pokaže. Razlagati prav za prav ni treba nič. Kladica je za mero, kleščice za zapogibanje. Z desetimi prijemi je vse opravljeno, in ogrodje prvega stola je narejeno.

Ampak zdaj! Pohištvo izdelovati le ni tako lahka reč, kakor se zdi na hitri pogled. Med prvimi kosi jih bo gotovo nekaj, ki se ti bodo kolikor toliko izkazili. Te deni kar lepo na stran. Midve hočeva, da je vse takšno, kakršno mora biti, torej brez napake. Ker gradivo ne stane dosti, se ti ni treba posebno razburjati, če se ti kaj pokvari. Če ne gre prvič, pojde drugič.

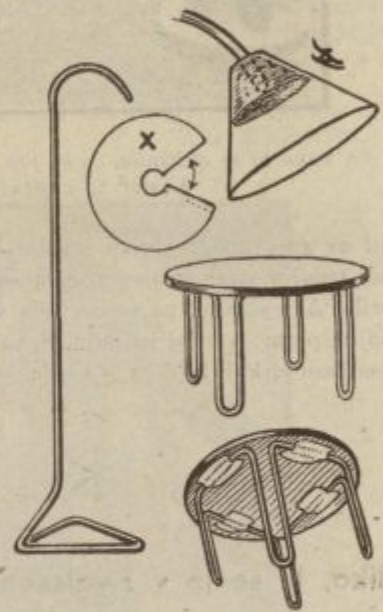
Slika c.

Kakor hitro imaš nekoliko vaje, se lahko polotiš tudi malo bolj kompliciranega pohištva. Kaj pa taburet, ali ni ličen, kaj se ti zdi? In nasla-

njač, ali ni čeden? Prevleko lahko napraviš iz črnega ali drugačnega papirja ali pa celo iz blaga, potem jo pa nalepiš ali našiješ. Šivi bodo naslanjač celo močno povzdignili.

Slika č.

Ko se malo izuriš, se lahko lotiš tudi takšne svetilke. Stojalo ti ne bo delalo posebne preglavice, kaj lahko ga boš prav zapognila in oblikovala.

Senčnik pritrdi na zamašek, ki ga prej obrežeš v obliki stožca. Za senčnik vzemi kos močnega papirja, če le mogoče, živo pisanega. Slika x kaže, kako je treba senčnik urezati.

Zdaj ti pa pokažem še, kako se naredi lična mizica. Pločo naredi iz deščice od škatle za smotke. Nanjo nariši s šestilom primeren krog, ki ga potem z žagico izrežeš. Noge napravi iz žice, ki jo zapogneš tako, kakor ti kaže slika, potem jih pa prilepi z močnim papirjem ali pa s platneno plaso na spodnjo stran ploče. Tudi s pečatnim voskom jih lahko pritrdiš.

Tako, zdaj pa poizkusi! Vem, da ti bodo te reči po volji, sestrica bo pa imela z njimi posebno veselje.

Teta Mina.

Zgodba o dveh levih

«Ni je stvari na svetu, da bi se je bal!» se baha Miha Bumček.

«Tega ti pa ne verjamem. Ali se tudi duhov ne bojiš in niti krvavega stegna ne?» ga vpraša Mihec.

«Ho, ho, ho, še malo ne!»

«Toda vlomilca bi se pa že nekoliko ustrašil?»

«Kaj še!»

«Nu, leva se pa gotovo bojiš?»

«Če bi mi prišel nasproti, bi se glasno zasmel!»

«O, sama baharija te je, Bumček, ko bi v resnici zagledal leva pred seboj, bi se ti presneto hlače tresle!»

«Staviva, če mi ne verjameš!»

«Dobro, staviva!»

«Mirno bom šel med dvema levoma! Če se ne bom upal iti med njima, ti dam svojo višnjevo avstralsko znamko!»

«Saj ne pojdeš! Če bi pa vendar šel, ti dam svoj novi pipec! Velja?»

«Velja! Pridi jutri v živalski vrt.»

Drugo jutro je prišel Mihec že eno uro pred dogovorom v živalski vrt. Ali bo Bumček vztrajal pri svoji bahariji? Gotovo ne bo! In tedaj mu bo moral dati tisto redko višnjevo avstralsko znamko...

Bumček jo veselo primaha. «Pojdi z menoj!»

«Torej resno misliš?»

«Resno!»

Prišla sta do kamenitega mostu. Na levi in na desni strani stojita po dva leva. Levi so iz bron. Bumček se zmagoslavno izprehaja med njimi. «Stavo sem dobil! Pipec bo moj!» zavpije.

«Nu, veš kaj! Ti levi so vendar iz bron!»

«To je vse eno! Saj nisva rekla, da morajo biti levi iz mesa in krvi. Rekla sva samo, da morajo biti levi.

Če so potem levi iz sladkorja, čokolade ali iz bron, je to vse eno!»

Tako je Bumček dobil stavo in Mihčev pipec.

Rešitev ugank iz št. 4

Rešitev ugank za bistro glavice.

sova	goba
oves	gora
osel	žoga
seno	žaga

Rešitev zlogovnice.

žaba	
orel	žoga
golob	
antilopa	

Rešitev starega spomenika.

Ni vse zlato, kar se sveti.

Rešitev magičnega lika.

Miza
Muza
Mura
Mara

Nove uganke

Star pregovor.

ka, ča, ka, pa, ča, ča, la, na, mna,
po, no, do, do, zr, men, zr.

Če pravilno sestaviš zloge, dobiš star slovenski pregovor.

Nekaj vprašanj za bistro glavice.

Katera usodna Napoleonova bitka ima v zgodovini dve imeni?

Kateri je bil zadnji francoski kralj?

Katere so države Balkanske zveze?

Ob kateri reki leži New York?

Ob kateri reki leži London?

Dve uganki.

Neka mama ima štiri sinove. Vsak izmed njih ima eno sestro. Koliko otrok je torej vseh skupaj?

Eno jajce se kuha štiri minute. Koliko minut se kuha šest jajc?

Zlogovnica.

na, na, ma, ka, ja, ja, li, cil, e, er.

Iz zgornjih zlogov sestavi pet ženskih krstnih imen. Če pravilno postaviš besede drugo pod drugo, boš bral v začetnicah od zgoraj navzdol ime mesta v Dravski banovini.

Dve uganki.

Kako pride moka do ribe?	Kako prideta brata do krave?
m o k a	b r a t a
— — — —	— — — —
— — — —	— — — —
r i b a	k r a v a

Šale za naše male

«Bumček, kje pa je jabolko, ki sem ga pustila na mizi?» vpraša mama.

«Oh,» pravi Bumček, «dal sem ga siromašnemu fantku, ki je bil strašno lačen!»

«Tako?» odgovori mama. «Prav si storil. Kdo pa je bil tisti siromaček?»

«Jaz, mama!» pravi Bumček.

*

Učitelj: «Bumček, povej mi kakšno žival, ki več ne živi!»

Bumček: «Naš kanarček!»

Učitelj: «Neumnost! Kako to?»

Bumček: «Mačka ga je požrla!»

*

Učitelj: «Pazite, dečki! Šest dečkov se hoče iti kopat. Dvema starši prepovedo kopanje. Koliko dečkov se gre potemtakem kopat?»

Bumček: «Šest, gospod učitelj.»

Kotiček tete Mine

Ljubi otroci!

Pravijo, da so otroci radovedni. Kako bi ne bili! Saj je na svetu še toliko reči, ki jih ne vedo in ki bi jih radi vedeli. Prav tako, kakor so otroci radovedni, so tudi stari ljudje radovedni. In ker sem že zelo stara, sem seveda tudi od sile radovedna! Rada bi vedela, kako vam gre v šoli. Ali se veselite na svoja izpričevala ali se jih bojite? Samo dva meseca še, pa pride veliki dan — zadnji dan šolskega pouka in razdelitev izpričeval! Sicer so mi vaše mamice tožile, da niste posebno pridni, vendar jim tega skoraj ne morem verjeti. Gotovo ste prav marljivi, in če ste med letom dobili kak slab red, ga zdaj še lahko popravite, in potem bo še vse dobro.

Bumček je bil vse leto silo razposajen. Zadnje tedne je pa postal nekam čemerikav in tih. Izpraševala sem ga, kako in kaj, pa mi je rekel: «Veš, teta Mina, moje izpričevalo najbrže ne bo preveč lepo, in mamica bo gotovo hudo žalostna!» Nu, kamen se mi je odvalil od srca, ko sem slišala te besede. «Bumček,» sem rekla, «zaradi tega ni treba, da bi bil žalosten. Dovolj časa še imaš, da vse popraviš. Ko prideš iz šole domov, hitro napravi vse naloge in se uči. Zjutraj pa malo prej vstani in še enkrat ponovi vse predmete, ki jih imaš tisti dan, pa boš kar hitro spet na konju, in izpričevalo bo tako lepo, da ga bo mamica iz srca vesela!» Bumček je slušal moj nasvet in zdaj je že dosti boljše volje. Časih mi pravi: «Nerodno je, da so zadnji meseci šolskega pouka ravno tedaj, ko se zunaj drami pomlad in me vabijo zeleni travniki, metuljčki in solnce, da bi se šel z njimi igrati. Pa saj se bom potem o velikih počitnicah lahko igral!» Prepričana sem, da bo imel Bumček prav lepo izpričevalo, in v velikih počitnicah se bo solnčil, podil po travnikih, z drugimi dečki se bo v gozdu igral Indijance in podobne igre in nikoli nam ne bo pokazal čemerikavega obraza. Nu, saj vam bom povedala, kakšno izpričevalo bo prinesel.

Srčno vas vse pozdravlja vaša

teta Mina.

Ženska naprednost v sedanji Rusiji

Industrijskega delavstva je bilo v predrevolucijski Rusiji približno 17 milijonov, danes ga je do 45 milijonov. V industriji zaposlenih žensk je bilo pred vojno komaj nekaj nad sto tisoč, leta 1930. že 3.697.000, konec leta 1954. se je pa njih število dvignilo na 7 milijonov. Največ žensk je v vodstvih kolektivnih poljedelskih gospodarstev, kjer jih je nekaj nad 165.000, 50.000 žensk pa vodi tako imenovane poljedelske delovne brigade. V znanstvenih raziskovalnih in preizkuševalnih zavodih je zaposlenih 12.500 pomočnic in samostojnih znanstvenic, v kemični industriji sodeluje 22,5 odstotka izvežbanih kemičark, v organizacijah za telesno vzgojo pa je organiziranih 2 milijona žensk. Ruska žena se udeležuje v vseh panogah javnega, gospodarskega, umetniškega in socialnega življenja, pa tudi v državni obrambi: Rusija šteje več tisoč pilotk, inženirk in častnic pri ženskih vojaških organizacijah, ena ženska ima celo generalski čin. Izvedena je torej popolna enakopravnost spolov. V fašistični Nemčiji je pa ženska iznova priklenjena samo k domačemu ognjišču.

Somalke

Somalke kot tip severne centralne Afrike nas že zato zanimajo, ker vzhle nastajanju mest v Abesiniji nikakor niso izgubile svoje svojstvenosti. V glavnem mestu Adisu Abebi, t. j. na obširnem ozemlju z železniško postajo in poslaništvu, z dvema gričema, na katerih se dvigata cesaričin in rezidentov «gibi», z židovskimi tržnicami ob tlakovanih cestah — na tem širnem ozemlju, ki tvori naselbino Adis Abeba, stanuje domačin slej ko prej v svojih okroglih kočah. Navpik v zemljo so zabiti koli, izprepleteni z vejami in ometani z ilovico; na njih sloni slamnata streha, ki jo na vrhu krasí nekaj obrnjenih, druga v drugo zataknenih koničastih lončenih posod. Okoli koč je plot iz evkalipta ali spletenega dračja. Med temi kočami vidiš tudi lesene hiše belcev; kamenite zgradbe so redke.

V gneči na trgu, ki diši daleč na okrog (tudi tu uravnava promet

«askers», radar s palico v roki), nas srečavajo prve domačinke, prodajalke zrnatega masla, ki ima okus po govejem loju in pomadi za lase. Z maslom, ki ga ne morejo spraviti v denar in ki se jim pokvari, si mažejo lase. Somalka najrajši nosi belo obleko, ki je pa od razlivajočega se masla, pomešanega s cestnim prahom, malone počrnela. Ta barva postaja proti ledjim nekoliko svetlejša, spodaj, ob robu krila, pa prehaja spet v temne odtenke. Na dolgi obleki je mnogo nakita. Ženske, ki nosijo okoli vratu ozek višnjevi trak, kažejo s tem, da so kristjanke. Na tem traku visijo majhni križci, jantarjevi biseri, pisani stekleni biseri in srebrni filigranski okraski. Kot lišp so nalaktnice zelo priljubljene; nosijo jih na zapetjih ali na zgornjih laktih. Tak zvitek je kakih 12 cm širok, obe polovici sta po sredi zvezani s tečajem, zapira ju pa tenka žica. Časih so nalaktnice trdno zvarjene, tako da jih ni več moči sneti. Tudi uhani so po 5 cm široki in podaljšani s težkimi filigranskimi obeski. Prstani iz vseh mogočih kovin, celo iz železa, krasijo malone sleherni prst. To vnanjost dopolnjuje bela naglavna ruta, ki pada zadaj po hrbtu.

(Dalje prihodnjič.)

Pomlad, poletje in službe

Zdaj se začena tisti čas, ko je duševnim delavkam najtežje najti službo. V uradih in v industrijskih podjetjih sprejemajo in menjavajo uslužbenke navadno jeseni ali pa ob novem letu, medtem ko nastopi poletje in spomladi tudi v tem oziru «mrtva sezona».

Vse drugače je pa za delavke. Posebno na kmetih sprejmejo ob takem času prav radi vsako delovno moč. Tudi služkinje, kuharice, sobarice, natakarice in blagajničarke dobijo v tem času prav lahko sezonsko službo v letoviščarskih krajih.

Naša država ima dovolj letoviščarskih krajev, obmorskih in planinskih. In Slovenke imajo prednost, da govori skoraj vsaka razen materinščine tudi srbohrvaščino in nemščino. Dekleta, ki se čutijo sposobne za take poklice, naj pazljivo bereje oglase v časnikih in naj se gredo osebno predstaviti ali pa naj pošljejo pismeno prošnjo.

Uradnicam, ki so že dolgo brez zaščuka, odkritosrčno svetujem, naj se potezajo za take službe. Dajte, da vam povem primer. Starejša uradnica, ki je pred leti zaradi redukcij izgubila službo, je ostala vkljub svojim lepim izpričevalom nekaj let brez službe. V teh letih je počasi porabila vse svoje prihranke, čeprav je živela skrajno varčno. Nazadnje je dejala: «Če ne dobim službe, primerne svoji izobrazbi, zakaj bi ne vzela začasno kakršnekoli zaposlitve? Glavno je, da se ne dam demoralizirati od brezdelja in da me brezposelnost ne privede do tega, da bi morala biti odvisna od milosti ljudi!» In tako je pisala v neki letoviščarski kraj v Dalmacijo in prosila za službo sobarice. Ker je znala več jezikov in je bilo že iz njenega pisma razvidno, da je izobražena in preudarna, je res dobila službo sobarice. Ostala je čez sezono v Dalmaciji in si prislužila precejšnjo vsoto. Ko se je jeseni vrnila k nam, je bila vsa vesela, zakaj zdaj se ji ni bilo treba bati zime in stradanja. Jeseni je pa dobila službo uradnice in še zdaj mi dostikrat pravi: «Bog ve, ali bi bila danes še med živimi, da se nisem takrat odločila in šla v Dalmacijo! Tako brez vsakega upanja sem že bila in tako trudna od čakanja...» Njen pogum in njena dobra volja sta mi zelo všeč in pogosto si mislim, da bi si tako lahko še marsikatera druga vsaj za nekaj mesecev pomagala. Pustite ponos, ki ni na pravem mestu, in sprejmite vsako delo, samo da vam čas ne bo mineval v jalovem čakanju in morečem razglabljanju! Teta Špela.

Kakšni so vaši nohti?

Pokaži mi svoje roke, in povedala ti bom, kdo si!

Ni važno, ali je roka lepo oblikovana, ali so prsti dolgi in členki tenki — važno je, ali so roke čiste in nohti negovani!

Roke si moramo po večkrat na dan umiti! Dobro je, če si umivamo roke v mlačni ali v topli vodi, ki hitreje in bolje odpravlja nesnago. Po umivanju si moramo roke skrbno obrišati, v zimskem času pa je dobro, če si jih nateremo še s kako mastno kremo. Maščoba napravi roke bolj mehke in bele.

Nohti ne smejo biti predolgi in tudi ne prekratki. Glavno je pa, da so zmerom snažni. Lakiranje nohtov je nenaravno in za gospodinje silo nepraktično. Bolje je, da si kupimo kamenček za nohte in si jih zlikamo s flanelasto krpico.

Za vsako nekaj

Modni telovnik, kakršnega lahko oblečete čez svetlo bluzo brez ovratnika. Sešit je iz enakega blaga kakor krilo ali kostum.

Komplet, sestavljen iz obleke, ki je kombinirana iz svetlega in temnega blaga in kratkega jopiča, brez reverjev in ovratnika. Krilo je ozko, da se pa v njem lahko hodi, ima spredaj ostavljene gube. Namesto gub pa lahko naredite pri krilu tudi razporek.

Preprosto sešita elegantna obleka iz lahkega volnenega blaga. Kakor vidite na manjši sliki, se obleka lahko zapenja visoko k vratu ali pa se nosi z odpetim reverjem, podloženim s svetlo svilo.

Ljubka dekliška obleka, sešita iz blaga z drobnimi črtami. Bluza je podaljšana pod pas, tako da ima obleka videz kostuma. Okrašena je s širokimi progami, ki so krojene v smeri črt, in s širokimi nabori, ki nadomeščajo ovrtnik. Nabori so lahko iz batista, organdija ali čipk.

Preprosta poletna obleka, sešita iz tafta ali pa iz pralne svile s cvetnim vzorcem. Krase jo le rokavi kimono in drobni nabori na prednjem delu živetka. Krilo je do bokov priležno, spodaj pa zvončasto razširjeno.

Dekliška obleka, sešita iz vzorčastega žameta in okrašena z robovi iz svetle svile. Tudi pas, ki se zapenja z veliko kovinasto zaponko, je iz svetle svile. Popoldanski komplet, sestavljen iz obleke, ki je sešita iz vzorčastega blaga, in dolgega paletoja iz gladkega enobaronega blaga.

Modna poletna obleka, sešita iz karirane svile in okrašena z veliko petljo in zapestniki iz čipkastega blaga ali pa iz organdija.

**NAZIMO in
POPRAVLJAMO
ROKAVICE!**
V. LESJAK
JELENBURGOVA ul. 3

**POBIRAMO -
PENTLJE na
SVILENIH NOGAVICAH!**
V. LESJAK.
JELENBURGOVA ul. 3

Praktična obleka, sešita iz volnenega črtastega blaga. Životek je krojen v videzu telovnika in ima s svilo obrobljene reverje in rokave. Krilo, ki je sicer ozko, ima spredaj vstavljene dve globoki gubi. Životek in gubi pri krilu so krojeni po širini, krilo pa po dolžini blaga.

Elegantna popoldanska obleka iz satena z modernimi visokimi manšetami in petljo iz batista in škrobljenega tila.

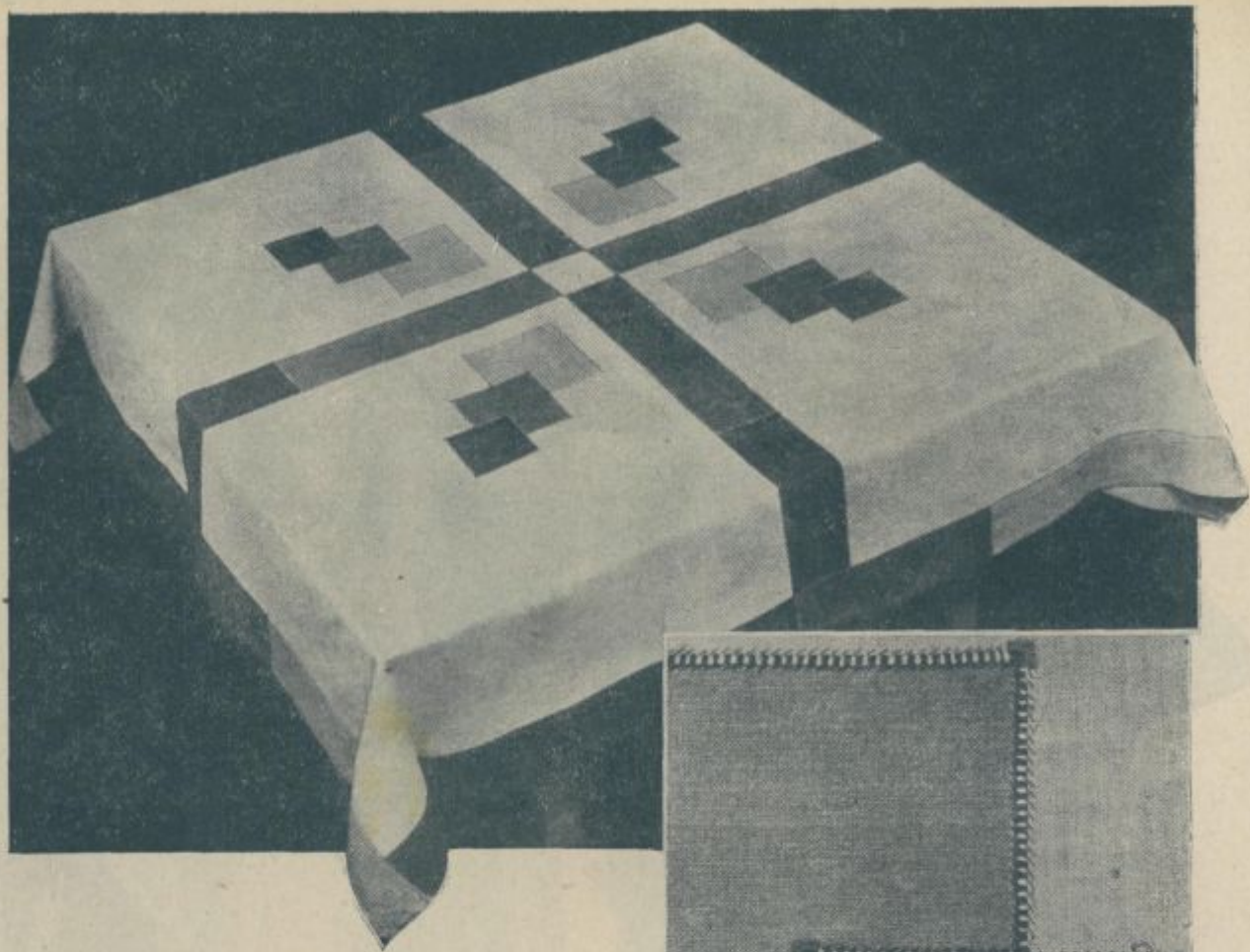

Dve dekliški popoldanski obleki, sešiti iz bele svile. Petlje ob vratu, v pasu in na rokavih so lahko iz enake svile, kakor je obleka, ali pa iz svile v drugačni barvi.

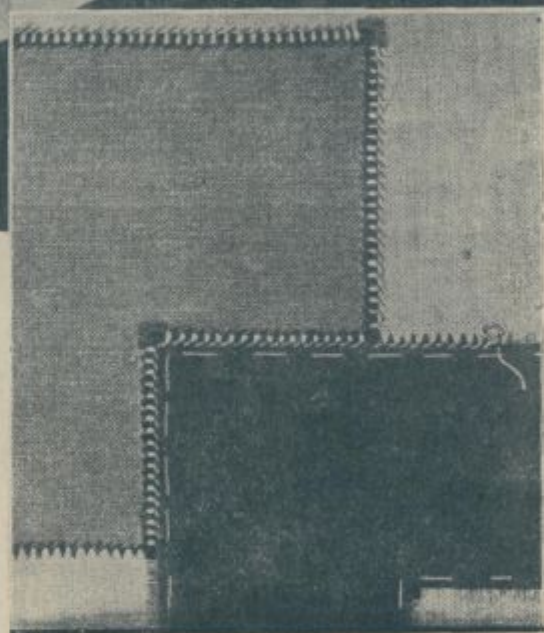
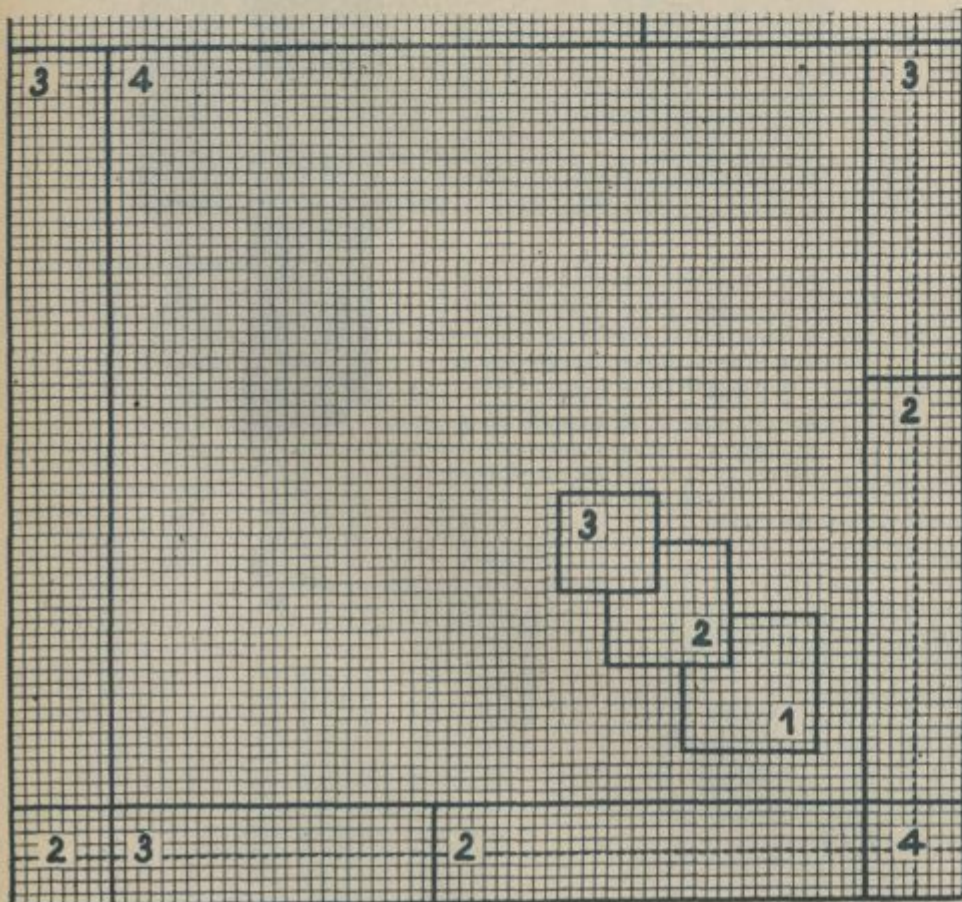
Kazak, sešit iz težke svile ali pa iz žameta. Namesto ovratnika so nabori iz čipk, ki so spredaj podaljšani v fiši.

| a | w | e | < | o | r |
 | j | a | k | e | z |

za vašo mizo

Povečani del aplikacije.

Prt, okrašen z aplikacijo in ažurjem. Ta prt je iz pepelnatosivnega sirovega platna. Tudi aplikacije so platnene, toda v različnih barvah, in sicer v temnorjavi, svetlorjavi in rdeči. Trakovi in aplikacije so všite po vrhu platna z ažurjem. Kako se to naredi, je natančno videti na povečanem delu. Narejeni prt, kakršnega vidite na sliki, meri 176 cm v kvadratu.

Ni pa treba vselej takega prta okrasiti z aplikacijo. V platno z enakomernimi nitmi se lahko izšije vzorec z barvasto prejšico, in sicer s križci ali drugim polnilnim obodom. Najlepši je seveda vzorec, izdelan v tehniki toledo.

Vzorec za četrtino prta, okrašenega s križci.

Barve: 1 rjava, 2 srednjerjava, 3 rdeča.

Perilo s kuhanjem razkužiti !

Misli na to: samo ako je perilo popolnoma čisto in ako so uničene v njem vse bolezenske kali, bo ostalo telo zdravo. Perite zato perilo s Schichtovim Radionom. Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ga temeljito očistijo in uničijo vse bolezenske kali.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto

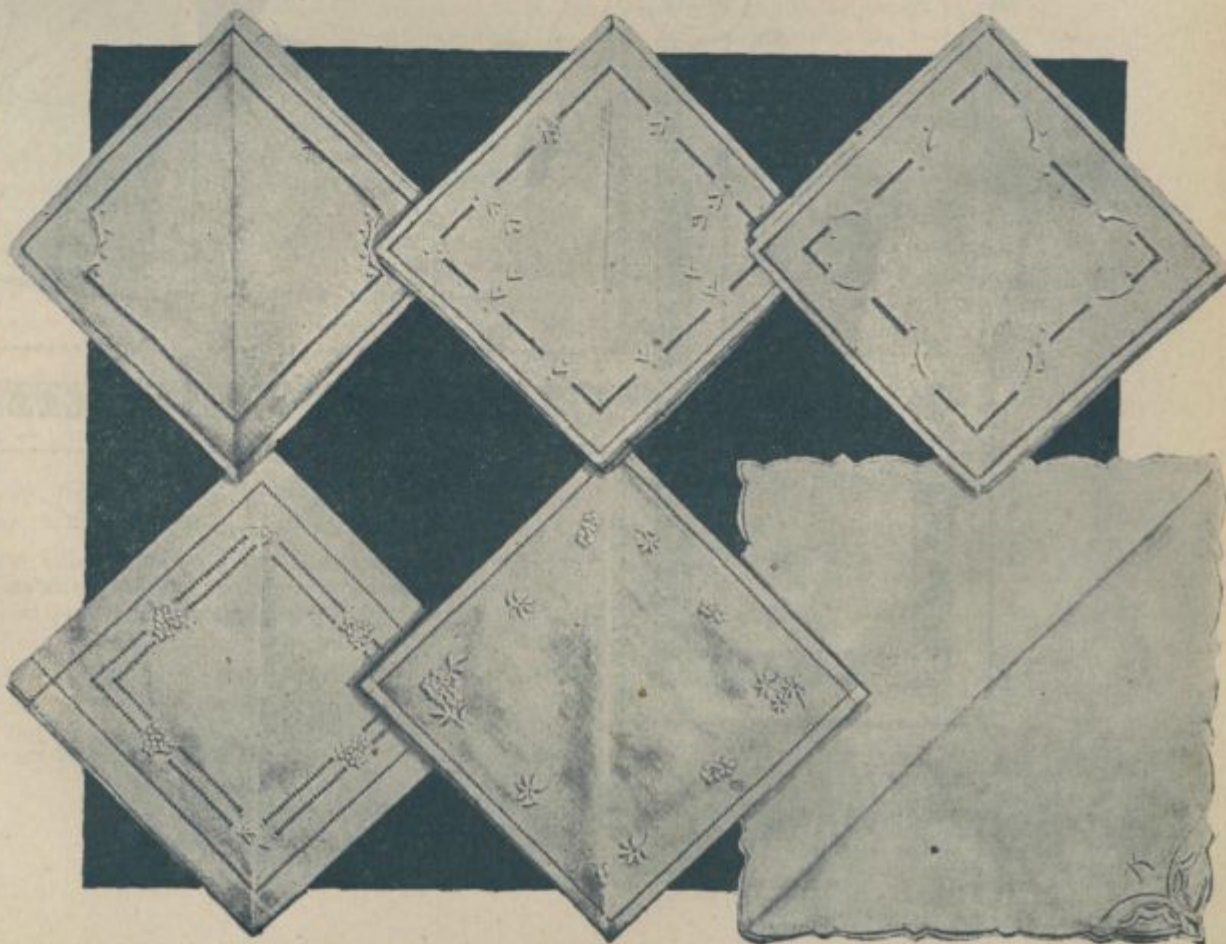
Schicht
RADION
pere sam!

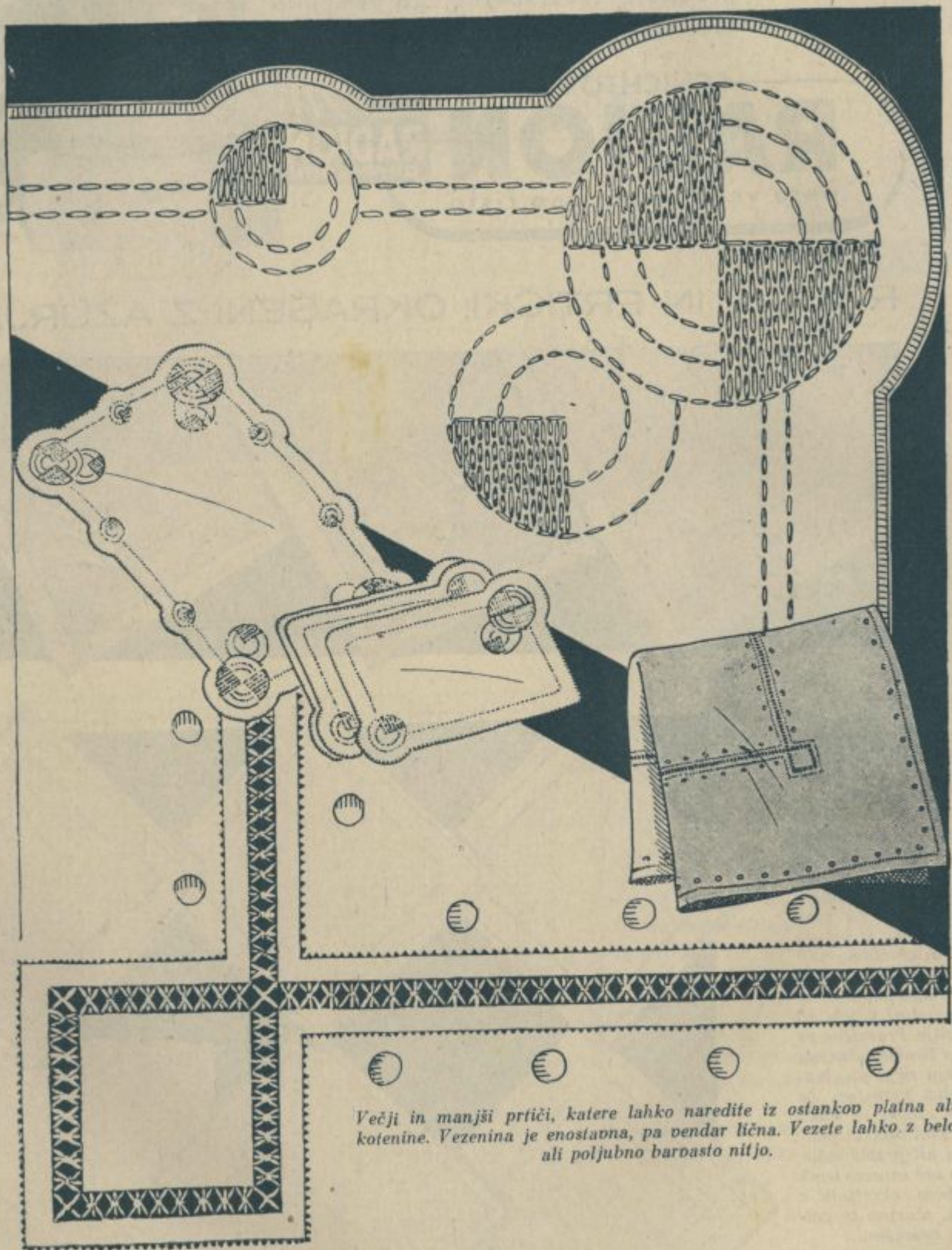
ROBČKI IN PRTIČKI, OKRAŠENI Z AŽURJEM

Sedaj, ko več ne kihamo, tudi ni potreba, da nosimo v torbica kar cele rjuhe. Zato sportni žepni robčki, ki smo jih pozimi skrivale v torbice, kaj rade zamenjamo z majhnimi koketnimi belimi ali barvastimi žepnimi robčki, okrašenimi s čipkami ali vezenjem. Za vsak dan jih naredimo iz batista in jih potem obrobimo najprej z ozkim robom, nato pa obkvačkamo, ali pa jih damo obnitkat na stroj z belo ali barvasto nitjo. Praznične pa obrobimo s širokim ažurjem ali s čipkami ali pa jih okrasimo z belim vezenjem. Za take žepne robčke se lahko porabijo razni ostanki platna, batista ali pralne svile. Prinašamo več vzorcev lepih žepnih robcev, okrašenih z zankanjem, ažurjem in polnim vezenjem.

Za kuhinjo in jedilnico

ZAMAN BI BILA VSA NEGA- *brez dobrega mila.*

Kaj ne bi vse storili, da dobite in ohranite lepo polt! Pomislite, da je Vaša polt stalno v nevarnosti, ako uporabljate slabo milo, katero bi moglo preprečiti uspeh nege kože. Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT
že deset let ljubljene-
c razvajenih žensk.

ELIDA BELI ŠPANSKI
BEZEG milo snežnobe-
le barve — omamljivega vonja.

ELIDA 7 CVETIC
luksusno milo, ki si ga
lahko privoščiti vsakdo.
Posebno močnega vonja.

ELIDA KREMA MILO
popolnoma novo! Posebno bla-
go za občutljivo kožo. Posrečena
dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST

Prva pomoč.

Časih dobimo iznenada bolezen v hišo. Otrok, ki se je snoči še veselo igral, leži danes tih in apatičen v svoji postelji. Ali pa prinesejo moža, ki se je davi dobre volje odpravil na delo, čez nekaj ur ponesrečenega domov. Pa tudi če nas do danes bolezen še ni iznenadila, je vendar prav, da imamo doma razne reči za prvo pomoč.

Vsaka gospodinja mora imeti doma majhno, pripravno lekarno. V takšni domači lekarni mora biti: jodova tinktura, borova kislina, galun, lizol, aspirin, pelin, kamilični čaj, ruski čaj, kakšno odvajalno sredstvo, vata in nekaj metrov obveze.

Če se vrežemo ali pa če je otrok padel in si do živega odrgnil kolena, moramo odprto rano takoj izprati z mrzlo vodo, ki smo ji dodali tri kapljice lizola. Potem namažemo rano z jodovo tinkturo in jo dobro obvežemo, da ne more nesnaga do nje. Če boste vsako rano tako negovali, se vam ni bati prisada.

Pri oteklinah pomagajo obkladki z borovo kislino. V pol litru vode, ki naj bo hladna ali prestana, raztopimo tableto borove kisline, pomočimo vanjo krpo in jo denemo na oteklino, čez mokro krpo pa položimo še suho platno. Takí ovitki se prav dobro obnesejo tudi pri otrocih, ki jim zatekajo bezgavke, pa tudi pri vnetju vratu.

Če ima otrok vnetje vratu, naj grgraj galun. Vselej mu pa takoj tudi pogledite v grlo. Otrok naj usta dobro odpre in naj reče «a», takrat pa pritisnite z žličko jezik navzdol. Tako boste lahko videli, ali so notranje bezgavke rdeče, in če so, pomeni to, da so vnete. Dokler je vrat

samo rdeč, ni nič nevarnega in vnetje lahko sami ozdravite z obkladki in z grgranjem. Kakor hitro pa zapazite le najmanjšo belo piščico, morate takoj poklicati zdravnika, ker so to lahko znaki davice.

Aspirin zaužijte, če vas začne boleti zob ponoči, ko ne morete takoj do zobnega zdravnika. Prav dobro se obnese tudi pri raznih prehlajenjih, nahodu, vročici itd.

Pelin ali pa kamilični čaj ublaži bolečine v želodcu. Če se vam pojavijo bolečine v drobovju, vzemite to ali ono odvajalno sredstvo. Če bolečine vkljub temeljitemu izpraznjenju črevesja ne popustijo, pokličite zdravnika!

Črevesni katar ozdravite, če pijete ruski čaj. Seveda ne smete jesti nobenih težkih jedi in je prav, da se postite en dan.

Skrbna gospodinja naj pazi, da ima zmeraj vsa ta zdravila doma, ker z njimi lahko prepreči marsikatero težko bolezen.

Kdaj naj začnemo z vzgojo.

O tem imajo ženske precej različna naziranja. Nekatere trdijo, da ni treba začeti z vzgojo otroka prej kakor takrat, kadar shodi. Druge pravijo, da je treba začeti takoj po rojstvu. Tretje mislijo, da otroka sploh ni treba vzgajati, češ da že sam spozna, kaj je prav in kaj ni prav, in da mora že v šoli dovolj čudega pretrpeti. Da, ko bi hotela naštetih odgovore vseh mater, ki sem jih vprašala, kako mislijo o tem, bi morala napisati kar več strani.

Mislilim pa, da je, kar se tega vprašanja tiče, odločilno mnenje priznanih vzgojiteljev: učiteljev, poklicnih vzgojiteljic in otroških vrtnaric. Vsi ti so si edini v tem, da moramo takoj začeti z vzgojo.

Z vzgojo začnemo prvič takrat, ko hočemo navaditi otroka, da dobi ob določenem času hrano. Na primer: odločili smo se, da bomo dajali dojenčku vsake tri ure piti. Če začne otrok že po dveh urah vpiti, pogledamo, ali ni morda moker. Če je, ga previjemo in položimo nazaj. Če se hoče otroku hrane, bo gotovo vpil dalje, vendar moramo ostati stano-vitni. Mirno ga pustimo, da joka, dokler ne pretečejo tri ure, in točno ob določenem času ga potem nahranimo. Če to večkrat ponovimo, bo dojenček kmalu spoznal, da z jokom nič ne opravi, in bo mirno in tiho čakal, da pride določeni čas.

Pozneje hočemo navaditi otroka, da ne bo ponoči več pil. Tudi v tem primeru moramo takoj izpočetka gledati, da uveljavimo našo voljo. Če se otrok ponoči joka, ga previjemo, mu damo «dudo», hrane pa ne. Morda bo otrok drugo ali tretjo noč spet jokal in čakal, ali ne bo z jokom dosegel to, kar si želi — toda četrto noč bo gotovo mirno spal, če smo bili stanovitni.

Ko se začne otrok zanimati za svojo okolico in hoče vse predmete nesti v usta, mu dovolimo, da nese «dudo» v usta, nikakor pa ne pustimo, da bi sesal razne krpe, da bi nosil ostre in robate predmete v usta. To mu dosledno branimo. Otrok bo kmalu spoznal, kaj sme in kaj ne sme, najbolj važno je pa, da spozna, da je materina volja močnejša od njegove. Morda bo časih podzavestno izkušal z jokom doseči svojo voljo. Takrat ne smemo popustiti. Kakor hitro smo

enkrat popustili, bomo morali popuščati zmerom iznova.

Če je otrok že od malega navajen, da se vda materini volji, bo to tudi pozneje zmerom storil, ne da bi kdaj razmišljal o materini «trdosrčnosti». V otrocih, katerim matere rade popuščajo, se najprej zbudijo misli o «krivicah» in o «zapostavljenosti». Razmišljajte o vzgoji, kolikor hočete, zmerom boste spoznali, da je doslednost najvažnejši činitelj. Kakor hitro ste rekli, da mora biti to in to tako, morate vztrajati na tem, da se tudi tako in tako zgodi. Ko bo otrok spoznal, da vam ni kos, da s svojo voljo pod nobenim pogojem ne prodre —

bo začel rad ubogati. Ubogal vas bo na prvo besedo, ubogal vas bo iz ljubezni in hkrati vas bo spoštoval, zakaj dobro se bo zavedal, da ste vi močnejši od njega. Dosledne matere ne potrebujejo palice, da vzgojijo svoje otroke, in tudi hudih besed jim ni treba rabiti. Sama beseda in sam pogled zadostujeta, da otrok takoj napravi, kar mu je bilo naročeno. Morda vas bo časih bolelo srce, ko boste v kljub otrokovim prošnjam in otrokovemu joku vztrajali na svojem — a pozneje boste za to želi bogate sadove, in otrok sam bo prvi, ki se vam bo z ljubečim srcem zahvalil za vašo vztrajnost. (A. Fr. B.)

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Grahova juha. 2. Zrezki iz seseklanega mesa. Krompir v solati. 3. Kompot.

Zvečer: Češnjev riž (429).

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha z rezanci. 2. Govedina. Špinača. Krompirjev pire.

Zvečer: Šunkni jajčji omleti (79).

Sreda.

Opoldne: 1. Riževa juha z grahamom. 2. Sarm a. 3. Mešan kompot.

Zvečer: Široki rezanci. Solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha z močnikom. 2. Govedina na monakovski način (176). Zdrobovi žličniki. 3. Češnjev kolač.

Zvečer: Ocvrta jajca. Zelena solata s krompirjem.

Petek.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha. 2. Sirovi štruklji. 3. Kompot.

Zvečer: Riba v brodetu (130). Polenta.

Sobota.

Opoldne: 1. Špinačna juha. 2. Zrezki v gorčični omaki. Opečen krompir.

Zvečer: Riž z grahamom. Solata.

Nedelja.

Opoldne: 1. Belušna (špargljeva) juha (43). 2. Pečena gos. Mlinci. Solata. 3. Sadna torta.

Zvečer: 1. Hrenovka s hrenom. 2. Torta.

*

Opomba: Številke v oklepaju pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za razprto tiskana jedila prinašamo recept.

Namesto 5 sedaj 7

Pyramidon TABLET

za isti denar! To preizkušano sredstvo proti bolečinam in menstruacijskim tegobam je sedaj za 30% cenejše! Dobiva se v vseh lekarnah v omotih po 10 tablet & 0,3 gr. Pravi Pyramidon je samo z Bayerjevim križem!

V. u. »Jugoslova« d. d. Zagreb, Sektora 31. »Higijena« in »Kosmetika« - post. št. 4385 od 2. V. 1946.

Poročile so se naročnice: gospodična Elica Novakova z gospodom Otonom Bajdetom iz Maribora, gospodična Lidija Filipčičeva z gospodom Albinom Kovačičem iz Štipa, gospodična Marija Hvaličeva z gospodom Obradom Zečevićem iz Sirogojne, gospodična Nerina Simončičeva z gospodom Josipom Vrčnom iz Podujeva, gospodična Pavlica Otičeva z gospodom Alojzijem Jelničarjem od Sv. Barbare pri Mariboru, gospodična Slavka Rozina z gospodom Ladislavom Jenkom iz Sevnice in gospodična Milica Gorenjakova z gospodom Konradom Grilecem iz Maribora.

Iskreno čestitamo!

Sarma. $\frac{3}{4}$ kg svinjine zmeljemo, opečemo na masti sesekljane čebule in nato še 3 žlice riža. Zmletemu mesu dodamo soli in popra ter mu primešamo 1 jajce. Glavi kislega zelja porežemo liste in zavijemo v vsak list za eno žlico nadeva ter list na obeh konceh stisnemo. Te zeljnate klobasice zložimo drugo ob drugi v primerno kozico (za 4l), zrežemo zeljnate liste, ki so nam še ostali, in jih denemo na vrh. Potem zalijemo vse skupaj z vodo, posolimo in kuhamo na zmernem ognju. Če je ogenj prehud, denemo pod kozico opeko. Nato napravimo posebej na masti prežganje, dodamo prežganju na drobno sesekljane čebule, na drobno zrezane prekajene slanine in paprike. Prežganje, ki ga moramo napraviti z ostro moko, polijemo na zelje, da se polagoma vkuha. Iz zgoraj navedene količine mesa naredimo nekako 20 klobasic.

Češnjev kolač. 10 dkg sirovega masla vmešamo s 5 rumenjaki, 10 dkg sladkorja ter z nastrganim olupkom in sokom od pol limone. Nato primešamo 8 dkg mandeljnov, ki smo jih bili z olupkom vred zmelili, 8 dkg moke in trd sneg iz 3 beljakov. To zmes denemo za prst debelo na dobro namazano pekačo, obložimo na gosto s češnjami, denemo na vrh na debelo sesekljanih mandeljnov in potresemo nazadnje kolač s sladkorjem. Pečemo počasi in zrežemo, šele ko se shladi, na rezine.

Zrezki v gorčični omaki. Telečje stegno narežemo na majhne zrezke, jih dobro potolčemo, osolimo in povaljamo v moki. Na razbeljeno sirovo maslo vržemo na drobno sesekljane čebule in zelenega peteršilja, nazadnje pa še zrezke, ki jih z obeh strani lepo rumeno opečemo. V omako vmešamo potem 1 žlico gorčice in zalijemo vse skupaj z govejo juho ali pa z vodo. Omaka, ki jo polijemo nazadnje na zrezke, naj ne bo preredka, ker sicer nima pravega okusa.

Mlinci kot priloga k puranu ali h goski. Iz $\frac{1}{2}$ kg moke, 1 jajca, skodelice mlačne slane vode zamesimo mehko testo, ga zgnetemo v hlebec in pokrijemo. Testo narežemo potem na majhne hlebčke, ki jih drugega za drugim razvaljamo, z rokami razvlečemo in jih denemo takoj v pečico. Na obliko nam ni treba paziti, glavno je, da jih lepo rumenkasto spečemo. Ko so mlinci pečeni, jih denemo v sito in postavimo nad ognjišče, da se osuše. Najbolje je, če naredimo mlince prej ta dan, preden jih potrebujemo. Drugi dan potem mlince raztrgamo ali pa zdrobimo, poparimo z ne preslanim kropom, počakamo, da se zmehčajo in nazadnje

Diši kakor s solncem obsijane smreke...

Na smrekove gozdove spominja sveži vonj Vaše omare za perilo — vonj, ki ga ima perilo, oprano po Schichtovi metodi. Tako preprosta so nje pravila: zvečer namočite perilo z Žensko hvalo — drugo jutro ga pa operite s Schichtovim terpentinovim milom!

Zvečer

To je vse delo, če perete po

SCHICHT^{ovi}

METODI

ST. 3. 3-34

odcedimo. Preden jih serviramo, jih povaljamo v masti, kjer smo pekli purana ali gos.

Sadna torta. 7 dkg sirovega masla mešamo s 5 rumenjaki in 5 dkg sladkorja, da se speni. Temu primešamo nato 1 dkg kvasa, ki smo ga bili razpustili v 2 žlicah mleka, potem pa še 14 dkg moke in toliko mlačnega mleka, da dobimo testo, ki se da lepo gnesti. Testo, ki ga tudi nekoliko solimo, denemo nato v obliko za torte, da vzhaja, in ga potem spečemo. Ko je torta pečena, jo vzamemo iz pečice in še vročo poškrpimo s kakršnikoli likerjem ali pa z rumom ter jo denemo hladiti. Posebej potresemo rdeče jagode ali pa maline s sladkorjem, ki naj stoje pokrite približ-

no eno uro. Potem torto na sredi izdoblamo, nadevamo z jagodami ali pa z malinami in okrasimo s stolčeno smetano. Namesto jagod ali malin lahko vzamemo tudi kakršnokoli mezgo.

Špinača.

Špinača je pri gospodinjah najbolj priljubljena in čislana zelenjava, ne samo zaradi svoje hranilne vrednosti in svojevrstnega finega okusa, ampak tudi zato, ker jo imamo tako rekoč vse leto na razpolago. V najhujši zimi jo dobimo na ljubljanskem trgu, sicer ne domačo, pač pa uvoženo z juga. To uvoženo špinačo prodajajo branjevke na tehtnico, ne na merice, kakor naše zelenjadarice

Na- predek naše industrije

Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti spregovoriti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: Kolinski tovarni cikorije, d. d. v Ljubljani.

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je Kolinska z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila z modernimi stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano «Kolinsko cikorijo», «Redilno kavo» s srcem, «Figovo primes» itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod v tovarni najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

domačo. Letošnjo zimo smo jo dobivali po 8—10 dinarjev kilo. Pol kilograma jo zadostuje za 4—5 oseb.

Špinača spada med najlaže prebavljivo zelenjavo in je med prikuhami zato za bolnike, rekonvalescente, otroke in za osebe, ki pri svojem poklicu veliko sede, na prvem mestu dietetičnega jedilnika. Sveža špinača ima v sebi poleg raznih, človeškemu organizmu potrebnih snovi tudi vse štiri do sedaj dognane vitamine, ki delujejo proti očesnim in živčnim boleznim, skorbutu in rahitisu. Prav zaradi teh bi morala biti špinača od zgodnje spomladi do pozne jeseni vsak dan v tej ali oni obliki na naši mizi, in čim večkrat mogoče tudi pozimi, posebno zaradi otrok. Konservirana špinača ima v sebi manj vitaminov kakor sveža, posebno se vitamin D, ki je proti rahitisu, pri konserviranju popolnoma izgubi. Polnovredna je špinača, kakor vsaka druga zelenjava, le če je sveža. Otroci po navadi ne marajo špinače, branijo se torej tiste zelenjave, ki je poleg korenja najbolj priporočljiva in potrebna zanje, in sicer največ zaradi tega, ker jo matere preveč podčrtavajo kot zdravilo. Otroci zdravil nečejo, in zato jim nikoli ne smemo nobene jedi siliti zato, ker je zanje zdrava, potem jo bodo imeli rajši. Ne smemo jim je tudi vedno pripravljati na en sam način, da se je ne naveličajo. Prav zato hočemo podati danes, ko je špinačna sezona na višku, nekaj dobrih receptov za pripravo špinače.

Špinača kot navadna prikuha.

Prebrano in dobro oprano špinačo prevremo v vreli vodi, jo odcedimo, pustimo, da se dobro odteče, nato jo na lesenem krožniku sesekljamo (za bolnike in majhne otroke jo pretlačimo tudi skozi sito). V kozici naredimo svetlo prežganje iz presnega masla ali masti, moke in drobtinic, potem pa stresemo vanjo špinačo, jo osolimo in pustimo, da se polagoma duši. Če je špinača pregosta, jo lahko zalijemo z mlekom, juho ali kropom. Ni pa prav, če je tako redka in tekoča, da uide vsa skozi vilice, kadar jo jemo. Lahko zmečkamo tudi strok česna in ga dodamo špinači, toda vsak je s česnom ne mara. Tako pripravljeno špinačo damo kot prikuho h govedini, pečenki, paniranim zareznicam pa tudi z ocvrtimi jajci na mizo.

Špinačni štrukelj.

Špinačo pripravimo s prežganjem kakor za prikuho. Iz 40 dkg moke, enega jajca, mlačne vode in soli zamesimo na deski mehko testo kakor za štruklje, ga pustimo, da pol ure počiva, ga razvaljamo na tenko, namažemo s pripravljeno in ohlajeno špinačo, zavijemo, položimo v prtič in zavežemo ter v slanem kropu pol ure kuhamo. Nato ga denemo na desko, da se odteče, ga odvijemo iz prtiča, zrežemo na dva prsta široke kose, jih polagamo na gorak podolgast krožnik ali v plitvo skledo in zabelimo s presnim maslom ali pa z mastjo in drobtinicami. U t v a.

(Konec prihodnjič.)

Vrtna dela meseca maja.

Maja meseca dobi vrt prijazno in vabljivo lice. Vse je že zeleno, iz vseh gredic brstijo novi poganjki.

STAKLO

B. TOBER

Tovarniška zaloga stekla:

Rkc. spol. První České sklarny, Kyjov
Ljubljana, Sv. Petra c. 85 Tel. 34-58

Nudi vam
prvo-
vrstno
češko
kvaliteto!

Steklenice
za
vkuhanje
sadja
značke
HERMETIC:

	visoka forma kompl.:			
	3/10	5/10	3/4 l	1 l
Din	7-75	8-75	9-75	11-25
	nizka forma kompl.:			
	5/10	3/4	1 l	1 1/2
Din	6-50	11-	12-25	14- 16-

Oglas je reg. pod S. Br. 23762 od 19. XI. 1934.

Gospodinja, ki ima na vrtu beluše, si vsako jutro najprej ogleda to gredo. Kjer se je le malo pokazala glava novega beluša, ga hitro pokrije s primerno posodo. Če ne pokrivamo belušev, zrasto sicer mnogo hitreje, vendar pa postanejo dolgi in tenki. Najboljši so pa debeli beluši. Tenke in slabotne beluše lahko porabimo za juho in za priboljšek k zelenjavni prikuhi. Skrbna vrtnarica mora vsako jutro pokriti nove beluše, zrele beluše pa odrezati. Če pustimo, da beluši preveč dozori, postanejo lesnati in imajo slabši okus.

Maja meseca sadimo že drugi grah in delamo to odslej vsakih štirinajst dni. Dobro je, da vselej premenimo gredo za grah, ker je potem dosti okusnejši in tudi hitreje zraste. Grah potrebuje zmerom sveže in spočite zemlje.

Sproti sejemo solato za presajanje, prav tako tudi pesek. Navadno mesečno redkvico in posebno belo (monakovsko) redkvico sejemo vsakih štirinajst dni. Maja meseca, takoj prve dni, položimo fižol in sadimo kumarice.

V topli gredi pikiramo cvetlice trajnice, hkrati sadimo tudi melone.

Ker se maja meseca ni več bati slane, vsadimo v grede vse tiste cvetlice, ki smo jih imeli dotlej zaradi njih občutljivosti v topli gredi. Prav tako zdaj vsadimo dalije. Ko jih vzamemo iz kleti, najprej skrbno

pregledamo gomolje, če niso nagniti ali usehli. Zdrave velike gomolje lahko razdelimo na nekaj delov. To storimo najlaže, če gomolj pretrgamo. Dalije se posebno rade primejo.

Nanovo zasajene cvetlice zalijemo tik pred dežjem ali pa takoj po dežju z razredčeno gnojnico.

Teta Špela.

Perutninarstvo.

(Nadaljevanje.)

Okno kurnice mora biti primerno veliko in od notranje strani zavarovano z gosto mrežo. Okno naj bo pritrjeno na steno z vijaki, da ga lahko čez poletje snamemo. Za kurnico je najprimernejša šipa iz cedrnega ali pa iz celonskega stekla. To prav za prav ni nobeno steklo, ampak prosojen lak, ki je nanesen na prav drobno mrežo. Ta tvarina veliko bolje propušča ultravioletne žarke kakor steklo in je zato kurnica bolj topla. Mimo tega pa lahko režemo to tvarino kar z navadnimi škarjami in si tako prihranimo izdatke za steklarja.

Vsaka kurnica mora imeti tudi odprtino za zračenje, ki jo na notranji strani zavarujemo z gosto mrežo, da ne morejo v kurnico roparice.

Tla v kurnici so, kakor smo že omenili, najboljše iz navadne opeke. V ta namen izkopljemo tla za toliko, kolikor je opeka debela. Tla potem dobro poteptamo, polijemo 1 do 3 cm na debelo s katranom in potisnemo na katran opeko. Špranje med opekami zalijemo s tekočim cementom. Na opečna tla nasujemo 5 do 10 cm visoko plast debelega peska, nanjo pa nastelimo na kratko zrezane slame. Šota ali pa droban pesek nikakor ne spadata v kurnico, ker se prašita in kaj lahko povzročita pri perutnini različne bolezni dihalnih organov.

Znotraj naj bo kurnica preprosto in smotrno urejena. Vanjo ne spada nič drugega kakor gredi za sedenje, gnezda, korito za jed in posoda za vodo.

Gredi naj bodo 60 cm nad zemljo in po 35 cm vsaksebi. Te gredi pa nikakor ne smejo biti štirioglate, ampak morajo biti prilagojene kokišji nogi. Na meter gredi računimo po 5 do 6 kokoši. Pod gredi potresemo plast šote, s katero pokrijemo vsak dan odpadke. Popolnoma zadosti je, če izmenjamo to šoto vsake tri mesece.

Gnezda napravimo po navadi na steni nasproti vratom, in sicer 25 cm nad tlemi. Za to porabimo primerno dolg in ne previsok zaboj, ki ga pre-

Velika tuba

NIVEA
PASTA ZA ZOBE

čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

DIN.

70

delimo z deščicami v več predelkov, 30 do 35 cm širokih. Pokončne stene gnezd naj ne bodo višje od 15 cm. Pred gnezdi naj bo 15 cm široka deska, na katero kokoši lahko zlete. Gnezda sama napolnimo do dveh tretjin s kratko slamo, ki jo moramo vsaj po dvakrat na leto izmenjati.

Dvakrat do trikrat na leto moramo tudi namazati vso notranjost kurnice z gósto apneno vodo, kateri smo pri-mesali nekoliko kleja ali pa mleka.

Kokoši morajo, če hočemo, da bodo lepo uspevale, imeti na razpolago pri-merno velik travnik, na katerem se lahko vsak dan gibajo in pasejo. Če je takšen travnik namenjen samo za kokoši, ga lahko ogradimo z 2 do 3 m visoko žično ograjo.

Ker pa se morajo kokoši tudi ob slabem vremenu gibati na planem, jim moramo tik kurnice napraviti majhen prostor, posut s peskom, ki ga pokrijemo s streho na štirih kolih.

Ko napoči hladnejša letna doba, zapremo odprtino za zračenje z oknom in zadelamo tudi pravo okno. Seveda moramo kurnico tudi pozimi pogosto zračiti. Kadar zapade sneg, ga je treba okrog kurnice vedno sproti odkidati, da pridejo kokoši lahko do peska.

Sami skrbite za barvo svoje polti!

Prihajamo v dobo solnčenja. Zadnja leta se skoraj vse ženske solnčijo, mnoge izmed njih se solnčijo tudi pozimi pri smučanju, zato, da ohranijo rjavo polt. Če pazljivo pogledate svoje prijateljice, boste kmalu spoznali, kateri pristoji rjava polt in kateri ne. Zakaj če bi hotel kdo trditi, da so vse ženske lepe, kadar so zagorele, tedaj to ne drži!

Rjavkam in črnlaskam temna polt pristoji in te se lahko solnčijo, holikor se hočejo. Paziti morajo samo, da si pred solnčenjem dobro natrejo kožo s kakšno maščobo, ker se drugače koža preveč izsuši. Izsušena koža je grda in se nagiblje h gubam in lišaju.

Plavolaske imajo že po naravi bolj občutljivo kožo. Navadno na solncu ne zarjavijo, ampak dobijo grobo, rdečo kožo in dostikrat tudi solnčne pege. Plavolaske naj se torej varujejo solnca in naj si kožo zmerom dobro namažejo z mastno kremo, da ji solnce ne bo moglo preveč do živga.

Rdečelaske imajo pa še posebno občutljivo polt. Skoraj nobena rdečelaska ne uide solnčnim pegam. Če si dvakrat na dan zbršete obraz z

Umetna ali naravna lepota

Sodobna kozmetika je dospela že tako daleč, da nam zna pokazati lepoto tudi tam, kjer je v resnici ni. Vendar pa moderna žena na višku olike, prav tako pa tudi moški, ki drži le količkaj na svojo zunanost, ne bo s takšnim načinom umetnega prikrivanja naravnih hib zadovoljen. Njima ni do tega, da bi le lepo izgledali. Oni želijo, da se tudi počutijo kot lepi in zahtevajo radi tega takšna sredstva, ki bi od znotraj delovala na zunanjo lepoto.

Ne le izgledanje kože, temveč tudi lasje, bistrost in lesk oči, drža telesa in njegova elastičnost so v najožji zvezi s prebavnimi organi, to je z želodcem, črevesjem, ledvicami, mehurjem itd. Ti organi ustvarjajo kri, ki kroži po celem telesu. Le pravilno kroženje krvi vpliva na skladni razvoj telesnih oblik prav do najmanjše podrobnosti, da celo lepota nohtov je odvisna od pravilnega kroženja krvi.

Jedva se da preprečiti, da se v telesu ne nakopičijo razne vsedline, v katerih se nahajajo tudi strupene snovi, ki škodujejo vsemu organiz-

mu. Kvarnemu vplivu teh strupenih snovi se pripisuje pogosti glavobol, nespečnost, napihovanje telesa, slaba prebava, slabost srca, toščavost, nervoznost srca, številne živčne bolezni in zastoj v obnavljanju krvnih telesc. Ti strupi v telesu razdirajo tudi predčasno mladostno zunanost telesa, in te kvarne vplive ne morejo uspešno preprečiti niti najdražja sredstva za nego lepote.

Zato poskrbijo inteligentne žene kakor moški, da vsako leto temeljito prečistijo vse za tvorbo krvi važne organe, in sicer največkrat s takozvanim spomladanskim zdravljenjem z zdravilnimi čaji, kakor n. pr. s Planinka - čajem Bahovec, proizvodom lekarnarja Bahovca v Ljubljani, ki je pridelan iz skrbno izbranih planinskih zelišč ter vrši svojo nalogo obnavljanja krvi na naraven način. Tako doseže človek današnje dobe s smotrom «z novo krvjo k novi mladosti in lepoti» tisto elastičnost in življenjsko svežost, katero občudujejo oni, ki se pri svoji negi lepote omejujejo le na zunanji učinek (efekt).

vodikovim prekisom, ki ga dobite v vsaki drogeriji, bodo solnčne pege sčasoma obledele in postale zaradi tega manj vidne. Tudi rdečelaske ne pristoji temna polt in bi se morale varovati solnca.

Važno je, da uporabljate svoji polti primerno barvan puder. Če se barva pudra ujema z barvo polti, je puder dosti manj viden in zaradi tega tudi dosti bolj učinkovit. Kakor hitro je puder na obrazu viden, ste dosegli nasprotje tega, kar ste želeli! Polepša vas lahko samo to, kar je videti naravno! Temnopolte ženske naj uporabljajo puder «ocre», plavolaske in rdečelaske pa naj vzamejo puder barve «Rachel» ali «naturelle».

★

Da preženeš drobne gubice v kotu ustnic, izgovori čim bolj pretirano petnajstkrat glasova «ü» in «x».

★

Proti upadlim licem: Deni med zobe košček gume in jo poizkusi pregristi (tudi petnajstkrat).

Vidiš ga, veliki dan,

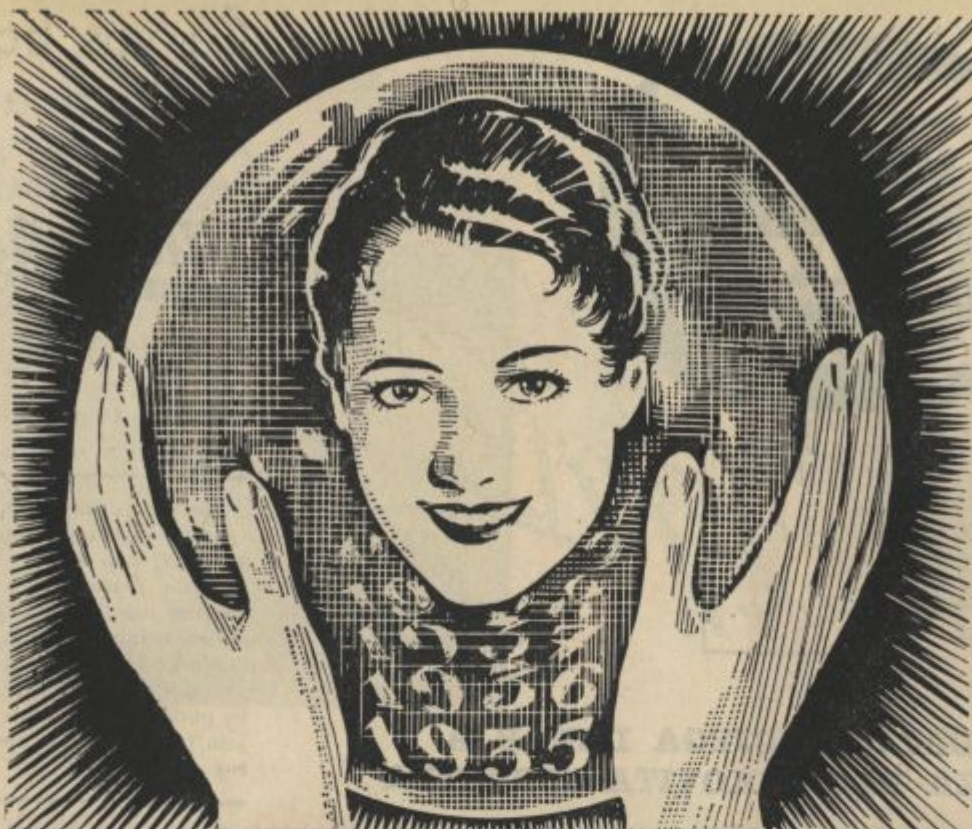
majnik stopil je na plan.
Gora je ozelenela,
njiva žitje je spočela,
drevje v svatovski opravi
troši cvetje po naravi.
Vsepovsod je mladletje,
vsepovsod je vonj in cvetje.
Kdo bo dneve te prespal,
ne da bi se ves jim dal!
Srca svoja odklenimo,
mlaje z vencí okrasimo!
Zdaj nam sije zlati čas,
zdaj nam poje velik glas!
Da popolno bo veselje,
izpolnjene slednje želje,
mizo s prtom pogrnmó,
nanj «Jajnine» postavimo.
Ko bo v skledah jed dehtela,
vsa družina bo vesela.

Velike količine odpadkov
odpravijo iz telesa z lahkim in zanesljivim delovanjem **ARTIN**-dražeje dra Wanderja.

Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražejev za Din 8.— in v vrečicah po 2 dražeja za Din 1.50.

Oglas reg. pod št. 21.115/33.

POIZKUSITE TO NOVO SREDSTVO DA SPOZNATE SVOJO BODOČNOST

Ne glede na to, na kateri datum pada Vaš rojstni dan, ne bodo uspehi, ki jih dosežete v tekočem ali prihodnjem letu, odvisni od zvezd, marveč le od Vas. Vsaka žena lahko sedaj vrne svoji koži mladost, če je koža tudi že vela in raztegnjena, razorana od gub ali postarana zaradi ohlapnosti ličnih mišic. Po posebnem načinu dunajskega vseučiliškega profesorja dr. Stejskala se je posrečilo ekstrahirati iz mladih živali važno pomlajajočo sestavino, imenovano Biocel. On je sedaj vsebovan izključno v kremi Tokalon rožnate barve. Če se uporablja ponoči, redi in pomlajuje kožo ko Vi spite. Ohlapno

kožno tkivo dobi spet mladostno čvrstino. Zjutraj uporabljajte kremo Tokalon bele barve (ni mastna). Ta krema zožuje razširjene znojnice, odstranjuje zajedalce in druge nedostatke polti, kožo pa osvežuje, steza ter jo napravi belo. Npravite ta enostavni nov poizkus pomladitve, pa Vam bo čarobna izprememba Vašega lica prinesla sijajno bodočnost, uspeh in srečo.

«Dve sto dinarjev je preveč za tega psa! Saj neprestano trza z levim očesom!»

«Motite se! Samo pomežiknil mi je, naj ga ne dam izpod cene!»

Gospod Kozamurnik je povabljen. Gospodinja je vključila radijski

aparati in kmalu se razlega po sobi virtuozno igranje na klavir.

«To je Paderevski», šepne gospodinja gostu.

Gospod Kozamurnik pogleda proti radijskim aparatom. «Mislim, da se motite,» pravi, «to je Philips!»

Med pojedino sedi poleg znamenitega zdravnika mlada dama, ki ga neprestano nadleguje z raznimi vprašanji.

«Oh, povejte mi, gospod doktor, ali so postrvi zdrave?»

«Mislim, da so, gospodična, vendar vam tega za gotovo ne morem povedati, zakaj nobena se še ni prišla k meni zdraviti!» se odreže zdravnik.

«Nu, Miha, ali si imel s svojim govorom pri volilcih uspeh?»

«Sem, toda samo pri enem mestu!»
«Pri katerem?»

«Ko sem rekel: »Dragi volilci, moj govor je končan« — tedaj so mi začeli burno vzklikati in ploskati!»

Melisanda čaj je zdravilni čaj za žene in deklice. Melisanda čaj je sestavljen iz več zdravilnih rastlin, ki blaže bolečine in razne nerednosti mesečnega perila (menstruacije). Melisanda čaj deluje ugodno na ženski organizem. Melisanda čaj se dobiva v lekarnah po Din 24—. Melisanda čaj proizvaja Farm. kem. laboratorij «Vis Vit» mr. B. Bogdanović, lekarnar, Zagreb, Langov trg 3. Proti odkupnini (povzetju) razpošilja: Lekarna pri sv. Ciriilu in Metodu.

(Reg. min. soc. pol. in nar. zdravja št. 4532/35.)

Trpeči na žolčnih kamnih in žolču **poskusite**

ŽOLČNI ČAJ

IZ LEKARNE

Mr. Ph. L. JAKOBOVIĆA

ZAGREB, ILICA 165

Ta bo pomagal tudi Vam!

Dobiva se v vseh lekarnah.

S. br 27 413 z dne 28. decembra 1934.

NE IZDAJAJ SVOJEGA DENARJA ZA NEUČINKOVITA SREDSTVA...

Bolezen preti Tvoji družini, ako kupiš neučinkovito sredstvo proti mrčesu. Takšna sredstva so vedno nevarna, ker obetajo zaščito, pa je ne nudijo. Mrčes Te kljub temu nadleguje in prenaša bolezn. Tako nisi izdal svojega denarja samo brez koristi, ampak celo v svojo škodo. — Zato uporabljaj zaradi zanesljivosti in učinkovitosti vedno le **FLIT**. — **FLIT** ugonobi vsak mrčes in gotovo pokonča njegovo zalego. — **FLIT** ne pušča madežev.

Zahtevaj izrečno **FLIT** v rumeni konvi s sliko vojaka in črnim pasom. Za pravo pristnost vsebine jamči samo **originalno** zaprta konva.

VZEMI NA IZLETE POPOTNO KOMBINACIJO: MALO KONVO Z RAZPRŠILCEM.

Janezek pogleda v kuhinjo. Tam sedi mati vsa utrujena na stolu.

«Ali si zelo trudna, mamica?»

«Oh, pa še kako! Niti z roko ne morem geniti.»

«Nu, potem ti pa takoj povem, da mi je padlo vseh deset jajc na tla.»

*

Oboževalec gospodične Veronike, ki ji ni mogel odtajati srca, je za del glavni dobitnik. Hitro ji je brzojavil:

«Imam denar stop ali se hočete poročiti z menoj stop za odgovor plačanih deset besed.»

Nato je dobil tale brzovjav: «Da da da da da da da da Veronika.»

Pri zdravniku.

«Da, gospod doktor, moj sluh je tako slab, da bi lahko top ustrelil zraven mene, pa bi ga ne slišal. V mojih ušesih bi bila taka tišina, da bi lahko slišal šivanko, če pade na tla.»

Če vas boli glava ali zob,

če imate migreno ali neuralgijo,
vam olajša bolečine

Alisphen
Dr. Wander

Orig. škatlica s 6 cacheti Din 10—
1 kos „ 2—

Dobiva se v vseh lekarnah.

Ozbr. pod S. Br. 17.429 z dne 3. oktobra 1932.

Vse dobre lastnosti, ki jih zahtevajo razvajene gospodinje od dobrega mila, ima v največji meri naše domače Zlatorog-ovo milo. Visoka čistilna moč, obilna mehka pena in velika izdatnost odlikujejo Zlatorog-ovo milo in ga ločijo od drugih manj vrednih izdelkov. Če hočete dobro in poceni prati, zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrečno le Zlatorog-ovo milo!

Zakaj brez kofeina? Navadna kava ima v sebi 1—2 %, kofeina, rastlinskega strupa, ki lahko pri mnogih ljudeh povzroči težave srca, zvišanje krvnega tlaka, motnje spanja in razdraženje živcev ali ledvic. Zaradi kofeina naj bi otroci sploh ne pili kave. Kofein je vzrok, da mora zdravnik tako rekoč vsak dan za branje navadno kavo. Dan za dnem bolj potrebna postaja prava kava, ki ji je odvzet kofein. Kava Hag je prava, najzlahotnejša zrnata kava brez kofeina in popolnoma neškodljiva tako zdravim, kakor tudi bolnim. Celotno deca smejo brez pomisleka piti mleko s kavo Hag. Najnovejša raziskovanja so pokazala, da mleko s kavo Hag ni samo tečnejše, ampak tudi najlažje prebavljivo. Kava Hag je vseskozi kvalitetna, le najboljše vrste kave tvorijo njeno mešanico. Izdatnost ji je neoporečna. Posebna organizacija pa skrbi, da dobite kavo Hag vedno svežo v vsaki dobri trgovini z živili. Servira se na željo tudi v hotelu in kavarni.

Tudi nekaj.

«Danes bom prosil za roko hčerke milijonarja Smoleta», se je hvalil neki fičfirič.

Vsi so se mu seveda smejali in se norčevali iz njega, da je ne bo dobil. Naposled so celo stavili in eden izmed prijateljev je šel z njim do milijonarjeve hiše.

Čez nekaj časa se je snubec vrnil in veselo vzkliknil:

«Pa sem jo le dobil!»

«Kaj? Roko milijonarjeve hčere?» se je začudil tovariš in že iztegnil roko, da bi mu čestital.

«Ne, ampak očetovo nogo!»

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjских knjig: za vse leto Din 105—, za pol leta Din 54—, za četrt leta Din 27—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5—; za Italijo Lit 37—.
Posamezna številka Din 5—, krojna priloga Din 2—, gospodinjjska knjiga Din 30—.
Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100—, Vezava Din 60—.
Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67—, Vezava Din 60—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnštvo Bija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/L.

Rokopisi se ne vračajo.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.
Predstavniki Miroslav Ambrožič.

Tri skodelice

izborne in okusne
dr. Pirčeve sladne kave

so vsakdanji zajtrk in malica našega
Matička, Brede in tudi Janezka. Zato so
močni in zdravi. Matere, dajte svojim
otrokom samo domač izdelek, in ta je

Dr. Pirčeva
sladna kava

Mladenka iz Orijenta

- pripoveduje,
kako se osvojujejo
moški

Bila sem obupana, ker so se druga dekleta bogato poročila in postala srečna, a mene nihče ni snubil. Neka ciganka pa me je opozorila, da odbija moške grda polt, nos, ki se blesti in mastna koža, kakršno imam jaz. Priporočila mi je, naj poizkusim puder Tokalon, ki vsebuje smetanovo peno. Uspeh je bil naravnost čudovit in popolnoma različen od učinka drugih pudrov, ki sem jih do tedaj uporabljala. Puder Tokalon prepreči vsako blestenje, zožuje razširjene znojnice ter daje polti prekrasno mat lepoto, ki vnema srce vsakega moškega. Po enkratni uporabi ostane puder na licu ves dan ali vso noč, ne glede na to, kje sem in kaj delam. Sigurna sem, da lahko vsaka žena postane privlačljivejša in zapeljivejša s pomočjo pudra Tokalon, ki vsebuje smetanovo peno.

— Gospod ravnatelj, dovolite, da vam sporočim, da sem se včeraj oženil.

— Hvala Bogu, zdaj boste vsaj dalje časa sedeli v pisarni.

- *
— Jaz pa vem, zakaj pridejo piške iz jajca.
— Zakaj?
— Boje se, da bi jih ne skuhal.

Pri vsaki iedi, kjer je potrebna čebula, uporabljajte sedaj

Cepo.

Pristna pražena čebula, pripravljena za takojšnjo uporabo!

«CEPO» dodajte vrelj, ko je jed že solita.
«CEPO» shlevajte pri svojem trgovcu!
«CEPO» shranite na suhem prostoru!

Ali ste že razmišljali
o tem —

— kaj morajo
zdržati
Vaši zobje?

V teku enega leta jih čistite 36 ur — napravite 15.000 potegljajev s ščetko! Koliko morajo šele zdržati Vaši zobje celo življenje! Ali se torej ne mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše?

3 PREDNOSTI
jamčijo za Sargov Kalodont

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunliha odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI

SARGOV KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK